Pinball 1973

Dünya Edebiyatı / Roman

HARUKI MURAKAMI

Çeviren: Ali Volkan Erdemir

Haruki Murakami, 1949'da Kyoto'da doğdu. Vaseda Üniversitesi'nde klasik drama eğitimi aldı. 21. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden olan Murakami'nin kitapları pek çok ödül aldı, tüm dünyada ellinin üzerinde dile çevrildi. Haruki Murakami'nin *Yaban Koyununun İzinde, Zemberekkuşu'nun Güncesi, İmkânsızın Şarkısı, Sınırın Güneyinde-Güneşin Batısında, Sahilde Kafka, Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu, 1Q84, Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları, Koşmasaydım Yazamazdım, Uyku, Kadınsız Erkekler, Sputnik Sevgilim, Tuhaf Kütüphane, Karanlıktan Sonra, Fırın Saldırısı, Rüzgârın Şarkısını Dinle, Kumandanı Öldürmek, Doğum Günü Kızı, Mesleğim Yazarlık* ve *Dans Dans Dans* isimli kitapları Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

Pinball 1973

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında
İmkânsızın Şarkısı
Yaban Koyununun İzinde
Sahilde Kafka
Zemberekkuşu'nun Güncesi
Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu
1Q84
Koşmasaydım Yazamazdım
Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları
Uyku
Kadınsız Erkekler
Sputnik Sevgilim
Tuhaf Kütüphane
Karanlıktan Sonra
Fırın Saldırısı
Rüzgârın Şarkısını Dinle
Kumandanı Öldürmek
Doğum Günü Kızı
Mesleğim Yazarlık
Dans Dans Dans

PİNBALL 1973

Orijinal adı: *1973-Nen no Pinbōru*
© Haruki Murakami, 1980
Yazan: Haruki Murakami
Japonca aslından çeviren: Ali Volkan Erdemir
Yayına hazırlayan: Handan Akdemir

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Yayın hakları Curtis Brown Group Limited ile çalışan ICM Partners ("ICM") aracılığıyla alınmıştır.
Kitabın ilk baskısı Kodansha Ltd tarafından yapılmıştır.
1. baskı / Kasım 2020 / ISBN 978-605-09-7879-7
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 446 05 99
Sertifika No: 20699

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Pinball 1973

Haruki Murakami

Doğan Kitap

1969 – 1973

Bilmediğim yerlerin hikâyelerini dinlemeye bayılırdım.

Bundan on yıl kadar önce gezdiğim yerlerde karşılaştığım insanlara hep doğdukları ve büyüdükleri yerlerin hikâyelerini sorardım. İnsanların başkalarını nadiren dinlediği zamanlar olduğundan, konuştuğum kişiler içtenlikle ve büyük bir hevesle anlatırlardı.

Kurumuş bir kuyuya taş atar gibi anlatıyorlardı türlü türlü hikâyelerini, anlatıları bitince de hoşnut bir halde yanımdan ayrılıyorlardı. Kimisi keyifle, kimisi öfkeyle anlatıyordu. Önemli noktalara özellikle dikkat çekenler olduğu gibi baştan sona ne dediği pek de anlaşılmayacak şekilde konuşanlar da vardı. Sıkıcı veya gözyaşı döktürecek duygusal anlatılar olduğu gibi tümüyle saçma konuşmalar da duyuyordum. Her şeye rağmen elimden geldiğince, anlattıklarına ciddiyetle kulak veriyordum.

Her nedense birileri diğerlerine ya da tüm dünyaya bir şeyleri var güçleriyle iletmek istiyordu. Bu durum bana bir karton kutu içine sıkış tıkış doldurulmuş maymunları çağrıştırıyordu. Ben o maymunları kutudan birer birer çıkarıyor, üzerlerindeki tozu nazikçe silkiyor, popolarına pat pat vurup çimenlere bırakıyordum. Onları saldıktan sonra nereye gittikleri hakkında hiçbir fikrim yoktu. Muhtemelen bir yerlerde meşe palamudu kemirerek ömürlerini tüketiyorlardı. Bu onların kaçınılmaz kaderiydi ne de olsa.

Aslına bakarsanız bu yaptığım hem çok zahmetli hem de bana hiçbir şey kazandırmayan bir işti. Bugün düşünüyorum da eğer o yıl "Yılmadan Başkalarının Hikâyelerini Dinleme Yarışması" düzenlenmiş olsa, birinci seçilmeme eminim kimsenin itirazı olmazdı. Ödül de bir kutu kibrit olurdu.

Konuştuklarım arasında bir Satürnlü bir de Venüslü vardı. Anlattıkları unutulacak gibi değildi. Önce Satürnlünün konuşması:

"Orası fena soğuktur" dedi inler gibi. "Düşünmekle bile, aklı... aklımı yitirecek gibi oluyorum."

Dahil olduğu siyasi grup üniversitede 9 numaralı binayı işgal etmişti. "Düşünceye biçim veren eylemdir. Tersi mümkün değildir." Bu onun mottosuydu. Eyleme neyin biçim verdiğini ise kimse söylemiyordu. Bu arada, 9 numaralı binada soğuk su sebili, telefon ve sıcak su sistemi vardı; ikinci katta, iki bin plaklık koleksiyonuyla ALDEC A5 hoparlörlü küçük, güzel bir de müzik odası yer alıyordu. Burası, (mesela hipodrom tuvaleti gibi kokan 8 numaralı binayla kıyaslayınca) cennetti. Her gün sakal tıraşlarını sıcak suyla oluyor, öğleden sonra keyiflerine göre şehirlerarası telefon görüşmeleri yapıyor, günbatımında bir araya gelip müzik dinliyorlardı. Bu sayede hepsi de güz bitimine dek klasik müzik manyağı olup çıkmıştı.

İnsanda iyi duygular uyandıran güneşli bir Kasım gününün öğleden sonrasında çevik kuvvet polisleri 9 numaralı binaya girdiklerinde, içeride Vivaldi'nin *Uyum ve Keşif Arasındaki Yarış* konçertosunun son seste çalınmakta olduğu söyleniyordu; gerçek olup olmadığını bilmiyorum. 1969 yılından yürek ısıtan bir efsane.

Ders sıralarından oluşan barikatın altından tehlikeli bir şekilde geçtiğim sırada Haydn'ın G Minor piyano sonatını tüm dikkatiyle dinliyordu. Japon güllerinin açtığı dağ yamacındaki yoldan yürüyüp kız arkadaşımın evine gittiğim günü

hatırlamıştım. Satürnlü bana en az hasarlı sandalyeyi verdi, Fen Bölümü'nden aşırdığı deney şişesine koyduğu fıçı biradan ikram etti.

"Dahası Satürn'de yerçekimi de çok güçlüdür" diye anlatmaya devam etti. "Çiğneyip attığı sakıza basıp düşerek ayağını kıranlar da var. Tam bir cehennem anlayacağın!"

"Anlıyorum" dedim iki saniye kadar bekledikten sonra, dikkatle dinlediğimi göstermek için. O güne dek üç yüz çeşit dikkatini gösterme becerisi edinmiştim.

"Gü... güneş miniciktir aslında. Beyzbol sahasındaki *homebase* alanı üzerine koyduğun bir mandalinaya saha dışından baktığın zamanki gibi, minicik görünür. Bu yüzden de hep karanlıktır" deyip iç çekti.

"Neden hiç kimse oradan ayrılmıyor peki?" diye sordum. "Yaşaması daha rahat bir gezegen mutlaka vardır."

"Bilmem ki. Sanırım doğdukları yer olduğu için. Ondan olmalı. Ben de üniversiteden mezun olunca Satürn'e geri döneceğim. Ve ha... harika bir ülke kuracağım. De...de... devrim!"

Çok uzak yerlerin hikâyelerini dinlemeyi daha çok severim. Bu hikâyeleri zihnimde depolarım; kış uykusuna yatan bir ayı gibi. Gözlerimi kapatınca caddeler ortaya çıkar, evler görünür, insan sesleri duyulur. Uzaklardaki, sonsuza dek o halleriyle kalacak insanların yaşamlarındaki usul ve net hareketleri bile hissedebilirim.

* * *

Naoko'yla da defalarca benzer sohbetler etmiştik. Dediklerini kelimesi kelimesine hatırlıyorum.

Üniversitenin iyi güneş alan dinlenme alanında oturuyorduk, elini yanağına dayamış, çok zahmet çekiyormuşçasına, "Nasıl anlatsam ki" demiş ve gülmüştü. Bense sabırla onun

konuşmasının devamını bekliyordum. Hiçbir zaman acele etmez, söyleyeceği sözcükleri özenle seçerdi.

Kırmızı plastik bir masanın iki tarafında karşılıklı oturmuştuk. Masanın üzerinde içi sigara izmaritleriyle dolu bir karton bardak vardı. Yüksek pencereden süzülen gün ışığı aynı Rubens'in tablolarında olduğu gibi masanın tam ortasında gölge ile aydınlık arasına net bir sınır çiziyordu. Masaya koyduğum sağ elim güneş ışığı altında, sol elimse gölgede kalmıştı.

1969 yılının baharıydı. Yirmi yaşındaydık. Üniversite salonunda yeni deri ayakkabılarını giymiş, yeni ders notlarını kucaklamış, yeni beyinlerle dolu başlardan oluşan öğrencilerden dolayı adım atacak yer yoktu. Etrafımız, çarpışıp birbirine laf söyleyen, birbirinden özür dileyenlerle doluydu.

"Büyük bir şehir değil ne de olsa" diye devam etti Naoko anlatmaya. "Dümdüz giden bir yol ve sonunda bir istasyon var. Yağmurlu günlerde makinistin gözden kaçırabileceği kadar acınası bir istasyon."

Başımla onayladım. Sonraki otuz saniye boyunca ikimiz de konuşmadık, gün ışığı altında titreyen sigara dumanını seyrettik.

"Bir köpeğin platformun bir ucundan diğerine dolanıp durduğu bir istasyon. Anlatabildim mi?"

Başımla onayladım.

"İstasyondan çıkınca küçük bir göbekli kavşak var, bir de otobüs durağı. Birkaç da dükkân. Sahiplerinin sinek avladığı dükkânlar. Oradan doğruca devam edince karşına çocuk parkı çıkıyor. Parkta bir kaydırakla üç salıncak var."

"Kum havuzu yok mu?"

"Kum havuzu mu?" diye sordu, hatırlamaya çalışıyor gibiydi, sonra "O da var" dedi.

Bir kez daha aramızda sessizlik oldu. Biten sigaramı karton bardağın içinde yavaşça söndürdüm.

"Ürkütücü derecede sıkıcı bir şehir. Hangi akla hizmet bu kadar sıkıcı bir şehir kurduklarını anlayamadım."

"Tanrı'nın kendini türlü türlü gösterme biçimi vardır" dedim.

Naoko başını salladı, bütün notları A olan kız öğrencilerinkine eş gülümsemesi uzun bir süre aklımdan çıkmadı. *Alice Harikalar Diyarında*'ki Cheshire kedisi gibi, o kaybolduktan sonra geriye sadece bu gülümsemesi kaldı.

Söz ettiği platformda gezinen o köpekle karşılaşmayı çok istedim.

* * *

Naoko'yla sohbetimizden dört yıl sonra, 1973 yılı Mayıs ayında o istasyona gittim. O köpeği görmek için. Bunun için sakal tıraşı oldum, altı aydan sonra ilk kez kravat taktım, yeni aldığım ince deri ayakkabıları giydim.

* * *

Pastan dağıldı dağılacak gibi acı bir ses çıkaran iki vagonlu banliyö treninden inerken özlediğim çimen kokusu geldi burnuma ilkin. Çok eski zamanlarda gittiğim pikniğin kokusu; Mayıs rüzgârı geçmiş zamanlardan esip geldi. Başımı kaldırıp kulak verince tarlakuşlarının ötüşünü bile duyabiliyordum.

Uzun bir esnemenin ardından istasyon bankına oturdum, yorgun argın bir sigara yaktım. Sabah evden çıkarkenki enerjik halim tamamıyla kaybolmuştu. Her şeyin bir tekrar olduğunu hissediyordum. Sonsuz *déjà vu*; tekrar ettikçe daha da kötüleşiyordu her şey.

Yıllar önce birkaç arkadaşımla bir arada uyumuştuk. Sabah biri ayağıyla boynuma basmıştı. Özür dilerim, demişti. Sonra çiş yapma sesi gelmişti. Tekrar!

Kravatımı gevşettim, sigaram dudağımın kenarında yürüdüm, ayaklarımın henüz alışmadığı deri ayakkabılarım beton zemine değdikçe gırç gırç diye bir ses çıktı. Ayak tabanımın acısını hafifletmeye çalışıyordum. Çok şiddetli bir acı değildi ama bedenim birkaç parçaya ayrılmış gibi bir tuhaflık hissediyordum.

Köpeği göremedim.

* * *

Tuhaflık hissi...

Bu tuhaflık hissini sıklıkla duyumsarım. Parçalarını birbirine karıştırıp iki farklı yapbozu aynı anda yapmaya çalışmak gibi bir his. Böylesi zamanlarda viski içip uyurum. Sabah uyanınca her şey daha da berbat bir hal almış olur. Tekrar!

Gözümü açtığımda her iki yanımda birer kız vardı; ikizler. Bugüne dek defalarca deneyimlediğim bir şeydi tanımadığım biriyle uyanmak ama iki yanımda ikizlerle uyanmak, işte bu bir ilkti. Kollarıma burunlarını dayamış, gayet rahat bir şekilde uyuyorlardı. Güneşli bir Pazar sabahıydı.

İkisi de yaklaşık aynı anda uyandı, çıkarıp yatağın altına bıraktıkları tişört ve kotlarını giydiler, bir şey demeden mutfağa gidip kahve demlediler, ekmek kızarttılar, buzdolabından çıkarttıkları tereyağıyla birlikte masanın üzerine koydular. Çok alışkın hareketlerle yapmışlardı bunları. Pencerenin dışındaki golf sahasının tel örgüsüne adını bilmediğim bir kuş tünemiş, makineli tüfek gibi şakıyordu.

"Adınız nedir?" diye sordum ikizlere. Akşamdan kalmaydım, başım çatlayacak gibi zonkluyordu.

"Verilebilecek bir ad değil" dedi sağ tarafta oturan.

"Gerçekten de önemli bir ad değil" dedi solda oturan. "Anlıyorsun değil mi?"

"Anlıyorum" dedim.

Masada karşılıklı oturup kızarmış ekmek yedik ve kahve içtik. Kahve enfesti.

"Adımızın olmaması sorun olur mu?" diye sordu biri.

"Hımm, olur mu acaba?"

İkisi bir süre düşündü.

"İlla ki bir ad duymak istiyorsan, istediğin bir ad verebilirsin" diye öneride bulundu biri.

"İstediğin adla çağırabilirsin" dedi öteki.

Hep sırayla konuşuyorlardı. Radyonun FM yayını testi gibi. Sayelerinde başımın ağrısı daha da artmıştı.

"Mesela?" diye sordum.

"Sağ ve sol" dedi biri.

"Dikey ve yatay."

"Üst ve alt."

"Ön ve arka."

"Doğu ve batı."

"Giriş kapısı ve çıkış kapısı" diye ekledim onlardan geri kalmamak için. Birbirlerine bakıp hoşnut bir halde gülümsediler.

* * *

Bir giriş kapısı varsa çıkış kapısı da vardır. Çoğu şey için durum böyledir. Posta kutusu, elektrik süpürgesi, hayvanat bahçesi, sosluk. Öyle tasarlanmamış şeyler de vardır elbette. Mesela fare kapanı.

* * *

Mutfak lavabosunun altına fare kapanı kurmuştum bir keresinde. Yem olarak da naneli sakız kullanmıştım, dairede bulabildiğim yiyeceğe en yakın şey buydu çünkü. Kışlık paltomun cebinde sinema biletinin yanında duruyordu sakız.

Üçüncü günün sabahında küçük bir fare o kapana kısılmıştı. Londra'daki *duty free* mağazalarında satılan kaşmir kazakların renginde, genç bir fareydi. İnsan yaşıyla söylersem on beş, on altı olmalıydı. Sancılı yaşlar. Ayağının altına bir parça sakız yapışmıştı.

Yakalamıştım yakalamasına da, iyi de şimdi onunla ne yapacaktım? Fare, arka ayakları hâlâ kapan teline kısılı halde, dördüncü günün sabahında öldü. Bu bana bir ders vermişti: Her şeyin bir giriş bir de çıkış kapısı olmalı.

* * *

Yol tepeye paralel, cetvelle çizilmiş gibi dosdoğru devam ediyordu. Çok ileride çeşitli ağaçların bir arada olduğu bir kırlık vardı, ağaç kümesi buruşturulup yuvarlanmış kâğıt gibi görünüyordu. İki şeritli yolun üzerine parlak güneş ışıkları vuruyor, ışık sanki bir ağırlığı varmış gibi yeşilliklerin arasında kayboluyordu. Ne kadar gidilirse gidilsin bu manzara hiç bitmeyecek gibiydi. Hiç bitmemesi ne sıkıcı olurdu. Eğer öyleyse metroyu tercih ederdim.

Bir sigara içtim. İyice gerinip gökyüzüne baktım. Uzun süredir ilk kez göğe bakıyordum. Sakin bir şekilde gökyüzünü seyretmemin üzerinden çok uzun zaman geçmişti.

Gökte tek bir bulut bile yoktu. Bu haliyle de bahara özgü saydam bir örtüyle kaplanmış gibiydi. Göğün mavisi o örtünün üzerinden azar azar süzülmeye çalışıyordu. Gün ışığı ince bir toz gibi sessizce toprağa düşüyor, kimse fark etmeden orada birikiyordu.

Işık, ılık esen rüzgârla titriyordu. Ağaçların arasındaki kuşların sürü halinde uçmaya başlayacakları sıradaki gibi hava yavaşça dalgalanıyordu sanki. Rüzgâr usulca, yola paralel olarak yeşilliklerin üzerinden esiyor, ağaçların yapraklarını titretmeden kırlıktan geçip gidiyordu. Guguk kuşları-

nın ötüşleri yumuşak güneş ışığının içinden geçip etrafa yayıldıktan sonra kayboluyordu. Tepe birkaç iniş çıkışın ardından düzleşmiş, uykuya dalmış iri bir kedi gibi güneşli manzaranın içine kıvrılmıştı.

* * *

Ayağımdaki ağrı daha da şiddetlenmişti.

* * *

Size kuyulardan söz edeyim.

Naoko, on iki yaşındayken taşınmışlar oraya. 1961 yılında. Ricky Nelson'ın "Hello Mary Lou"yu söylediği yıl. O zamanlar o sakin, yeşil vadi kimsenin dikkatini çeken bir yer değilmiş. Birkaç çiftlik evi ile az sayıda tarla, kerevitle dolu nehir, tek hatta çalışan banliyö treniyle bolca sıkıcı istasyon; hepsi o kadar. Çiftliklerin çoğunun bahçesinde birkaç Japon hurması ağacı dikiliymiş. Bahçenin köşesinde yağmurdan aşınmış, yıkıldı yıkılacak gibi görünen bir ambar varmış. Yola bitişik ambarın duvarına göz alıcı renkte, tek parça, teneke bir reklam panosu takılıymış, sabun reklamı. Başka da bir şey yokmuş... Orada köpek bile yoktu, demişti Naoko.

Ailesiyle yaşadığı ev, Kore Savaşı sırasında inşa edilmiş, Batı tarzı, iki katlı bir evmiş. Pek o kadar geniş sayılmasa da iri ve sağlam sütunlarla desteklenmiş, kaliteli ahşap malzeme sayesinde de güven verici bir görünümü varmış. Dış cephesi üç ton yeşile boyalıymış, her bir renk güneş, yağmur ve rüzgârdan dolayı solmuş, etraftaki manzaraya tamamıyla uymuş. Bahçesi genişmiş, içinde kır alanı ile küçük bir gölcük varmış. Kırın içinde de atölye olarak kullanılan sekiz kö-

şeli, düzgün bir kulübe. Kulübenin pencerelerinde asıl rengi anlaşılmayacak kadar solmuş perdeler asılıymış. Kıyısında fulyaların açtığı gölcükte, sabah olunca su kuşları toplanıp yıkanıyormuş.

Evin tasarlayan ve aynı zamanda da ilk sahibi, yaşlı bir ressammış. Naoko'ların oraya taşınmasından önceki kış zatürreeden ölmüş. 1960, Bobby Vee'nin "Rubber Ball"u söylediği yıl. O kış insanı bıktıracak kadar yağmur yağmış. Neredeyse hiç kar yağmamış, onun yerine şiddetli soğuk yağmurlar yağmış. Yağmur suları toprağın yüzeyini kaplamış ve sonra içine işlemiş. Böylece yerin altı lezzetli sularla dolmuş.

İstasyona paralel yoldan beş dakikalık yürüme mesafesinde su kuyusu açan işçinin evi varmış. Nehrin yanındaki ıslak, düz arazideymiş; yazları evin etrafı sivrisinek ve kurbağalarla dolu olurmuş. İşçi, elli yaşlarında, aksi, eksantrik bir adammış. Kuyu kazma konusundaysa tam anlamıyla işinin ehliymiş. Kendisinden bir kuyu açması istendiğinde öncelikle o evin etrafında günlerce yürür, homurdanıp durur, toprağı eline alıp koklarmış. Nihayet açmaya ikna olduğu noktada kendisi gibi birkaç işçiyi çağırır ve toprağı kazarmış.

Böylece bölge halkı doyasıya kuyu suyu içme şansına sahip olabiliyormuş. Bardağı tutan eli neredeyse donduracak kadar, insanın içine işleyen soğukluktaymış su. Fuji Dağı'nın kar suyu diyorlarmış ama bu gerçek değilmiş. Fuji'den oraya kadar su gelmesi mümkün değilmiş çünkü.

Naoko'nun on yedi yaşına bastığı güz, o kuyucu tren altında kalıp ölmüş. Sağanak yağmur, bol *sake* ve işitme sorunundan kaynaklı bir kazaymış bu. Cesedi binlerce et parçasına ayrılıp etraftaki tarlalara dağılmış, yedi polis memuru bir yandan, yaklaşık beş kovayı dolduran bu parçaları toplarken diğer yandan da ucunda iğne olan uzun sopalarla karnı aç yaban köpeklerini kovalamak zorunda kalmışlar. Bir kova

dolusu et parçasıysa nehre düşmüş, akıntıyla sürüklenmiş ve balıklara yem olmuş.

İşçinin iki oğlu varmış, her ikisi de arkalarında hiçbir iz bırakmadan oradan ayrılmışlar. Geride kalan evle hiç kimse ilgilenmemiş, ev çürümeye terk edilmiş. Kuyucunun ölümünden sonra o topraklarda leziz su çıkan kuyu bulmak da artık çok güçleşmiş.

Ben kuyuları severim. Ne zaman kuyu görsem içine taş atarım. Küçük bir taşın derin bir kuyunun dibine vardığında çıkardığı ses kadar yüreğime ferahlık veren başka bir şey yoktur.

* * *

1961 yılında Naoko'nun ailesinin oraya taşınması babasının fikriymiş. Ölen yaşlı ressam yakın arkadaşıymış ve her nedense orayı seviyormuş babası.

Naoko'nun babası Fransız edebiyatı alanında az çok tanınırlığı olan bir akademisyenmiş. Naoko ilkokula başladığında, babası da ani bir kararla üniversiteden istifa etmiş, o günden itibaren de kendi seçtiği eski, gizemli Fransız eserlerini tercüme ettiği rahat bir yaşam sürmüş. İblisleri, günahkâr keşişleri, kötü ruhları çıkaranları, vampirleri konu alan kitaplar. Onun hakkında çok şey bilmiyorum. Bir kere bir dergide fotoğrafını görmüştüm. Naoko'nun anlattığına göre gençliğinde ilginç ve tuhaf bir yaşamı olmuş; fotoğrafta da öyle bir hava fark ediliyordu. Başında avcı kepi, gözünde siyah güneş gözlüğüyle fotoğraf makinesinin objektifinden bir metre yukarıya, göğe doğru bakıyordu. Orada bir şey görmüştü sanki.

* * *

Naoko'nun ailesi oraya taşındığında bölgede birçok eksantrik entelektüel yaşıyormuş, serbest bir koloni oluşturmuş gibilermiş. Adeta Çarlık Rusyası döneminde düşünce suçlularının gönderildiği Sibirya sürgün kampları gibi.

Troçki'nin biyografisinde sürgün kamplarıyla ilgili bir bölüm okumuştum. Nedense aklımda sadece hamamböceği ve rengeyiğiyle ilgili olan kısım kalmış. Buyurun size rengeyiği hikâyesi...

Troçki karanlıkta gizlenip bir rengeyiği kızağı çalmış ve sürgün kampından firar etmiş. Donmuş, gümüş rengi ıssızlığın ortasında dört rengeyiği dörtnala koşuyormuş. Verdikleri soluk, havada beyaz bir kütleye dönüşüyor, toynakları üzerine hiç basılmamış karları dağıtıyormuş. İki gün sonra istasyona vardığında rengeyikleri yorgunluktan yere yıkılmış ve bir daha da ayağa kalkamamışlar. Troçki, ölmüş rengeyiklerine sarılmış, gözyaşları içinde kendine söz vermiş. Ben mutlaka bu ülkeye adalet, akıl getirip devrim yapacağım, diye. Kızıl Meydan'da bugün de dört bronz rengeyiği heykeli dikili durur. Biri doğuya, biri kuzeye, biri batıya, biri de güneye bakar. Stalin bile bu heykeli yıkamamıştır. Moskova'yı ziyaret edenler cumartesi sabahı erkenden Kızıl Meydan'a bu heykeli görmeye gidebilirler. O zaman suratlarını asmış, al yanaklı ortaokul öğrencilerinin ağızlarından beyaz soluklar çıkararak ellerinde süngerlerle heykeli temizledikleri görülecektir.

Koloni hikâyesi...

İstasyona yakın, kullanışlı araziden özellikle uzakta, dağ başında yerler seçip oralara evler inşa etmişler. Her birinin geniş bahçeleri varmış ve bahçelerin içindeki çeşitli türdeki ağaçlar, gölcükler ve tepecikler oldukları haliyle bırakılmış. Bir evin bahçesinde içinde gerçek alabalıkların yüzdüğü küçük bir nehir bile varmış.

Koloniciler sabah erkenden kumru sesleriyle gözlerini

açar, kozalakların üzerine basarak bahçede dolanır, ayakta dikilip yapraklar arasından süzülen sabahın ilk ışıklarını karşılarlarmış.

Derken zaman geçmiş ve şehir merkezindeki hızlı yapılaşma dalgası bu topraklara kadar uzanmış. Tokyo Olimpiyatları'ndan hemen önce ya da hemen sonrasıymış. Dağdan bakınca engin bir deniz gibi görünen dutlukların üzerinden buldozerlerle geçilmiş, istasyonu merkezine alan arazi dümdüz edilmiş.

Yeni yerleşimcilerin çoğunluğu orta gelirli çalışanlarmış. Sabah beşte uyanıp yüzlerini çabucak yıkayıp trene biniyor, gece vakti ölü gibi yorgun geri dönüyorlarmış.

Böylece yeni yerlerini ve evlerinin çevresini keşfetmek için tek zamanları, pazar öğleden sonrasıyla sınırlı oluyormuş. Ve hepsi de adeta sözleşmiş gibi köpek besliyormuş. Köpekler birbirleriyle çiftleşmiş, sokağa bırakılan yavrular büyüyüp sokak köpeği olmuşlar. Naoko'nun orada köpek bile yoktu demesi bundanmış.

* * *

Bir saat kadar bekledim ama köpek ortalıkta görünmedi. On taneye yakın sigara içtim; sigaram bitince izmariti yere attım, üzerine basıp söndürdüm. Platformun ortasına kadar yürüdüm, musluktan akan, neredeyse elimi donduracak kadar soğuk, leziz sudan içtim. Köpek hâlâ ortalıkta görünmüyordu.

İstasyonun yanında geniş bir gölcük vardı. Nehir gelip orada durmuş gibi, kıvrımlı bir gölcüktü. Etrafında gelişkin su bitkileri, arada bir suyun üzerine zıplayan balıklar. Kıyıda birkaç adam aralarında mesafe bırakarak oturmuş, suya olta atmış, çıt çıkarmadan bekliyorlardı. Oltalarının ipi su yüzeyine saplanmış gümüş bir iğne gibi hiç kımıldamıyordu.

Bahar güneşinin altında, balıkçılardan birinin getirdiği anlaşılan iri, beyaz bir köpek büyük bir hevesle yoncaları kokluyordu.

Köpek on metre kadar yakına gelince parmaklığın üzerinden sarkıp ona seslendim. Başını kaldırdı, acınacak kadar soluk kahverengi gözleriyle bana baktı, sonra birkaç kez kuyruğunu salladı. Parmağımı şıklatınca yanıma geldi, parmaklığın arasından burnunu uzatıp uzun diliyle elimi yaladı.

"İçeri gel" dedim köpeğe, birkaç adım geri çekilerek. Tereddüt edercesine arkasına dönüp baktı. Pek bir şey anlamamış halde kuyruğunu sallamaya devam etti.

"İçeri gel. Seni beklemekten yoruldum" dedim.

Cebimden bir sakız çıkardım, kâğıdını soyup ona gösterdim. Köpek bir süre sakıza baktıktan sonra kararını verdi, parmaklığın arasından geçti. Bir elimle başını okşarken diğer elimle sakızı yuvarladım ve platformun diğer ucuna fırlattım. Köpek sakızın ardından koştu.

Halimden hoşnut, eve döndüm.

* * *

Eve dönerken trende kendime tekrar tekrar aynı şeyi söyleyip durdum. "Artık her şey sona erdi, unut hepsini" diye. "Zaten bunun için gelmemiş miydin buraya?" Ama ne Naoko'ya duyduğum aşkı ne de onun ölmüş olduğu gerçeğini unutabildim. Hiçbir şey sona ermemişti çünkü.

* * *

Venüs bulutlarla çevrili sıcak bir gezegenmiş. Sıcak ve nemden ötürü üzerinde yaşayanların çoğu genç yaşta ölürmüş. Orada otuz yıl yaşayan efsane olurmuş. Ve Venüslü-

lerin yürekleri yaşadıkları sürece sevgiyle dolar taşarmış. Venüslülerin hepsi birbirlerini istisnasız severmiş. Kimseye nefret duymaz, kimseyi kıskanmaz ve küçük görmezlermiş. Kötü söz de söylemezlermiş. Ne cinayet varmış ne de kavga. Sadece sevgi ve şefkat hüküm sürermiş orada.

"Bugün biri ölse onun için üzülmeyiz" dedi Venüs'lü, sessiz adam. "Çünkü yaşadığımız sürece severiz biz. Sonradan pişman olmamak için."

"Peşin sevgi mi yani?"

"Söylediklerinizi pek anlayamıyorum" dedi başını sallayıp.

"Gerçekten başarabiliyor musunuz bu dediğini?" diye sordum.

"Öyle olmak zorunda" dedi. "Yoksa Venüs'ü kedere boğmuş olurduk."

* * *

Daireme döndüm. İkizler yatakta konserve kutusundaki istif sardalyalar gibi yatmış kıkır kıkır gülüşüyorlardı.

"Hoş geldin" dedi biri.

"Nereye gitmiştin?"

"İstasyona" dedim kravatımı gevşetip. İkisinin arasına yatıp gözlerimi kapattım. Çok uykum vardı.

"Hangi istasyona gittin?"

"Oraya ne yapmaya gittin?"

"Uzaktaki bir istasyona. Köpek görmeye gittim."

"Nasıl bir köpek?"

"Köpekleri sever misin?"

"İri, beyaz bir köpekti. Köpeklerden pek hoşlanmam aslında."

Bir sigara yaktım, bitene dek ikisi de konuşmadı.

"Üzgün müsün?" diye sordu biri.

Bir şey demeden başımla onayladım.

"İyi geceler" dedi diğeri.
Sonra uyudum.

* * *

Bu "benim" olduğu kadar Fare'nin de hikâyesidir. O kış ikimiz birbirimizden yedi yüz kilometre uzaktaki şehirlerde yaşıyorduk.

Bu roman 1973 yılı Eylül ayında başlar. Giriş kapısı bu tarihtir. Bir de çıkış kapısı olsa iyi olur. Eğer yoksa, yazmamın ne anlamı kalır?

* * *

Pinball[1] makinesinin doğuşu.

Raymond Moloney'in kim olduğunu bilen yoktur.

Eskiden böyle biri yaşamış, sonra ölmüş, hepsi bu. Yaşamı hakkında kimse bir şey bilmiyor. Derin bir kuyunun dibinde yaşayan bir su böceği kadar gizemli biri.

İlk pinball makinesinin 1934 yılında bu kişinin elinden çıktığı, teknolojinin altın bulutları arasından şu kirli yeryüzüne inmiş olduğu ise tarihsel bir gerçek. Bu aynı zamanda, Atlantik Okyanusu denilen devasa su kütlesinin öteki kıyısında, Adolf Hitler'in Weimar merdiveninin ilk basamağına ayağını uzattığı yıldır.

Raymond Moloney dediğim kişinin yaşamının, Wright Kardeşler veya Graham Bell'inki gibi efsaneleşecek bir yanı yok. Yürekleri ısıtacak bir çocukluk dönemi geçirmediği gibi yaşamının trajik bir yanı da yoktur. Bir avuç meraklı okur için yazılmış özel bir kitabın ilk sayfasına adı konulacak biri sadece. 1934 yılında ilk pinball makinesi Raymond Moloney

1. Pinball, tilt olarak da bilinir. (ç.n.)

tarafından icat edilmiştir, diye bir cümle. Fotoğrafı yok; bir portre resmi olmadığı gibi bronz heykeli de yok.

Şöyle düşünebilirsiniz: Eğer Bay Moloney var olmasaydı pinball makinesinin tarihi de bütünüyle değişmiş olurdu. O zaman da Bay Moloney hakkındaki bu yersiz övgü belki de hiç var olmazdı. Ne var ki Bay Moloney'in elinden çıkan ilk pinball makinesi "Ballyhoo"yu görme şansınız olsaydı, bu düşüncenizin uçup gideceğine kuşkum yok. Çünkü o makinede bizlerin hayal gücünü tetikleyecek tek bir öge bile yoktur.

Pinball makinesinin gelişimi ile Hitler'in ilerleyişi benzerlik gösterir. Bu benzerliğe rağmen dönemin balonu olarak birlikte var olmuş, varlıklarından ziyade evrim hızları mitsel bir aura yaratmıştır. Bu evrim üç çarkla desteklenmiştir; teknoloji, kapitalizm ve temel insan arzuları.

İnsanlar, bu kilden yapılma bebeği andıran basit pinball makinesine hızla türlü türlü fonksiyonlar eklemeye devam ettiler. Biri "Işık da olsun!" derken bir diğeri "Elektriği de olsun!" diye bağırdı, bir başkası "Fırlatıcı da olsun!"diye haykırdı. Böylece makinenin içi ışıkla aydınlanırken elektrikli mıknatıs gücüyle toplar fırlatıldı, iki fırlatıcıyla bu toplar geri itildi.

Skor, oyuncunun yeteneğini ondalık sistemdeki sayılarla hesaplarken, makineyi fazla sarsınca faul ışığı devreye girdi. Daha sonrasındaysa "ardışıklık" denilen fiziksel kavram oluştu ve bonus ışığı, ekstra top hakkı, replay gibi çeşitli ekoller doğdu. Artık bu aşamada pinball makinesi büyüleyici bir güce kavuşmuştu.

* * *

Bu roman pinball makinesi üzerinedir.

* * *

Pinball makinesi araştırma raporu "Bonus Işığı"nın girişinde şunlar yazar:

"Bir pinball makinesinden hiçbir şey kazanamayız. Sayıya dönüştürülmüş gurur dışında. Öte yandan kaybedeceklerimiz gerçekten de çok fazladır. Tarih boyunca başarılı olmuş başkanların tümünün bronz heykellerini dikecek kadar bozuk para (belki Richard M. Nixon'ın bronz heykelini dikmek istersiniz) ve geri getirilemeyecek kadar değerli zaman.

Siz pinball makinesinin başında tükenmeye devam ederken bir başkası Proust okuyor olabilir. Bir diğeri açık hava sinemasında kız arkadaşıyla *İz Peşinde* filmini izlerken arabasında onunla oynaşıyor olabilir. İşte bu adamlar belki de dönemlerinin dikkat çeken yazarları ya da mutlu kocaları olacak kişilerdir.

Pinball makinesi sizi bir yere götürmez. Olsa olsa en fazla *replay* (yeniden oyna) ışığı yanar. *Replay, replay, replay...* Kim bilir, belki de pinball makinesinin asıl amacı sonsuzluğu göstermektir.

Sonsuzluk hakkında pek bir şey bilmiyoruz. Ama varlığı konusunda bir çıkarsama yapabiliyoruz.

Pinball makinesinin amacı kendini ifade etmek değil, kendini dönüştürmektir. Egoyu şişirmek değil, onu söndürmektir. Analiz etmek değil, olanı kabullenmektir.

Amacınız kendinizi ifade etmek, egonuzu şişirmek veya analiz ise pinball makinesinin kural ihlali ışığının yanmasıyla durdurulursunuz, bir misillemeyle karşılaşacağınıza kuşku yoktur.

İyi oyunlar."

İkiz kız kardeşleri birbirlerinden ayırt etmek için en az birkaç yöntem vardır hiç kuşkusuz, ancak ben bunlardan hiçbirini bilmiyordum. Yüzleri, sesleri, saç şekilleri, her şeyleri birbirinin aynıydı. Dahası ne benleri vardı ne de bir doğum izi. Pes etmiştim. Birbirinin mükemmel kopyasıydılar. Uyarılmaya verdikleri tepki de aynıydı, yeme ve içme seçimleri de; söyledikleri şarkılar, uyuma saatleri, regl günlerine kadar her şeyleri aynıydı.

İkiz olma hali benim hayal gücümü fazlasıyla aşan bir şeydi. Eğer ikiz erkek kardeşim olsaydı ve her şeyimiz aynı olsaydı, kesinlikle aklımı kaçırırdım. Muhtemelen sorun bendedir.

Bu ikiz kız kardeşler o güne dek çok sakin bir yaşam sürmüşler, onları ayırt edemediğimi anlayınca çok şaşırmış ve bana çok kızmışlardı.

"Hiç benzemiyoruz ki!"

"Farklıyız!"

Hiçbir şey demeden omuz silktim.

Benim daireme yerleşmelerinin üzerinden ne kadar süre geçmişti, bilmiyorum. Onlarla birlikte yaşamaya başladığımdan beri zaman algım durmuş gibiydi. Sanki hücre bölünmesiyle üreyen canlıların zaman algısına gerilemişti algım.

* * *

Arkadaşımla birlikte Şibuya'dan Nanpeyday mahallesine bakan eğimli yolda bir daire kiralayıp küçük bir tercüme bürosu açmıştık. Sermaye desteğini arkadaşımın babası vermişti, sermaye dediğim de abartılacak büyüklükte bir miktar değildi. Depozitoyu ödedikten sonra üç çelik masa, on tane sözlük, telefon ve yarım düzine Bourbon viski satın almıştık. Kalan parayla metal bir tabela yaptırıp, üzerine uygun bir ad yazdırıp ön tarafa astırmış, gazeteye ilan vermiştik. Bunları yapıp bitirdikten sonra da ayaklarımızı masanın üzerine koyup viski içerek müşteri beklemeye başladık. 1972 yılının yazıydı.

Aylar sonra gerçek bir damar bulmuş olduğumuzu fark ettik. Küçük işyerimize gelen iş taleplerinin ardı arkası kesilmiyordu. Kazandığımız parayla klima, buzdolabı ve bir de bar seti satın aldık.

"Yırttık! Başarılı işadamlarıyız artık!" dedi arkadaşım.

Çok sevinmiştim. Hayatımda ilk kez böylesine içimi ısıtan bir cümle duymuştum.

Arkadaşım bir tanışının matbaasıyla bağlantı kurdu. Basılması gereken çeviri belgeleriyle o ilgilendi, hatta bu işten komisyon bile kopardı. Bense yabancı diller üniversitesinin öğrenci işleri kanalıyla, işini iyi yapan birkaç öğrenci buldum, metinlerin kaba çevirilerini onlara yaptırmaya başladım. Ofise bir de kadın sekreter tuttuk, günlük işler, muhasebe ve iletişim sorumluluğunu ona verdik. İşletme okulundan yeni mezun olmuş, uzun bacaklı, işi çabuk kavrayan biriydi; her gün yirmi kere "Penny Lane"i mırıldanmasının dışında budur denecek bir özelliği yoktu. Tam aradığımız kişi işte, demişti arkadaşım. Bu yüzden de normal bir şirketin vereceğinin yüzde elli fazlası maaş, yılda beş maaş tutarı ikramiye ile yaz ve kış onar gün izin hakkı verdik. Böylece üçümüz birbirimizden memnun mutlu bir yaşam sürmeye başladık.

Daire iki oda bir mutfaktan oluşuyordu. Ama tuhaf bir şekilde mutfak diğer iki odanın tam ortasında yer alıyordu.

Seçmek için kibrit çöpü çekelim dedik, bunun sonucunda ben arka odayı, arkadaşımsa koridora yakın odayı aldı. Sekreter kızsa ortadaki mutfakta oturuyor, "Penny Lane"i söyleyip muhasebe defterini tutuyor, buzlu içki hazırlıyor, hamamböceği avlıyordu.

Zaruri gider hesabından satın aldığım iki belge rafını masamın iki yanına koymuştum; sol tarafta çevrilecek, sağ tarafta ise çevirisi tamamlanmış belgeler yığılıydı.

Metinler de müşteriler de gerçekten türlü türlüydü. Rulman yatağının dayanıklılığıyla ilgili *American Science* dergisi makalesinden 1972 yılının, Amerika'daki tüm kokteyller kitabına, William Styron'ın denemelerinden güvenli jilet kullanımı açıklama metnine varana dek çeşitli metinler, "şu ay şu gün" tarih etiketiyle sol rafta birikiyor, sonra zamanı gelince sağ tarafa geçiyordu. Her biten işten sonra bir parmak kalınlığında viski içiyorduk.

Bizim düzeyimizde çeviri yapmanın en iyi yanı ekstra bir şey düşünmemize gerek olmamasıydı. Sol elindeki madeni parayı hop diye sağ eline koyuyorsun, sol elini çekiyorsun, para sağ elinde kalıyor; bu kadar basitti işte.

Ofise saat onda gelip dörtte çıkıyordum. Cumartesileri arkadaşımla yakındaki diskoteğe gidip J&B içerek Santana'nın cover grubunun yaptığı müzikle dans ediyorduk.

Gelirimiz hiç de fena değildi. Şirketin gelirinden ofis kirasını, küçük bir miktar zaruri malzeme giderini, sekreterin maaşını, part-time çalıştırdıklarımızın ücretini ve vergiyi çıkarıp geriye kalan parayı on eşit parçaya ayırıyorduk. Bunun birini şirket tasarruf hesabına yatırıyorduk, beşini arkadaşım alırken ben de dördünü alıyordum. İlkel bir metottu ama masanın üzerine nakit parayı koyup parçalara ayırmak gerçekten de eğlenceli bir işti. *Kumarbazlar Kralı* filminde, Steve McQueen ve Edward G. Robinson'ın poker sahnesini çağrıştırıyordu.

Ben dört parça alırken arkadaşımın beş parça almasının uygun olduğunu düşünüyordum. Asıl işi ona yaptırıyordum, ayrıca viskiyi çok kaçırdığım zamanlarda hiç şikâyetçi olmayıp sabrediyordu. Dahası karısının sağlığı bozuktu, üç yaşında bir oğlu vardı ve Volkswagen marka arabasının motoru her an bozulabiliyordu. Bunlar yetmezmiş gibi başka sorunları da sahiplenmeye çalışırdı.

"Ben de ikizlere bakıyorum" demiştim bir gün ama bana inanmamıştı. Neticede onun payına beş, benimkine dört olarak sürdü.

Böyle böyle yirmili yaşlarımın ortalarına kadar devam ettim. Güneşli öğleden sonraları kadar sakin zamanlardı.

Üç renkli yazıcımızdan çıkardığımız broşürdeki sloganımız şuydu: "İnsan eliyle yazılmışsa çeviremeyeceğimiz bir şey yoktur."

Altı ayda bir boş vakit buldukça, üçümüz Şibuya istasyonu önünde bu broşürlerden dağıtırdık.

Bu ne kadar böyle sürüp gitti acaba? Sonsuza dek süren bir sessizliğin içinde yürümüş gibiydim. İşim bitince daireme dönüp ikizlerin hazırladığı leziz kahveyi içerken *Saf Aklın Eleştirisi*'ni okuyordum.

Bazen bir önceki günü bir önceki yıl sanıyordum, bazen de bir önceki yılı bir önceki gün. Kötü zamanlarda gelecek yılı bir önceki gün sandığım da olmuştu. 1971 yılının Eylül sayısında *Esquire* dergisinde çıkan, Kenneth Tynan'ın kaleme aldığı "Polanski Hakkında" yazısını çevirirken bir yandan da rulman yataklarını düşünüyordum.

Aylar hatta yıllar önceydi. Tek başına derin bir havuzun dibinde oturuyordum. Ilık su, yumuşak ışık ve sessizlik... Ve yine sessizlik...

* * *

İkizleri birbirinden ayırmak için tek bir yöntem vardı: Ti-

şörtleri: tamamıyla solmuş lacivert tişörtlerinin göğüs kısmına sayılar basılıydı. Birinde "208", diğerinde "209" yazıyordu. "2" sağ göğüs üzerindeyken "8" ve "9" sol göğüs üzerine denk geliyordu. "0" ise iki sayı arasına yerleşmişti.

Bu numaraların ne anlama geldiğini ilk gün sormuştum ikisine. Hiçbir anlamı yok demişlerdi.

"Makine ürünü seri numarası gibi."

"Neden söz ediyorsun?" diye sordu biri.

"Demek istediğim, sizin gibi başka insanların da olduğu; şu No. 208 ve No. 209'ları kastediyorum."

"Yok daha neler" dedi 209.

"Doğduğumuzdan beri sadece ikimiz varız" dedi 208. "Dahası bu tişörtler bize verildi."

"Nereden?" diye sordum.

"Bir süpermarketin açılış kutlamasında verildi. İlk gelen bilmem kaç kişiye ücretsiz dağıtmışlardı."

"Ben 209'uncu müşteriydim" dedi 209.

"Ben 208'inci müşteriydim" dedi 208.

"Toplamda üç paket kâğıt mendil satın almıştık."

"Tamam, o zaman şöyle yapalım. Seni 208 diye çağıracağım. Seni de 209. Böylece sizleri ayırt edebileceğim" dedim sırayla işaret ederek.

"İşe yaramaz" dedi biri.

"Neden?"

Bir şey demeden tişörtlerini çıkardılar, sonra değiş tokuş yapıp giydiler.

"Ben 208" dedi 209.

"Ben 209" dedi 208.

Derin bir iç çektim.

Yine de onları illa ki ayırt etme ihtiyacı duyduğumda, bu numaralara güvenmek zorundaydım. Onları ayırt etmemin bundan başka hiçbir yolu yoktu.

O tişörtler dışında neredeyse başka giyecekleri yoktu. Gezintiye çıkmış da birden birinin dairesine girmiş ve orada yaşamaya başlamışlar gibi bir halleri vardı. Aslında biraz da öyleydi. Hafta başında ihtiyaçları alsınlar diye onlara para bırakıyordum, zaruri yiyecekler dışında sadece kahve kremalı bisküvi alıyorlardı.

"Kıyafetinizin olmaması sorun olmuyor mu?" diye sordum bir gün.

"Hiç sorun değil" diye cevapladı 208.

"Kıyafetlere hiç ilgim yok" dedi 209.

Haftada bir özenle tişörtlerini yıkıyorlardı. Yatakta *Saf Aklın Eleştirisi*'ni okurken başımı kaldırdığımda ikisini çıplak halde banyodaki karoların üzerinde yan yana çömelmiş tişörtlerini yıkarken görüyordum. O zaman gerçekten de uzak bir yerlere gelmişim gibi hissediyordum. Nedenini bilmiyorum. Önceki yaz havuzun trampleninin altında dişimin kaplamasını kaybettiğimden beri arada bir bu hisse kapılıyordum.

İşten eve dönerken güneye bakan pencerede üzerinde 208 ve 209 numaraların olduğu spor tişörtlerin dalgalandığını görüyordum. O zaman gözümden yaş geldiği bile oluyordu.

* * *

Neden benim dairemde yaşıyorsunuz? Ne zamana kadar burada kalacaksınız? Her şeyden önce siz neyin nesisiniz? Kaç yaşındasınız? Nerede doğdunuz?.. Bu soruların hiçbirini sormamıştım onlara. Kendileri de söylememişlerdi.

Üçümüz kahve içerek, golf sahasında gezinip top arayarak, yatakta birbirimize sarılarak geçiriyorduk günlerimizi. En önemli olayımız gazete yorumlarıydı; her gün bir saat boyunca onlara haberleri yorumluyordum. İkisi de şaşırtıcı derecede bihaberdi dünyadan. Myanmar ile Avustralya'yı bile

ayırt edemiyorlardı. Vietnam'ı ikiye bölen savaşı anlamaları üç gün sürmüş, Nixon'ın Hanoi'ye saldırmasını izah etmek için dört gün daha gerekmişti.

"Sen hangi tarafı tutuyorsun?" diye sordu 208.

"Hangi taraf mı?"

"Yani güney mi kuzey mi?" dedi 209.

"Şey, hangisi acaba? Bilmiyorum."

"Neden?" diye sordu 208.

"Vietnam'da yaşamıyorum çünkü."

Açıklamama ikna olmadılar. Kendim de ikna olmamıştım.

"Düşünce tarzları farklı olduğu için savaşıyorlar değil mi?" diye devam etti 208.

"Öyle de denebilir."

"Birbirine zıt iki düşünce var yani" dedi 208.

"Öyle. Ama dünyada birbiriyle çatışan bir milyon iki yüz bin düşünce tarzı var. Şey, daha fazla bile olabilir."

"Kimsenin kimseyle arkadaş olamaması mı demek bu?" dedi 209.

"Sanırım" dedim. "Neredeyse kimse kimseyle arkadaş olamaz bu durumda."

1970 yılındaki yaşam tarzım böyleydi işte. Dostoyevski öngörmüş, ben de gerçekleştirmiştim.

2

1973 yılı güzünde kötü niyetli bir şeyler saklıydı sanki. Ayakkabısının içindeki küçük bir taşı fark etmiş gibi hissetmişti Fare bunu.

O kısa geçen yaz değişken Eylül rüzgârlarıyla uğurlanıp gönderilmiş, yine de Fare'nin yüreğinde az da olsa yazın izleri kalmıştı. Eski bir tişört, paçaları kesik kot pantolon, plaj sandaletleri... Hep bu kıyafetiyle J'nin Barı'na gelir, bar tezgâhına oturur, karşısında barmen J dururken aşırı soğuk birasını içerdi. Beş yıl aradan sonra tekrar sigaraya başlamıştı; her on beş dakikada bir kol saatine bakardı.

Fare için zamanın akışı sanki bir yerlerde pıt diye kopmuştu. Neden öyle olduğunu Fare'nin kendisi de bilmiyordu. Kopmuş ucu da bulamıyordu. Kopuk ipi elinde tutarak güz hüznü içinde dolanıyordu. Çimenliklerden geçmiş, nehri aşmış, iterek birkaç kapıyı açmıştı. Ne var ki ölü ip onu hiçbir yere çıkarmamıştı. Kanatları kopmuş kış sineği gibiydi, ilerideki denize doğru akan nehir kadar güçsüz ve yalnızdı Fare. Bir yerden kötücül bir rüzgâr esmeye başlamış, o zamana dek Fare'yi sarıp sarmalayan sıcak, bildik havayı dünyanın öteki ucuna sürüklemişti sanki.

Bir mevsim kapıyı açıp çıkıp giderken diğer mevsim bir başka kapıdan içeri girmişti. Kapıyı açıp da, Hey, bekle biraz, söylemeyi unuttuğum bir şey var, diye bağırsan da seni duyacak kimse yok. Artık kimse yok. Kapıyı kapatıp döndüğün-

de odanın içinde diğer mevsimi görüyorsun, sandalyeye oturmuş, kibriti çakıp sigarasını yakıyor. Unuttuğun bir şey varsa bana söyleyebilirsin, diyor, işler yolunda giderse ben ona iletirim söylediğini. Hayır, gerek yok diyorsun sen de, önemli değil zaten. Etrafta sadece rüzgârın sesi duyuluyor. Önemli bir şey değil. Bir mevsim öldü sadece.

* * *

Mevsim güzden kışa dönerken o serin günleri, üniversiteyi bırakmış zengin genç ile Çin asıllı yalnız barmen, yaşlı bir karı koca gibi dip dibe geçirdiler.

Güz hep kötü bir mevsimdir. Fare'nin, yaz tatili sırasında şehre gelen arkadaşları, Eylül olmasını beklemeden kısa bir veda konuşması yaparak uzak şehirlerdeki evlerine dönmüşlerdi. Yaz gün ışığının rengi bir sınır çizgisi geçilmiş gibi belli belirsiz değiştiğinde Fare'nin çevresini kısa bir süre boyunca *aura* gibi saran ışıltı da kaybolmuştu. O sıcak düşten geride kalanlar da, cılız bir dere gibi güzün kumlu toprağı tarafından, geride hiçbir iz bırakmadan emilmişti.

Öte yandan J için de güz kesinlikle mutlu bir mevsim değildi. Eylül ortası olduğunda müşteriler gözle görünür derecede azalmıştı. Genelde her yıl bu mevsimde müşterilerin azalması normal bir şey olsa da, o güz müşterilerdeki düşüş dikkat çekiciydi. Bunun nedenini ise ne J ne de Fare biliyordu. Barın kapanma saati geldiğinde J'nin kızartmak için soyduğu patateslerin ancak yarısı bitmiş oluyordu.

"Müşteriler her an artabilir" diye Fare J'yi teselli etti. "Bu kez de çok yoğun diye şikâyet edersin."

"Acaba?" dedi J kuşkuyla, tezgâhın iç tarafındaki tabureye oturup buz kıracağıyla tost makinesine yapışmış yağı temizlerken.

Sonrasında neler olacağını kimse bilmiyordu.

Fare susup kitabının sayfasını çevirdi, J *sake* şişelerini parlatırken sigarasını içti.

* * *

Fare için zamanın sürekliliği üç yıl önce yitmeye başlamıştı. Üniversiteden ayrıldığı yıldı.

Fare'nin üniversiteden ayrılmak için birkaç nedeni vardı. Bu nedenler karman çorman birbirine dolanıp hararet yapınca kafasının sigortası atmıştı. Nedenlerden bazıları geride kalmış, bazıları fırlayıp ötelere savrulmuş, bazıları da ölmüştü.

Üniversiteyi bırakma nedenini hiç açıklamamıştı. Açıklaması beş saat sürebilirdi. Dahası, birine açıklasa bir başkası da dinlemek isteyecekti. Böylece tüm dünyaya açıklama yapmak durumunda kalacaktı. Bunu düşünmek bile Fare'yi bunaltmıştı.

"Orta bahçenin çimlerinin biçilme şekli hoşuma gitmedi" derdi bir açıklama yapmaktan kaçamayacağı zamanlarda. O böyle dediği için üniversitenin orta bahçesindeki çimlere bakmaya giden bir kız bile olmuştu. O kadar da kötü değil, demişti o kız. Biraz yaprak dökülmüş, hepsi o kadar... Zevk meselesi, diye cevaplamıştı Fare.

"Birbirimizi sevemedik. Üniversiteyle ben" demişti bir keresinde de keyfi yerindeyken. Sonra da sessizliğe gömülmüştü.

Üç yıl önceydi bu.

Zamanın akışıyla her şey geçip gitti. İnanılmaz bir hızla. Bir zamanlar içinde canlı halde var olan hisler de hızlı bir şekilde soldu, anlamı olmayan eski düşlere dönüştü.

Fare üniversiteye başladığı yıl evden ayrılmış, bir zamanlar babasının kütüphane olarak kullandığı evin bir odasına yerleşmişti. Ailesi hiç karşı çıkmamıştı. Orayı zaten en başta

evlatlarına bırakmak üzere satın almışlardı, ayrıca oğullarının tek başına yaşamanın zorluğunu anlamasının da fena olmayacağını düşünmüşlerdi.

Kim nasıl bakarsa baksın, onun için tek başına yaşamak zor bir şey değildi. Kavuna sebze demek gibi bir şey olurdu bu. Ev genişti, iki oda bir mutfaktan oluşuyordu, klima, telefon, 17 inç renkli televizyon, duşakabinli banyo, Triump marka motosikletin durduğu bir garaj, dahası güneşlenmek için ideal, şık bir veranda bile vardı. En üst katın güneydoğu köşesindeki pencereden cadde ve deniz görünüyordu. İki tarafın pencerelerini açık bırakınca rüzgâr, ağaçların baş döndüren kokularını ve yaban kuşlarının ötüşlerini içeriye taşıyordu.

Fare öğleden sonralarını hasır sandalyenin üzerinde geçiriyordu. Gözlerini kapatınca ferahlatıcı bir su akıntısı gibi zamanın bedeninden geçip gittiğini hissediyordu. Saatler, günler, haftalar böyle tasasız bir şekilde geçti.

Arada bir küçük küçük duygu dalgaları yüreğinin kıyısına vuruyordu. Öylesi anlarda gözlerini kapayıp yüreğini tamamıyla susturup dalganın geçmesini bekliyordu. Bunlar onun için akşamdan önce gelen karanlık anlardı. Dalga geçtikten sonra hiçbir şey olmamış gibi yeniden her zamanki sakin haline dönüyordu.

3

Gazete dağıtıcısı dışında kapımı çalan kimse olmuyordu. Bu yüzden kapıyı açmadığım gibi kim o diye de seslenmiyordum.

Ne var ki o pazar sabahı bir ziyaretçi kapıyı tam otuz beş kez çaldı. Gözlerim yarı kapalı çaresiz yataktan kalktım, sendeleyerek kapıya gidip açtım. Gri iş kıyafeti giymiş kırk yaşlarında bir adam, köpek yavrusu kucaklar gibi tuttuğu baretiyle koridorda dikilmişti.

"Telefon için geldim" dedi adam. "Dağıtım panosunu değiştiriyoruz."

Başımla onayladım. Ne kadar sakal tıraşı olursa olsun tıraşın yetmediği kara yüzlü bir adamdı. Sakalları neredeyse gözlerinin altına kadar çıkıyordu. Ona biraz acır gibi olduysam da çok uykum vardı. Sabah dörde kadar ikizlerle tavla oynamıştık.

"Öğleden sonra gelebilir misin?"

"Şimdi yapmalıyım."

"Neden?"

Arka cebini hışır hışır karıştırıp çıkardığı siyah not defterini gösterdi. "Günlük işimiz belirli. Bu bölge bitince hemen diğerine geçeceğiz, işte burada yazıyor."

Not defterine baktım. Gerçekten de bu bölgede geriye tek benim dairem kalmıştı.

"Ne yapacaksınız?"

"Basit. Panoyu çıkaracağım, hattı kesip yenisine bağlayacağım. Hepsi bu kadar. On dakikalık iş."

Bir süre düşündükten sonra başımı hayır anlamında salladım.

"Şu an uygun değilim."

"Ama bu eski tarz."

"Eski olması fark etmez."

"Bak şimdi" dedikten sonra biraz düşündü. "Olsun, olmasın sorunu değil bu. Herkes sorun yaşıyor eskisiyle."

"Ne tür sorunlarmış bunlar?"

"Dağıtım panolarının hepsi şirketin bilgisayarına bağlı. Ama sadece sizinki diğerlerinden farklı sinyal gönderiyor, bu da sorun yaratıyor. Anladınız mı?"

"Anladım. Donanım ve yazılım arasındaki uyum sorunu yani."

"Anladıysanız içeri girebilir miyim?"

Pes edip içeri girmesine izin verdim.

"İyi de apartmanın panosu nasıl olur da benim dairemde yer alır?" diye sordum. "Apartman görevlisi odası gibi bir yerde olması gerekmez miydi?"

"*Normalde* öyle olur" derken mutfak duvarını dikkatlice inceleyerek panoyu bulmaya çalışıyordu. "Ama herkes panoyu bir engel olarak görür. Günlük kullanılan bir şey değildir ve çok yer kaplar."

Başımla onayladım. Ayağında çoraplarıyla mutfak sandalyesinin üzerine çıkıp tavana baktı. Ama hiçbir şey bulamadı.

"Define arar gibi. Panoları hiç akla gelmeyecek yerlere gömüyorlar. Ne zavallıca. Buna rağmen odalarına saçma irilikte piyanolar koyan, bütün odayı kutu içinde oyuncak bebeklerle süsleyenler var. Ne tuhaflar."

Aynı fikirde olduğumu belirttim. Mutfakta aramaktan vazgeçti, oda kapısını açtı.

"Bundan önceki binadaki zavallı panoyu da nereye koymuşlardı biliyor musun? Ben bile..."

Adam bunları derken birden nefesini yuttu. Odanın köşe-

sindeki büyük yatakta ikizler aralarında benim için boşluk bırakmış halde, battaniye boyunlarına kadar çekilmiş, yatıyorlardı. İşçi on beş saniye kadar bir şey demeden öylece kalakaldı. İkizler de bir şey demedi. Bu yüzden benim konuşup sessizliği bozmam gerekti.

"Şey, bu bey telefon işi için gelmişti."

"Memnun oldum" dedi sağdaki.

"Kolay gelsin" dedi soldaki.

"Şey... teşekkürler" dedi işçi.

"Dağıtım panosu değişecekmiş" dedim.

"Dağıtım panosu mu?"

"O da neymiş?"

"Telefon hatlarını birbirine bağlayan mekanizma."

Anlamadım, dedi ikisi de. Açıklamanın gerisini yapmayı işçiye bıraktım.

"Hımm... Diğer bir deyişle, telefon hatları panoda toplanır. Nasıl desem, hani bir anne köpek ve onun altında dört yavrusu olur ya. İşte onun gibi. Anladınız değil mi?"

"?"

"Hiçbir şey anlamadım."

"Şey... İşte o anne köpek yavrularını besler ya... Anne köpek ölünce yavrular da ölür. Öyle olmaması için de anne köpeğin ölmesine yakın zamanda onun yerine yeni bir anne köpek koyarız."

"Harika."

"Süper."

Açıklamasından etkilenmiştim.

"İşte ben de bu yüzden bugün buradayım. Uyurken sizleri rahatsız ettiğim için çok özür dilerim."

"Sorun değil" dedi biri.

"Mutlaka izlemek isterim" dedi diğeri de.

Adam rahatlamıştı, havluyla terini silip odaya göz gezdirdi.

"Dağıtım panosu nerede bulayım."

"Aramaya gerek yok" dedi sağdaki.

"Yüklüğün dibinde. Kapağı kırık" diye devam etti soldaki.

Çok şaşırmıştım. "Siz nereden biliyorsunuz? Ben bile bilmiyorum" dedim.

"Ee, dağıtım panosu ya!"

"Ünlüdür kendisi."

"Pes!" dedi işçi.

* * *

İş on dakikada tamamlandı. O sırada ikizler baş başa verip fısır fısır konuşarak kıs kıs güldüler. Onların yüzünden işçi birkaç kez telleri yanlış yere soktu. İş bitince ikizler tişört ve pantolonlarını yatağın içinde giydiler, mutfağa gidip kahve hazırladılar.

İşçiye önceki günden artan Danimarka pastasını ikram ettim. Çok sevinip kabul etti ve kahveyle birlikte yedi.

"Affedersiniz, bugün hiçbir şey yememiştim de."

"Karın yok mu?" diye sordu 208.

"Var. Ama pazar sabahı olunca kalkmadı."

"Ne üzücü" dedi 209.

"Sanki keyfimden pazar günü çalışıyorum!"

"Haşlanmış yumurta yer misin?" diye sordum haline acıyarak.

"Hayır, istemem. O kadar zahmet verdirmeyeyim size."

"Zahmet değil. Nasılsa kendimiz için hazırlayacağız."

"O zaman alayım. Orta pişmiş olursa..."

Haşlanmış yumurtasını soyarken adam konuşmasına devam etti.

"Yirmi bir yıldır pek çok ev dolaştım, ilk kez sizinki gibisiyle karşılaşıyorum."

"Bizimki nasılmış?" diye sordum.

"Yani... ikiz kızlarla yatan bir adamı ilk kez gördüm. Sizin için de zor olmalı."

"Hiç de değil" dedim ikinci kupa kahveyi koyarken.

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten."

"O müthiştir" dedi 208.

"Adeta bir hayvandır" dedi 209.

"Pes!" dedi adam.

* * *

Gerçekten pes dedirten bir durumdu. Bunun en büyük delili eski bağlantı panosunu unutup gitmesiydi. Belki de kahvaltı için teşekkür olarak bırakmıştı. İkizler gün boyu o panoyla oynadılar. Biri anne köpek, diğeri yavru köpek oluyor, aralarında anlamsız konuşmalar yapıyorlardı.

İkisini boş verip tüm öğleden sonra kendimi çeviri işine verdim. Kaba çevirileri yapan part-time çalışan öğrencilerin sınav dönemi olunca işler epey birikmişti. Kendimi kötü hissetmiyordum ama saat üçten sonra pilin zayıflaması gibi tempom düşmeye başladı, saat dörtteyse pilim tamamen bitmişti. Sonrasında bir satır bile ilerleyemedim.

İşi bıraktım, dirseklerimi masanın cam tablasının üzerine dayayıp sigaramın dumanını tavana doğru üfledim. Duman, sessiz öğle ışığının içinde hücrenin dış plazması gibi usulca gezindi. Cam tablanın altında bankanın verdiği küçük bir takvim vardı. Eylül, 1973... Rüya gibiydi. 1973 yılı; böyle bir yıl gerçekten var olacak mı diye aklımdan bile geçmemişti. Bunu düşünmek bile nedense aşırı tuhaf gelmişti.

"Ne oldu?" diye sordu 208.

"Yorulmuş görünüyorsun. Kahve içer misin?"

İkisi birden mutfağa gitti, biri çatır çutur kahve çekirdeği

öğüttü, diğeri su ısıttı. Pencerenin altına yan yana oturup sıcak kahve içtik.

"İyi gitmiyor mu?" diye sordu 209.

"Pek değil" dedim.

"Güç kaybediyor" dedi 208.

"Ne güç kaybediyor?"

"Dağıtım panosu."

"Anne köpek."

Çok derin bir nefes aldım. "Gerçekten öyle mi sizce?"

İkisi başıyla onayladı.

"Ölmek üzere."

"Öyle."

"Ne yapmalı?"

İkisi başını salladı.

"Bilmiyoruz."

Sustum, bir sigara içtim. "Golf sahasında gezintiye çıkalım mı? Bugün Pazar, kayıp top da çoktur."

Bir saat kadar tavla oynadıktan sonra çiti aşıp akşamüzeri hiç kimsenin olmadığı golf sahasında yürüdük. Mildred Bailey'in "It's so Peaceful in the Country" şarkısını iki kere ıslıkla çaldım. Ne güzel parçaymış diye övdü ikizler. Tek bir kayıp top bile bulamadık. Böyle günler de vardır. Muhtemelen Tokyo'daki bütün usta oyuncular bir araya gelmişti. Ya da golf kulübü kayıp topları bulmak için bir köpek beslemeye başlamıştı. Moralimiz bozulmuş halde eve döndük.

4

Issız deniz feneri, kıvrımlı, uzun dalgakıranın ucunda pat diye çıkıyordu insanın karşısına. Yüksekliği üç metreydi, o kadar büyük sayılmazdı yani. Deniz kirlenmeye başlayıp sahildeki balıklar tükenene dek balıkçı tekneleri bu deniz fenerine göre yön bulmuşlardı. Liman diye nitelendirilebilecek bir yer yoktu. Kıyıda raya benzeyen, basit bir ahşap iskele inşa edilmişti; balıkçılar iple bağladıkları teknelerini vinçle kıyıya çekiyorlardı. Sahile yakın yerde üç balıkçı kulübesi vardı, dalgakıranın iç kısmında sabah yakalanmış balıklar tahta kutulara dizilip kurutuluyordu.

Üç nedenden balıkçılar bölgeyi terk etmişlerdi: Balıkların tükenmesi, halkın konutların olduğu yerde bir balıkçı köyü olmasına kesinlikle karşı oluşu ve sahilde kurdukları kulübelerin şehir arazisini işgal etmesi. 1962 yılıydı. Nereye gittikleri bilinmiyordu. Üç kulübe yıkılmış, kullanılmayacak kadar yıpranmış, balıkçı tekneleriyse sahilde kalmış, çocukların oyun yeri olmuştu.

Balıkçılar gittikten sonra deniz fenerini ne tür gemiler kullanmıştı diye sorarsanız, kıyı yakınında gezinen yatlar, sis ve tayfundan kaçıp liman dışı bir yerde beklemek zorunda kalan ticari gemiler kullanmıştı. Deniz fenerinin gerçekten işlevsel olup olmadığı belirsizdi.

Deniz feneri kısa, irice ve karaydı. Görüntüsü, eğik bir çana ya da düşüncelere dalmış bir adamın arkadan görüntüsü-

ne benziyordu. Güneş batarken oluşan loş kızıllık içinde mavilikler akarken, çanın tutacak yerine denk gelen kısımda turuncu bir ışık yanar, yavaşça dönmeye başlardı. Deniz feneri akşam karanlığında hep o belli anı yakalardı. Harika gün batımı kızıllığında da karanlık, sisli yağmurda da deniz fenerinin yakaladığı an hep aynıydı. Işık ve karanlığın iç içe geçtiği, karanlığın ışığı aştığı o an.

Fare çocukken gün batımını izlemeye, tam da o anı görmeye sahile gelirdi. Dalgaların yüksek olmadığı bir akşamüstü, dalgakıranın eskimiş taşlarını sayarak deniz fenerine kadar yürüdü. Beklenmedik ölçüde berrak deniz yüzeyinde küçük balık sürülerinin öncülleri görülebiliyordu. Küçük balıklar bir beklenti içindeymişçesine dalgakıranın yanında birkaç çember çizdikten sonra açık denize doğru ilerlediler.

Nihayet deniz fenerine ulaştığında dalgakıranın önünde oturdu, etrafı seyretti. Gökyüzünde fırçayla çizilmiş gibi ince bulutlar sürükleniyordu; gök göz alabildiğine maviydi. Mavi sonsuz derinlikteydi, böylesine bir derinlik çocuğun bacaklarını titretti. Ürpertiye benzeyen bir titremeydi. Dalgaların kokusu da, rüzgârın kokusu da, hepsi şaşırtıcı derecede canlıydı. Acele etmeden manzarayı seyretti, gözü alıştıktan sonra usulca başını arkaya çevirdi. Derin denizden çok ötelerdeki kendi dünyasına baktı. Beyaz kumsal ile dalgakıran, ileride yeşil çam ağaçları eziliyormuş gibi genişliyor, onların arkasında mavimsi karanlık dağlar göğe yükseliyordu.

Sol tarafta, çok uzaklarda büyük bir liman vardı. Birkaç vinç, birkaç yüzer rıhtım, kutu gibi depolar, kargo gemileri, yüksek binalar görünüyordu. Sağ tarafın iç kısmına kıvrılmış sahil şeridi boyunca sakin konutlar, yat limanları, içki üreten bir şirketin eski deposu vardı; bunların sonundaysa sanayi bölgesinin küre biçimindeki tankları ve yüksek ba-

caları sıralanıyor, bacalardan çıkan beyaz duman göğe doğru süzülüyordu. Burası on yaşındaki Fare için dünyanın son noktasıydı.

Çocuk Fare bahardan güze dek defalarca deniz fenerine gitti. Dalgaların yüksek olduğu zamanlarda sıçrayan sular ayaklarını ıslattı, rüzgâr başının üzerinde uğuldadı, küçük ayakları yosun tutmuş taşlarda defalarca kaydı. Tüm bunlara rağmen deniz fenerine giden yol, her şeyden daha çok yakınlık hissettiği şeydi. Dalgakıranın ucuna oturup dalgaların sesini dinliyor, gökyüzündeki bulutları, denizdeki minik istavrit sürülerini izliyor, cebine koyduğu küçük taşları denize fırlatıyordu.

Gökyüzüne akşam karanlığı çökmeye başladığında aynı yoldan kendi dünyasına dönerdi. Dönerken inceden bir hüzün hissederdi yüreğinde; önünde onu bekleyen dünya aşırı büyük ve çetindi; gizlenebileceği hiçbir yer olmadığını düşünüyordu Fare.

Kızın evi dalgakıranın yakınlarındaydı. Fare oraya her gittiğinde çocukluğundaki belli belirsiz hisleri, günbatımının kokusunu hatırlardı. Sahil caddesine arabasını park eder, kumsalda kumun kaymasını önlemek için dikilmiş seyrek aralıklı çam ağaçlarını geçerdi. Ayağının altındaki kum kuru sesler çıkarırdı.

Daire eskiden balıkçı kulübelerinin olduğu yerdeydi. Birkaç metrelik kuyu kazsan kızıl kahverengi deniz suyunun çıkacağı bir araziydi burası. Apartmanın ön bahçesindeki zambaklar sanki birileri üzerlerine basmış gibi pörsüktü. Kızın dairesi ikinci kattaydı. Rüzgârın güçlü olduğu günlerde ince kumlar pıt pıt diye pencere camına çarpıyordu. Şirin, güney cepheli bir daireydi. Ama bir şekilde de kasvetliydi. Deniz yüzünden dedi kız. Çok yakın. Dalgaların kokusu, rüzgâr, dalgaların sesi, balık kokusu... Her şey.

Balık kokusu almıyorum, dedi Fare.

Kokuyor, dedi kız. Sonra ipi çekip pencerenin panjurunu pat diye kapattı. Burada yaşasan anlardın.

Pencereye kum taneleri çarpıyordu.

5

Öğrencilik yıllarımda oturduğum apartmanda hiç kimsenin dairesinde telefon yoktu. Sınıfta birilerinin silgisi olması bile tuhaf kaçardı. Apartman görevlisinin odasının yanında, ilkokuldan getirilmiş alçak bir masa vardı, üzerinde de pembe renkli bir telefon. Koca apartmandaki tek telefon buydu. Bu yüzden de kimse dağıtım panosu diye bir şeyi aklına getirmezdi. Huzurlu zamanlardı, huzurlu bir dünyaydı.

Apartman görevlisinin odasında olduğu hiç görülmemiş bir şeydi. Her telefon çalışında apartmandakilerden biri ahizeyi kaldırır ve telefon kime geldiyse ona haber verirdi. Bunu yapmak isteyen çıkmadığında (özellikle gece yarısı iki gibi saatlerde) kimse telefona bakmazdı. Telefon, öleceğini hissetmiş bir fil gibi delirmişçesine çalap durur (benim saydığım en fazla çalış sayısı otuz ikiydi), sonra ölürdü. Ölürdü, tam olarak sözcüğü sözcüğüne uygun bir tabirdi. Telefonun son çalış sesi apartmanın uzun koridorundan geçerek gecenin karanlığı tarafından emilir, sonra etrafı ani bir sessizlik kaplardı. Gerçekten tuhaf bir sessizlikti bu. Yorganlarının altındakiler soluklarını tutup nihayet ölmüş telefonu düşünürdü.

Gece yarısı gelen telefonlar hep iç karartıcı olurdu. Biri ahizeyi kaldırır, kısık sesle konuşmaya başlardı.

"Artık bunu konuşmaya bir son verelim... Hayır, öyle değil!.. Yapacak başka bir şey yoktu ki, haksız mıyım?.. Yalan

değil! Neden yalan söyleyeyim ki?.. Hayır, yorgunum sadece... Elbette hatalı olduğumu düşünüyorum... Bu yüzden... Anladım, tamam, biraz düşünmeme izin ver... Telefonda rahat konuşamıyorum..."

Herkesin bir sürü sorunu vardı. Sorunlar gökten yağmur gibi yağıyor, bizlerse var gücümüzle onları toplayıp cebimize koyuyorduk. Bunu neden yapıyorduk, bugün de bilmiyorum. Belki de onları başka bir şeyle karıştırıyorduk.

Bazen de telgraf geliyordu. Sabah dörtte apartmanın girişinde motosiklet durur, sonra koridor gürültülü ayak sesleriyle çınlardı. Birinin kapısı yumrukla çalınırdı. Bu ses bana hep ölüm meleğinin gelişini çağrıştırırdı. Güüm, güm! Birileri yaşamından olacak, aklını kaçıracak, kalpleri zamanın karanlık sularına gömülecek, bedenler beyhude duygularla yanıp tutuşacaktı - hem yüreğimiz hem bedenimiz için ne çok eziyet vardı. 1970 yılı, işte böyle bir yıldı. İnsan gerçekten diyalektik olarak kendini yukarılara çıkarabilecek şekilde yaratılmış bir canlıysa, öğretici bir yıldı.

* * *

Dairem giriş katında, apartman görevlisi odasının yanındaydı. Uzun saçlı genç kız üst katta, merdivenin yanındaki dairede yaşıyordu. Telefon gelme sayısında apartman şampiyonumuzdu. Kaygan on beş basamaklık merdiveni binlerce kere inip çıkmak durumunda kalmıştım. Gerçekten de çeşit çeşit insandan telefon geliyordu ona. Kiminin sesi nazik kimininki resmiydi, kimi üzgün çıkıyordu kimi saldırgan. Ama her biri onun adını söylüyordu. O kızın adını unuttum. Acınacak kadar sıradan bir adı olduğu dışında bir şey hatırlamıyorum.

Ahizeye doğru alçak, yorgun bir sesle konuşurdu hep. Neredeyse duyulamayacak kadar alçak bir fısıltıyla. Güzel olsa

da kasvetli bir hali vardı. Bazen yolda karşılaşıyorduk ama hiç konuşmamıştık. Sanki vahşi ormanın içindeki dar bir yolda beyaz bir filin üzerinde gidiyormuş gibi bir yüz ifadesiyle yürüyordu.

* * *

O dairede altı ay kadar yaşadı. Güz başından kış sonuna dek altı ay boyunca. Telefon çalınca ahizeyi kaldırıyor, üst kata çıkıp onun kapısını tıklatıyor, telefon, diye sesleniyordum. Kısa bir süre sonra, teşekkürler, diye yanıt geliyordu. Teşekkürler; bundan başka bir söz duymadım ondan.

Benim için de yalnız bir dönemdi. Eve dönüp üstümdekileri çıkardığımda sanki kemiklerim derimi parçalayıp dışarı fırlayacakmış gibi hissediyordum. Evin içinde tuhaf bir güç beni yanlış bir yöne, başka bir dünyaya çekmeye çalışıyormuş gibi hissediyordum.

Telefon çalıyor ve ben şöyle düşünüyorum: Birisi bir diğerine bir şeyleri anlatmak istiyor. Bana neredeyse hiç telefon gelmemişti. Bana bir şeyler anlatmak isteyen tek bir kişi bile olmadığı gibi benim duymak isteyeceklerimi bana anlatan da çıkmadı.

Herkes az ya da çok kendi sistemine uyarak yaşamaya başlamıştı. Bu sistem benimkinden çok farklıysa sinirleniyor, benzer olmasına ise içerliyordum. Hepsi buydu.

* * *

O kıza gelen telefonlardan sonuncusunu o kışın sonunda açtım. Mart başıydı, güneşli bir cumartesi sabahıydı. Sabah dediysem de saat on olmuştu, odanın her köşesine saydam kış güneşi vuruyordu. Zil sesini duyduğumda yatağın yanındaki pencereden lahana tarlasına bakıyordum. Kara toprak

üzerinde erimiş kar suları beyaz beyaz parlıyordu. Son soğuk dalganın bıraktığı son kardı.

Telefon on kez çaldı, kimse açmayınca da sustu. Beş dakika sonra yeniden çalmaya başladı. Sıkılmış bir halde pijamamın üzerine hırka giyip kapıyı, sonra da telefonu açtım.

".... orada mı acaba?" dedi bir erkek sesi. Az aksanlı, tanımlaması zor bir sesti. İsteksizce cevap verdim, sonra merdivenleri çıkıp o kızın kapısını çaldım.

"Telefon."

"... Teşekkürler."

Daireme döndüm, yatağa sırtüstü uzanıp tavanı seyrettim. Onun merdivenleri iniş sesi geliyordu, sonra her zamanki fısır fısır konuşma sesi duyuldu. Bu kez çok kısa bir konuşma yapmıştı. On beş saniye kadar sürmüştü. Ahizeyi yerine bırakma sesini işittim, sonra etrafı sessizlik kapladı. Ayak sesi de işitmedim.

Kısa bir süre geçmişti ki daireme yaklaşan hafif ayak sesleri duydum, sonra kapı çalındı. Arada derin bir soluk alma süresi kadar boşluk bırakarak ikişer kere.

Kapıyı açınca karşımda beyaz kalın kazak ve kot pantolonuyla o kız vardı. Bir an için telefonun ona olmadığını, bir yanlışlık yaptığımı sandım, ama bir şey demedi. Kollarını göğsünün üzerinde birleştirmiş, titreyerek bana bakıyordu. Cankurtaran botundan batmakta olan gemiye bakar gibiydi. Ya da tersi.

"Girebilir miyim? Çok soğuk, donup öleceğim burada."

Bunu neden yaptığımı bile bilmeden onu içeri aldım ve kapıyı kapattım. Gaz sobasının önüne oturup iki elini ısıtarak odanın içine baktı.

"Korkutucu, hiçbir şey yok burada."

Başımla onayladım. Neredeyse hiçbir şey yoktu. Pencere kenarında bir yatak vardı sadece. Tek kişilik olmak için büyük, çift kişilik olmak içinse fazla küçüktü. Bu yatağı ken-

dim satın almamıştım. Bir arkadaşım vermişti. Yakın arkadaşım olmamasına rağmen bana neden bir yatak verdiğini hiç anlamamıştım. Neredeyse hiç sohbet etmediğim biriydi. Babası yerel zenginlerdendi, üniversitenin orta bahçesinde karşıt görüşlü bir grubun üyeleri tarafından hırpalanmış, iş botlarıyla yüzüne tekme yemiş ve gözü hasar görünce de üniversiteyi bırakmıştı. Onu üniversite revirine götürürken hıçkıra hıçkıra ağlaması sinirimi bozmuştu. Birkaç gün sonra, memleketime dönüyorum demiş ve yatağını bana bırakmıştı.

"Sıcak bir şeyler içebilir miyim?" dedi kız. Başımı salladım, hiçbir şey yok, dedim. Ne kahve vardı ne de çay, hatta çaydanlığım bile yoktu. Küçük bir tencerem vardı ve her sabah onda ısıttığım suyla tıraş oluyordum. Kız iç çekti ve yerinden kalktı, bekle biraz, deyip dairemden çıktı; beş dakika sonra iki eliyle tuttuğu karton bir kutuyla geri geldi. Kutunun içinde altı ay yetecek kadar sallama poşet çay, yeşil çay, iki paket bisküvi, tozşeker, çaydanlık ve üzerinde Snoopy resmi olan iki tane su bardağı vardı. Karton kutuyu yatağımın üzerine bıraktı, çaydanlıkta su ısıttı.

"Sen nasıl yaşıyorsun böyle? Robinson Crusoe gibisin."

"Onunki kadar keyifli değil."

"Tahmin ediyorum."

Konuşmadan sıcak çay içtik.

"Bunların hepsi senin."

Şaşkınlıktan çay boğazıma takıldı. "Neden veriyorsun?"

"Gelen telefonlarımı defalarca haber verdiğin için. Teşekkürler."

"Sana da lazımdır ama."

Başını birkaç kez salladı. "Yarın taşınıyorum. O yüzden artık gerek yok."

Bir şey demeden sessizce neler olmuş olabileceğini düşündüm ama hiçbir şey gelmedi aklıma.

"İyi bir şey mi oldu, kötü bir şey mi?"

"Pek iyi değil tabii, yoksa üniversiteyi bırakıp memlekete döner miydim?"

Odanın içine giren kış güneşi bir an bulutla azaldı, sonra içerisi yeniden aydınlandı.

"Ne olduğunu duymak istemezsin sanırım. Ben olsam duymak istemezdim. Geride kötü hatıralar bırakan birinin mutfak malzemelerini kullanmak istemezdim."

Ertesi gün sabahtan itibaren soğuk bir yağmur yağdı. İnce ince yağıyordu ama yağmurluğumdan kazağıma kadar işledi. Benim taşıdığım büyük bavul da onun taşıdığı valiz ve sırt çantası da, hepsi ıslanıp nemden karardı. Taksi şoförü, eşyalarınızı koltuk üzerine koymayın lütfen, dedi keyifsizce. Aracın içindeki hava araba kaloriferi ve sigara dumanından ağırlaşmış, araba radyosunda eski *enka*[2] şarkıları çalıyordu. İşaretle haberleşme kadar eski bir şarkıydı. Yaprakları dökülmüş ağaçlar, deniz dibindeki mercanlar gibi yolun iki tarafında, ıslak dallarını açmış şekilde dizilmişlerdi.

"İlk gördüğüm andan beri bir türlü sevemedim şu Tokyo manzarasını" dedi.

"Öyle mi?"

"Toprak çok kara, nehirleri kirli, hiç de dağ yok... Peki sen, sen seviyor musun?"

"Manzarası hiç umurumda olmadı."

İç çekip güldü. "Sen burada yaşamaya devam edebilirsin bence."

İstasyon platformuna eşyalarını koydu, bana döndü ve, teşekkürler, dedi.

"Bundan sonrasını kendim devam ederim."

"Nereye gidiyorsun?"

2. Sözlerinin içeriği arabesk şarkıları andıran, özellikle 1960'ların ikinci yarısında popüler olan Japon müzik türü. (ç. n.).

"En kuzeye."

"Soğuk olmalı."

"Sorun değil, alışığım."

Tren hareket edince pencereden el salladı. Ben de elimi kulağıma kadar kaldırdım ama tren gözden kaybolduktan sonra elimi nereye koyacağımı bilemeyip yağmurluğumun cebine soktum.

Yağmur gün batımından sonra da devam etti. Evin yakınındaki içki dükkânından iki şişe bira aldım, kızın bıraktığı bardaklardan birine doldurdum. Bedenim en derin yerine kadar donuyor gibiydi. Bardağın üzerine Snoopy ve Woodstock'ın neşeyle oynadıkları bir sahne resmedilmişti, üzerinde de kabartma bir yazı vardı: "Mutluluk sıcak bir arkadaştır."

* * *

İkizler mışıl mışıl uyurken ben uyandım. Sabahın üçüydü. Tuvalet penceresinden görünen güz Ay'ı anormal denecek kadar berraktı. Arkamı mutfak lavabosunun ucuna dayayıp musluktan iki bardak su içtim, gaz sobasında sigaramı yaktım. Ay ışığıyla aydınlanmış golf sahasının çimlerinde binlerce güz böceği birbirlerinin seslerini bastırarak ötmeyi sürdürüyordu.

Lavabonun yanında dik duran dağıtım panosunu elime aldım, yakından baktım. Ne kadar çevirip bakarsam bakayım kirli, anlamsız bir panodan başka bir şey değildi. Bakmaktan vazgeçip eski yerine koydum, elime yapışan tozları sildim, sigaranın dumanını içime çektim. Ay ışığı altında her şey soluk görünüyordu. Her şey değer, anlam ve yönden yoksundu. Gölgeler bile bir tuhaftı. Sigarayı lavaboya atıp hemen yenisini yaktım.

Nereye gidersem kendi yerimi bulabilirdim? O yer neresiy-

di? İki koltuklu torpido bombardıman uçağı; uzun uzun düşündükten sonra aklıma gelen tek yer buydu. Ama bu aptalcaydı. Öncelikle iki kişilik torpido bombardıman uçakları otuz yıl öncesine aitti, zamanı çoktan geçmişti.

Yatağa döndüm, ikizlerin arasına yattım. İkizler büzülmüş, başlarını yatağın dışına çevirmiş, huzurlu bir şekilde soluk alıp veriyorlardı. Battaniyeye sarınıp tavanı seyrettim.

Kız banyo kapısını kapattı. Sonra duşun sesi duyuldu.

Fare yatağın üzerinde doğruldu, tam kendine gelememişti, bir sigara çıkarıp dudaklarının arasına koydu, çakmak aradı. Masanın üzerinde yoktu, pantolonunun ceplerinde de. Etrafta bir tane bile kibrit de yoktu. Kızın çantasında da bir şey yoktu. Çaresiz odanın ışığını yaktı, masanın çekmecesini karıştırıp her köşesine baktı, sonunda üzerinde bir restoranın adı yazılı eski bir kibrit bulup sigarasını yaktı.

Pencere kenarındaki hasır sandalyenin üzerine kızın uzun çorabı ve iç çamaşırı düzgün bir şekilde üst üste konmuştu, sandalyenin sırt kısmına da ustaca dikilmiş hardal rengi tek parça elbisesi asılıydı. Yatağın yanındaki masada pek yeni olmayan La Bagagerie marka sırt çantası ve küçük bir kol saati yan yana duruyordu.

Fare hasır sandalyeye oturdu, ağzında sigara, dalgın dalgın pencereden dışarı baktı.

Dağın yamacındaki dairesinden aşağılardaki karanlığa bakıyordu; insanların hareketlerine dair işaretler belli belirsiz seçiliyordu. Fare arada bir iki elini beline koyuyor, meyilli arazi üzerinden aşağıdaki piste bakan golf oyuncusu gibi, saatlerce gözünü dikip o manzaraya bakıyordu. Meyil aşağıya doğru hafifçe artarken evlerin ışıkları da bir araya toplanmış gibi görünüyordu. Karanlık ağaçlar, küçük bir tepe, bazı yerlerde beyaz cıva buharlı ampullerin yüzeyini ay-

dınlattığı özel havuzlar. Eğimin nihayet iyice belirsizleştiği yerde otoban, yeryüzüne bağlanmış bir ışık kemeri gibi uzanıyordu, ardındaki bir kilometrelik yer ise denize kadar düz şehir alanıydı. Karanlık deniz, karanlık gökyüzüne karışıyor, o karanlığın içindeki deniz fenerinin turuncu ışığı bir görünüp bir kayboluyordu. Net bir şekilde karanlığın içinde belli olan bir hat daha vardı.

Nehir.

* * *

Fare o kızla tanıştığında gökyüzünün az da olsa hâlâ yaz parlaklığını koruduğu eylül başıydı.

Fare, yerel gazetenin her hafta yayınlanan ikinci el eşya köşesinde portatif çocuk parkı, kasetli dil öğrenme seti, üç tekerli çocuk bisikleti ve bir sürü başka şeyin arasında bir daktilo ilanı gördü. Telefona çıkan kız resmi bir ses tonuyla daktiloyu bir yıl kullandığını, garantisinin bir yıl daha süresi olduğunu, taksitle satamayacağını, alacak kişinin gelip teslim alması gerektiğini söyledi. Pazarlık yapıldı ve Fare kızın dairesine gidip parayı ödeyerek daktiloyu aldı. Yazın çalıştığı işten kazandığı paraya hemen hemen denkti daktilonun fiyatı.

İnce, minyon bir kızdı. Kolsuz, tek parça elbise giymişti. Girişte çeşitli renk ve şekillerde dekoratif çiçek saksıları yan yana dizilmişti. Yüz hatları hoştu, saçlarını arkasında toplamıştı. Yaşını tahmin edememişti Fare. Yirmi iki ya da yirmi üç olabilirdi.

Üç gün sonra kızdan telefon geldi ve yarım düzine daktilo şeridi var, isterseniz gelip onları da alın, dedi. Fare bu sefer gittiğinde onu J'nin Barı'na davet etti, şeritlere teşekkür için birkaç kokteyl ısmarladı kıza. İşler henüz çok ilerlememişti.

Dört gün sonra üçüncü kez buluştular; bu kez şehir merkezindeki bir kapalı havuzda. Fare onu arabayla evine götürdü ve sonra birlikte oldular. İşler nasıl bu hale gelmişti, Fare'nin kendisi de akıl erdirememişti. İlk önce kim başlatmıştı, onu da hatırlayamadı. Kendiliğinden gelişmişti her şey.

Aradan birkaç gün geçti, Fare kızla ilişkisini günlük hayatının içine çakılmış bir çivi gibi hissediyordu, kızın varlığı giderek arttı. Bir şey azar azar işlemişti Fare'ye. Bedenine değen göğsü aklına geldikçe Fare yüreğinde çok uzun zamandır unuttuğu bir şefkat hissinin büyüdüğünü duyumsadı.

Kız, kendi küçük dünyasında bir tür mükemmelliğe erişme gayreti içinde gibi görünüyordu. Üstelik bu gayretin azımsanmayacak derecede olduğunu anlamıştı Fare. Hiç göze çarpmayan bu kız zevkli tek parça elbiseler, sade iç çamaşırları giyiyor, vücuduna üzüm bağlarının sabah kokusunu andıran hafif parfümünü sıkıyor, konuşurken sözcükleri özenle seçiyor, gereksiz soru sormuyor, aynaya bakıp defalarca alıştırmasını yapmış gibi gülümsüyordu. Ve bunların her biri Fare'nin yüreğini sızlatıyordu. Defalarca görüştükten sonra Fare kızın yaşının yirmi yedi olduğunu hesapladı. Ve doğru bilmişti.

Göğüsleri küçüktü, fazla kilolu olmayan bedeni güzelce bronzlaşmıştı. Bu bronzluk güneşlenmekten mi olmuş dedirten türdeydi. Elmacıkkemikleri ve ince dudakları iyi terbiye aldığını ve özündeki gücü hissettiriyordu; arada bir belli belirsiz ifade değişimlerinde yüzeyin altındaki savunmasız naifliği ortaya çıkıyordu.

Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde mimarlık bölümünden mezun oldum, sonra bir mimarlık ofisinde çalışmaya başladım, dedi. Nerelisin? Buralı değilim. Üniversiteden mezun olduktan sonra buraya taşındım. Haftada bir yüzmeye gidiyorum, pazar geceleri keman dersi alıyorum, trenle gidilen mesafede bir yerde.

Haftada bir, cumartesi geceleri buluşuyorlardı. Pazar günlerini Fare boşluk duygusu içinde geçirirken, kız Mozart çalıyordu.

7

Soğuk algınlığından dolayı üç gün işe gidemeyince işler dağ gibi birikmişti. Ağzımın içi kupkuruydu, bedenim zımpara kâğıdıyla ovulmuş gibiydi. Masamın etrafında broşürler, belgeler, kitapçıklar ve kâğıtlar karınca yuvası gibi yığılmıştı. Ortağım geldi, bana ağzında geveler gibi geçmiş olsun diledikten sonra odasına çekildi. Sekreter kız her zamanki gibi sıcak kahve ve iki poğaçayı masamın üzerine bırakıp ortadan kayboldu. Yanıma sigara almayı unuttuğumdan ortağımdan bir paket Seven Star sigarası aldım, bir tanesinin filtresini koparıp diğer tarafından yaktım. Gökyüzü bulutluydu, gökyüzü nerede başlıyor bulutlar nerede bitiyor anlaşılmıyordu. Etrafta, dökülmüş nemli yaprakları yakmaya çalışmışlar gibi bir koku vardı. Belki de ateşim çıktığı içindi.

Derin bir nefes aldıktan sonra en öndeki karınca yuvasını bozdum. Hepsinin üzerine "ivedi" damgası basılıydı, altında kırmızı tükenmezkalemle teslim tarihi yazıyordu. Şanslıydım ki "ivedi" karınca yuvası tek bir taneydi. Ve daha da iyisi, iki üç günden önce yetiştirilmeleri gerekmiyordu. Bir haftayla iki hafta arasındaydı teslim süreleri ve yarısı kadarının da kaba çevirisi yapılmıştı. Dosyaları birer birer elime aldım, teslim tarihlerine göre yeniden düzenledim. Bu sefer de karınca yuvası eskisine göre çok daha şekilsiz bir hal almıştı. Gazetelerde yer alan, cinsiyet ve yaş ayrımına göre hükümeti destekleyenlerin oranını gösteren grafikler gibi bir şey ol-

muştu. Sadece şekli değil, metinlerin içeriği de gerçekten yürek hoplatıyordu.

(1) Yazar: Charles Rankine
- *Bilimsel Soru Kutusu*, Hayvanlar bölümü.
- s. 68 "Kediler neden yüzlerini temizler?"den s. 89 "Ayıların balık avlama yöntemleri"ne kadarki kısım
- 12 Ekim'e kadar bitmeli

(2) ABD Hemşireler Birliği yayını
- *Ölümcül Hastalarla Diyalog*
- 16 sayfa
- 19 Ekim'e kadar bitmeli

(3) Yazar: Frank Deceit Junior
- *Yazarın Hastalık İzleri*, Üçüncü Bölüm, "Saman Nezlesi Olan Yazarlar"
- 23 sayfa
- 23 Ekim'e kadar bitmeli

(4) Yazar: René Clair
- *İtalyan Beyaz Hasır Şapka* (İngilizce baskısı, senaryo)
- 39 sayfa
- 23 Ekim'e kadar bitmeli

Sipariş sahiplerinin adlarının olmaması gerçekten talihsizlikti. Kimler, hangi sebeple bu metinlerin çevirilerini (üstelik ivedi olarak) isterdi, tahmin edemiyordum. Belki de bir ayı göl başında durmuş, dört gözle benim çevirimi bekliyordu. Ya da bir hemşire, ölümcül hastaların önünde dili tutulmuş gibi dikiliyor, telaşla çevirimi bekliyordu.

Tek patisiyle yüzünü temizleyen kedinin fotoğrafını masamın üzerine koyup kahve içtim, zımpara kâğıdı gibi tadı olan

poğaçalardan bir tane yedim. Zihnim durulmaya başlamıştı ama el ve ayaklarımda hâlâ uyuşukluk vardı. Masanın çekmecesinden çakımı çıkardım, acele etmeden altı tane F kurşunkalemin ucunu açtım, sonra işe giriştim.

Kasetçalarda eskilerden Stan Getz'i dinleyerek öğlene dek çalıştım. Stan Getz, Al Haig, Jimmy Raney, Teddy Kotick ve Tiny Kahn'den oluşan süper bir grup kurmuşlardı. "Jumpin' with Symphony Sid" şarkısında Getz'in solosuna ıslığımla eşlik edince kendimi epey iyi hissettim.

Öğle tatilinde binadan çıkıp eğimli yoldan aşağıda, beş dakikalık mesafedeki restorana kadar yürüdüm. Kalabalık restoranda kızarmış balık yedim, hamburger standında arka arkaya iki bardak portakal suyu içtim. Sonra pet shop'a uğrayıp kafesin arasından parmağımı uzatıp on dakika kadar Habeş kedisiyle oynadım. Her zamanki öğle tatillerimden biriydi.

Ofise döndüm, saat bire kadar gazetenin sabah postasını okudum. Sonra öğleden sonrası için bir kez daha altı kurşunkalemimin ucunu açtım, Seven Star paketindeki sigaraların hepsini çıkarıp masanın üzerine dizdim. Sekreter kız sıcak yeşil çay getirdi.

"Nasıl oldun?"

"İyi sayılırım."

"İş durumu peki?"

"Çok iyi."

Gökyüzü gri bulutlarla kaplıydı. Sabahki grilik daha koyulaşmıştı. Pencereden başını çıkarıp bakınca birazdan yağmurun çiselemeye başlayacağı hissi oluşuyordu. Birkaç güz kuşu gökyüzünde süzüldü. Şehre özel keskin bir uğultu (metrodan geçen trenin vagonları, hamburger pişme cızırtısı, otobandaki arabaların sesi, otomatik kapının açılıp kapanma sesi, sayısız ses birleşmişti) etrafı sarmıştı.

Pencereyi kapattım, kasetçalarda Charlie Parker'ın "Just

Friends"ini dinlerken "Göçmen Kuşlar Ne Zaman Uyurlar?" başlıklı metni çevirdim.

Saat dörtte işimi bitirdim, gün boyunca çevirdiğim metinleri sekretere bırakıp ofisten çıktım. Şemsiye açmak yerine ofiste bıraktığım ince yağmurluğu giydim. İstasyonda gazetenin akşam baskısını aldım, tıka basa dolu trende bir saat kadar sarsıla sarsıla gittim. Yağmur kokusu trenin içine dek işlemiş ama henüz bir damla bile yağmamıştı.

İstasyonun önündeki süpermarkette akşam yemeği alışverişimi yaptıktan sonra nihayet yağmur yağmaya başladı. Gözle görülemeyecek kadar minik damlalardı ama ayağımın altındaki cadde azar azar yağmurun gri rengine dönmeye başlamıştı. Otobüs kalkış saatini kontrol ettikten sonra yakınlardaki pastaneye girip kahve içtim. Pastane kalabalıktı, orada nihayet gerçek yağmur kokusunu aldım. Garson kızın bluzunda da kahvede de yağmur kokusu vardı.

Otobüs terminalinin etrafındaki elektrik direkleri akşam karanlığında çevreyi aydınlatmaya başlamıştı, o sırada birkaç otobüs derede aşağı yukarı yüzen iri alabalıklar gibi terminale girip çıkıyordu. Otobüslere binenler içinde öğrenciler ve ev hanımları çoktu, her biri otobüsün loş ışığı içinde kaybolup gidiyordu. Kara bir Alman kurt köpeğini çekiştiren orta yaşlı bir kadın önümden geçti. Bir sürü ilkokul öğrencisi bir plastik topu yere pat pat vurarak yürüyüp geçti. Beşinci sigaramı içtim, soğumuş kahvemi yudumladım.

Pencerenin camından yansıyan yüzümü seyrettim uzun uzun. Ateş yüzünden gözlerimin altı çökmüştü. Aman neyse. Saat beş buçuktu, bu saatlerde sakalım yüzümü hafif karanlık gösteriyordu artık. Olsun varsın. Gerçi benim yüzüm değildi bu. İşe giderken bindiğim trende karşımda oturan yirmi dört yaşındaki adamın yüzüydü. Benim yüzüm, benim kalbim, diğerleri için anlamı olmayan bir kabuktan başka bir şey değildi. Benim kalbimle bir başkasının kalbi birbirini ya-

kalayamıyordu. Hey, diyordum. Hey, diyordu karşıdaki. Hepsi bu. Kimse el kaldırmıyor. Kimse bir daha başını çevirip bakmıyordu.

Eğer iki kulağıma yasemin çiçeği sokup iki elime yüzme paleti taksam bile en fazla birkaç kişi dönüp bakar bana. Hepsi bu. Üç adım attıktan sonra beni unuturlar. Gözleri bir şey görmez. Benim gözlerim de görmez. Bomboş olduğumu hissediyordum. Belki de bundan sonra hiç kimseye bir şey veremeyecektim.

* * *

İkizler beni bekliyordu.

Süpermarketin kahverengi kesekâğıdını birinin eline verdim, dudaklarımın arasında yanan sigaramla birlikte duşa girdim. Sonra sabunlanmadan duş alırken fayans döşeli duvara boş boş baktım. Banyonun lambası yanmıyordu, karanlık duvarda bir şey gezindi, sonra kayboldu. Ne dokunabileceğim ne de çağırabileceğim bir gölgeydi bu.

Bedenime havlu sarıp banyodan çıktım, yatağa uzandım. Mercan kırmızısı çarşaf, yeni yıkanıp kurumuştu, üzerinde tek kırışıklık yoktu. Sigara içip tavanı seyrederken o gün boyunca olanları düşündüm. İkizler o sırada sebze doğruyor, et pişirip pirinç haşlıyorlardı.

"Bira içer misin?" diye sordu biri.

"Olur."

208 numaralı tişörtü giyen biramı yatağa kadar getirdi.

"Müziğe ne dersin?"

"Olsa iyi olur."

Plak rafından Händel'in *Blokflüt Sonatı*'nı çıkardı ve plakçalara yerleştirdi, iğnesini indirdi. Yıllar önce Sevgililer Günü'nde kız arkadaşımın verdiği bir hediyeydi. Blokflüt, keman ve çello sesleri arasında mutfaktan etin pişme se-

si sürekli bir bas sesi gibi geliyordu. Bu plağı dinlerken defalarca sevişmiştik kız arkadaşımla. Plak biter, iğne cızır cızır sesler çıkararak dönmeyi sürdürürken, biz de sessizce birbirimize sarılmaya devam ederdik.

Dışarıda yağmur sessiz sessiz golf sahasına yağıyordu. Biram bitip Hans-Martin Linde'nin F Major sonatının son sesi üflendiğinde yemek hazırdı. Nadir bir durumdu ama o akşam yemeğinde üçümüz de hiç konuşmadık. Plak durduğundan odanın içinde saçaklara vuran yağmur damlaları ile üçümüzün et yerken çıkardığı sesten başka bir ses duyulmuyordu. Yemek bitince ikizler tabakları kaldırdı, mutfağa gidip kahve demlediler. Üçümüz sıcak kahve içtik. İnsana hayat veren türde güzel kokuyordu kahve. Biri yerinden kalkıp plak koydu. Beatles'ın *Rubber Soul* albümüydü.

"Bu albümü aldığımı hatırlamıyorum" diye bağırdım şaşkınlık içinde.

"Biz satın aldık."

"Bize verdiğin paradan azar azar biriktirip de aldık."

Şaşırmış halde başımı salladım.

"Beatles sevmez misin?"

Cevap vermedim.

"Hay aksi. Sevinmedin demek."

"Özür dileriz."

Biri yerinden kalktı ve plağı durdurdu, dikkatle iğneyi yerine kaldırdıktan sonra plağı kabına koydu. Hiçbirimiz konuşmuyorduk. İç çektim.

"Sizi üzmek istemedim" diye açıkladım. "Biraz yorgun ve sinirliyim bugün. Haydi plağı takın da dinleyelim."

İkisi birbirine bakıp gülümsedi.

"Çekinmene gerek yok. Burası senin evin."

"Bizi dert etmene gerek yok."

"Haydi plağı takın da dinleyelim."

Neticede kahve içerek *Rubber Soul* albümünün iki yüzü-

nü de dinlemiş olduk. Biraz rahatlamıştım. İkizler mutlu görünüyordu.

Kahve bitince ikizler ateşimi ölçtü. İkisi de birkaç kez ateş ölçere baktılar. 37,5 dereceydi. Sabahtan bu yana yarım derece artmıştı. Sersem gibiydim.

"Duş aldığın içindir."

"Yatıp dinlensen iyi olur."

Dedikleri doğruydu. Kıyafetlerimi çıkardım, *Saf Aklın Eleştirisi* ve sigaramı yanıma alıp yatağa girdim. Battaniyede azıcık güneş kokusu vardı, Kant her zamanki gibi harikaydı ama sigaranın tadı nemli gazete kâğıdına sarılmış, gaz ibiğiyle yakılmış gibiydi. Kitabı kapattım, ikizlerin seslerini dinleyerek, karanlığa çekiliyormuş gibi gözlerimi yumdum.

Mezarlık, dağın zirvesine yakın düz bir araziye yayılıyordu. İnce çakıl dökülmüş yürüme yolu mezarların arasında zikzaklar çiziyor, etraftaki budanmış açelyalar otlayan koyunlara benziyordu. O geniş yeri yukarıdan gören, uzun, yan yana dizilmiş, eğreltiotları gibi başını eğmiş cıva buharlı lambalar doğal görünmeyen beyaz ışıklarını her köşeye yansıtıyordu.

Fare, mezarlığın güneydoğu köşesinde bulunan ağaçlıklar arasına arabasını park etmiş, eli kızın omzunda, aşağıda uzanan şehrin gece manzarasını seyrediyordu. Şehir, akışkan bir ışık geniş bir kalıba dökülmüş gibi görünüyordu. Ya da iri bir pervane altın tozu yumurtlamış gibi.

Kız uyur gibi gözlerini kapatıp Fare'ye yaslanmıştı. Fare, omzundan beline kadar onun bedeninin temasını hissediyordu. Tuhaf bir ağırlıktı bu. Erkeğe âşık olup, çocuk doğurup, yaşlanıp ölecek bir varlığın ağırlığını taşıyordu. Fare tek eliyle sigara paketini çıkardı, bir sigara yaktı. Arada bir deniz tarafından esen rüzgâr aşağıdaki eğimden yukarıya doğru yükseliyor, çam ağaçlarının yapraklarını titretiyordu. Kız gerçekten uyumuş olabilirdi. Fare elini kızın yanağına koydu, parmağıyla ince dudaklarına dokundu. Kızın nemli ve sıcak nefesini hissetti.

Mezarlık, mezarlıktan ziyade gözden çıkarılmış bir kasabaya benziyordu. Yarısından fazlası boştu. Orayı dolduracak

insanlar henüz ölmemişlerdi çünkü. İnsanlar arada bir pazar öğleden sonra ailelerini getirip yatacakları yeri belirliyorlardı. Sonra yukarıdan mezarlığa bakıp, hımm, buranın manzarası da güzelmiş hani, mevsim çiçekleriyle donanmış, havası da mis gibi, çimler de düzenlenmiş, sulama sistemine dek var, diye düşünüyorlardı. Sunuları çalan yabani köpekler de yoktu. Neyse, hepsi bir yana şu anda sağlıklıyız, keyfimiz de yerinde diye düşünüp hallerine şükrederlerdi. Yaşadıkları için memnuniyet hisseder, bankta oturup getirdikleri yiyecekleri yer, sonra günlük hayatlarının telaşına geri dönerlerdi.

Sabah ve akşamüzeri mezarlık bakıcısı ucunda tahta bir plaka olan uzun bir sırıkla çakıltaşlı yolu düzeltirdi. Ve ortada bulunan gölde sazan balığı avlamaya gelen çocukları kovalardı. Dahası günde üç defa -dokuz, on iki ve akşamüzeri altıda- bahçenin içindeki hoparlörden, laternada çalınan "Old Black Joe" parçası duyulurdu. Böyle bir yerde müzik yayınlamanın ne anlamı olduğunu anlamıyordu Fare. Yine de saat altıda, hava kararmaya başlarken hiç kimsenin kalmadığı mezarlıkta "Old Black Joe"nun melodisini duymak ilginçti.

Altı buçukta bakıcı otobüsle bu dünyaya geri dönünce mezarlığı tam bir sessizlik kaplıyordu. Sonra oraya arabayla gelen çiftler birbirlerine sarılıyordu. Özellikle yazları orman bu arabalarla dolu oluyordu.

Genç Fare için mezarlık anlamlı bir yerdi. Henüz araba kullanamadığı lise yıllarında, 250 cc motorunun arkasına kız arkadaşını bindirip, nehir boyunca tepe yolundan defalarca gidip gelmişti. Şehrin ışıklarına bakarak kız arkadaşına sarılırdı. Burnunu çeşit çeşit güzel kokular doldurur sonra ortadan kaybolurdu. Türlü türlü hayaller, türlü türlü acılar, türlü türlü verilmiş sözler vardı. Ama neticede hiçbiri kalmamıştı.

Geriye dönüp bakınca ölüm, o geniş arazinin altına kök salmıştı. Fare arada bir kız arkadaşının elini tutar, mezarlığın güzelce düzenlenmiş çakıltaşlı yolunda gezinirdi. Üzerinde her birinin ismi ve yaşadığı yıllar yazan, her birinin geçmişteki yaşamlarını sırtlanmış mezar taşları, botanik bahçesindeki çalılar gibi arada boşluklar bırakarak göz alabildiğine uzanıyordu. Ölüler için ne mırıldanan rüzgâr, ne koku ne de karanlığa doğru ilerlemelerini sağlayacak duyargalar vardı. Hepsi de zamanı unutmuş ağaçlar gibi görünüyorlardı. Ne düşünceleri vardı ne de onları taşıyan sözcükler. Bunları yaşayanlara bırakmışlardı. Fare ve kız ormanlığa dönüp birbirlerine sımsıkı sarıldılar. Denizden gelen tuzlu rüzgâr, ağaçların yapraklarının kokusu, çimlerdeki cırcırböcekleri, yaşamayı sürdürenlerin dünyasının acısı çökmüştü etrafa.

"Çok mu uyudum?" diye sordu kız.
"Hayır" dedi Fare. "Çok uyumadın."

Her gün bir diğerinin tekrarıydı. Araya bir ayraç koymazsan farkı anlaşılmıyordu.

O gün havada güz kokusu vardı. Her zamanki gibi işimi bitirmiş, daireme dönmüştüm ama ikizler evde değildi. Çoraplarımı çıkarmadan yatağa uzandım, sigara içtim. Düşüncelerime odaklanmaya çalıştım ama zihnimde hiçbiri bir bütün oluşturmadı. Derin bir iç çekip yatağımda doğruldum, bir süre karşımdaki beyaz duvarı seyrettim. Ne yapayım bilemedim. Sonsuza dek duvara bakamam ya dedim kendi kendime. Yine de yapacak bir şey bulamadım. Bitirme tezi danışman hocam iyi bir şey demişti. Cümlelerin güzel, savunduğun tez net, ama hiçbir şey söylemiyorsun. Gerçekten de o durumdaydım. Uzun bir süreden sonra ilk kez tek başına kalınca nasıl vakit geçireceğimi bilememiştim.

Çok tuhaftı. Uzun yıllardır tek başına yaşıyordum. Ama iyi idare edip edemediğimi bir an hatırlayamamıştım. Yirmi dört yıl hemencecik unutulacak kadar kısa bir zamandı demek. Sanki bir şeyler ararken birden ne aradığımı unutmuş gibiydim. Acaba ne arıyordum? Şişe kapağı açacağı, eski bir mektup, fatura, kulak temizleyici?

Yatağın başında duran Kant kitabını aldım elime, kitabın arasından bir not kâğıdı düştü. İkizlerdendi. Golf sahasına gidiyoruz, diye yazmışlardı. Endişelendim. Bensiz golf

sahasına gitmemelerini tembih etmiştim. Akşamüzeri golf sahası tehlikeli olabilirdi. Ne zaman bir top geleceği belli olmazdı.

Spor ayakkabılarımı giydim, svetşörtümü omzuma bağladım, sonra dairemden çıktım, golf sahasının çitini aşıp hafif tümseği geçtim, on ikinci deliği ve dinlenme çardağını geçtim, ormanlığa girdim. Batıya doğru genişleyen ağaçların aralarındaki çimlerin üzerine akşam güneşi vuruyordu. On numaralı deliğin yakınındaki, görüntüsü dambılı andıran engel çukurunun üzerindeki kumlu toprakta ikizlerin bıraktığını düşündüğüm boş bir kahve kremalı bisküvi paketi buldum. Paketi buruşturup cebime koydum, geri geri giderek kumlu toprak üzerindeki üç kişinin ayak izlerini sildim. Sonra küçük dere üzerindeki ahşap köprüyü geçtim, tepenin üzerinde ikizleri buldum. İkizler tepenin diğer yamacındaki açık hava merdiveninin ortasında yan yana oturmuş, tavla oynuyorlardı.

"Bensiz gelmeniz tehlikeli olur demedim miydim size?"

"Akşam kızıllığı çok güzeldi" diye mazeret uydurdu biri.

Merdivenlerden indik, tüy kamışı bürümüş yere oturup günbatımı kızıllığını seyrettik. Gerçekten de harika bir görüntüydü.

"Engel çukuruna çöp atmamalısınız" dedim.

"Özür dilerim" dedi ikisi bir ağızdan.

"Bir keresinde kum havuzunda kavga etmiştim. İlkokuldaydım" derken sol işaretparmağımın ucunu gösterdim ikisine. Beyaz iplik gibi, yedi milim kadar bir yara izi kalmıştı. "Biri kırık şişe saplamıştı."

İkisi başını salladı.

"Elbette yere boş bisküvi kutusu attığı için eli kesilen de olmamıştır. Ama kuma bir şey atamazsınız. Kum temiz ve kutsaldır."

"Peki, anladım" dedi biri.

"Dikkat edeceğim bundan sonra" dedi diğeri. "Hiç yaralandığın oldu mu?"

"Elbette oldu" deyip bedenimdeki yara izlerini gösterdim. Adeta yara kataloğuydu bedenim. Önce sol gözümü gösterdim; bakın bu futbol oynarken oldu, gözüme top çarptı. Şimdi bile retinasında hasar var. Sonra, şu burnumdaki; o da futboldan. Topa kafaya çıkınca karşımdakinin dişi çarptı. Alt dudağımda da yedi dikiş izi var; bisikletten düşmüştüm. Kamyonetten kaçınmaya çalışırken. Bir de çarpınca kırılan dişim...

Serin çimenlerin üzerine yan yana uzanıp tüy kamışlarının rüzgârda salınırken çıkardığı hışırtılı sesleri dinledik.

Gün battıktan sonra dairemize döndük, yemek yedik. Ben önce duşa girip çıktım. Biramın son yudumunu alırken üç alabalık pişmişti bile. Yanına konserve kuşkonmaz ve iri bir demet tere koydum. Alabalığın tadı beni eskilere götürdü. Yazın dağ yolunda olmak gibi bir tattı. Tadını çıkararak yedik balıkları. Tabaklarda sadece balıkların beyaz iskeletleri ve terenin kurşunkalem büyüklüğündeki sapları kalmıştı. İkizler hemen bulaşıkları yıkayıp kahve hazırladılar.

"Şu dağıtım panosunu konuşalım" dedim, "aklımı kurcalayıp duruyor."

İkisi birden başıyla onayladı.

"Neden ölmek üzere acaba?"

"Birçok şeyi içine atmış olduğundandır, eminim."

"Şişip patladı."

Sol elimde kahve kupası, sağ elimde sigara, düşündüm bir süre.

"Ne yapmalıyız peki?"

Yüzüme bakıp bilmiyoruz anlamında başlarını salladılar. "Yapacak bir şey yok."

"Toprağa gömelim."

"Hiç kan zehirlenmesi yaşamış kedi gördün mü?"

"Hayır" dedim.

"Vücudunun her yerinde katı topaklar oluşur. Uzun zaman alır bu. En sonunda da kalbi durur."

Bir iç çektim. "Ölmesini istemiyorum."

"Ne hissettiğini biliyorum" dedi biri. "Ama senin yükün de çok ağır olmalı." Bunu sanki, bu kış yeterince kar yağmadı, kaymaya gitmekten vazgeçmelisin, dermişçesine gerçekten dümdüz bir tonda söylemişti. Bunun üzerine bir kupa kahve daha içtim.

10

Çarşamba günü akşam dokuzda yattı, on birde kalktı Fare. Sonrasında da bir türlü uyuyamadı. İki numara küçük gelen bir şapka giymiş gibi, bir şey başının çevresini sıkıyordu sanki. Feci bir histi. Uyumaya çalışmaktan vazgeçti, üzerinde pijamaları yataktan kalktı, mutfakta bir bardak soğuk su içti. Sonra kızı düşündü. Pencere kenarında durup deniz fenerinin ışığına baktı, gözlerini karanlık dalgakırana çevirdi, kızın yaşadığı dairenin çevresini izledi. Karanlıkta çarpan dalgaların sesini düşündü. Sonra ne kadar düşünürse düşünsün bir santim bile ilerleyemedi; kendinden sıkıldı.

Bu kızla görüşmeye başladığından beri Fare'nin yaşamı aynı haftanın tekrarı halini almıştı. Günlerin ayrımı yok gibiydi. Hangi aydı? Ekim miydi? Bilmiyordu... Cumartesi kız arkadaşıyla buluşuyor, pazardan salıya dek üç günü o günün hatırasıyla geçiriyordu. Perşembe, cuma ve cumartesi öğlene kadarki zamanı ise hafta sonu planı yaparak. Sadece çarşambaları yapacak bir şey bulamıyor, boşluğa düşüyordu. Ne ileri gidebiliyordu ne de geri. Çarşamba...

On dakika kadar dalgın dalgın sigara içtikten sonra pijamalarını çıkardı, tişörtünün üzerine rüzgârlık giydi ve yer altındaki garaja indi. Saat on ikiyi geçince sokaklar ıssızlaşmıştı. Yalnızca yolları aydınlatan sokak lambaları vardı. J'nin Barı'nın kepengi inmişti. Fare kepengi itip yarıya kadar kaldırdı, sonra merdivenden indi.

J, bir düzine kadar yıkanmış havluyu kurumaları için sandalyenin sırtına koymuş, tezgâhta tek başına sigara içiyordu.

"Bir bira içebilir miyim?"

"Olur" dedi J, keyfi yerinde görünüyordu.

İlk kez kapandıktan sonra J'nin Barı'na girmişti. Tezgâhın üzerindekiler dışındaki bütün ışıklar sönmüş, havalandırma sistemi ve klimadan da çalışma sesi gelmiyordu. Geçmiş uzun yıllar boyunca zemine ve duvarlara sinmiş koku havaya karışmıştı.

Fare, tezgâhın arkasına geçip buzdolabından bir bira çıkarıp bardağa koydu. Müşteri taburelerinin üzerindeki karanlık alan bir tabaka gibi sabitti. İçerisi sıcak ve nemliydi.

"Aslında bugün gelme niyetim yoktu" dedi Fare. "Ama uyandım ve canım o kadar çok bira çekti ki. İçip hemen kalkacağım."

J, okuduğu gazeteyi katlayıp tezgâha koydu, pantolonuna dökülmüş sigara külünü eliyle silkeledi. "Acele etmeden içebilirsin. Karnın açsa bir şey hazırlayayım."

"Yok, aç değilim. Bira yeterli."

Bira çok lezzetliydi. Bir bardak birayı bir solukta içip derin bir iç çekti. Sonra şişedeki kalan yarıyı da bardağa koydu, köpüğün inmesini izledi.

"Birlikte içelim mi?" diye sordu Fare.

J, utanmış gibi gülümsedi. "Teşekkürler. Ama ben tek bir yudum bile içemiyorum."

"Bilmiyordum."

"Doğuştan böyleyim. Bedenim kabul etmiyor alkolü."

Fare birkaç kez başını sallayarak anladığını belirtti, bir şey demeden birasını içti. Sonra bu Çinli barmen hakkında ne kadar az şey bildiğine bir kez daha şaşırdı. J hakkında kimse bir şey bilmiyordu. Bunun nedeni J'nin sessiz biri olmasıydı. Kendi hakkında hiç konuşmaz, birisi bir şey sorduğundaysa çekmeceyi dikkatli bir şekilde açar gibi hep kimseyi incitmeyecek yanıtlar verirdi sadece.

J'nin Çin'de doğduğu, aslen bir Çinli olduğu herkes tarafından biliniyordu; bu şehirde yabancı olmak ender görülen bir şey değildi. Fare'nin lisedeki futbol kulübündeki bir forvet ve bir bek oyuncusu da Çinliydi ve bu kimsenin umurunda değildi.

"Müziksiz çok yavan kaçtı değil mi?" diyen J, müzik kutusunun anahtarını Fare'ye fırlattı. Fare beş parça seçip tezgâhtaki yerine döndü, biranın kalanını içti. Hoparlörden Wayne Newton'ın eski bir şarkısının melodisi etrafa yayılmaya başladı.

"Eve geç kalmıyor musun?" diye sordu Fare, J'ye.

"Sorun değil. Beni bekleyen biri yok nasılsa."

"Yalnız mı yaşıyorsun?"

"Öyle."

Fare cebinden çekip çıkardığı sigarayı eliyle düzeltip yaktı.

"Bir kedim var" dedi J pat diye. "Yaşlı bir kedi, ama sıkı sohbet arkadaşım."

"Konuşuyor yani?"

J birkaç kez başını sallayarak onayladı. "Öyle, uzun zamandır birlikte olduğumuzdan huyunu suyunu da iyi biliyorum. Ben kedinin duygularını anlıyorum, o da benim duygularımı anlıyor."

Fare ağzında sigarası, kıkırdadı. Müzik kutusu klik sesiyle plağı değiştirdi: "MacArthur Park" çalmaya başladı.

"Şey, bir kedinin aklından neler geçer?"

"Pek çok şey. Benim, senin aklından geçenlerle aynı şeyler."

"Zor olmalı" deyip güldü Fare.

J de güldü. Sonra bir süre durdu; ardından başparmağının ucuyla tezgâhın üstünü ovdu.

"Tek patili."

"Tek patili?" diye yineledi Fare.

"Kediden söz ediyorum. *Sakat* yani. Dört yıl önceki kıştı,

eve döndüğünde kan içindeydi. Patisinin içi parçalanmış, reçel gibi olmuştu."

Fare elindeki bardağı tezgâha bırakıp J'nin yüzüne baktı. "Ne olmuş?"

"Bilmiyorum. Araba çarptı sandım önce. Ama üzerinden tekerlek geçmesiyle bu denli feci olmazdı patisi. Mengeneye sıkıştırılmış gibi görünüyordu. *Dümdüz* edilmişti. Birisi işkence etmiş olabilir."

"Hadi canım" dedi Fare, inanamayarak başını salladı. "Kim bir kedinin patisini..."

J sigarasının iki ucunu defalarca tezgâha vurduktan sonra dudaklarının arasına koyup yaktı.

"Öyle, insan bir kedinin patisini ne gibi bir sebeple ezer ki? Çok uysal bir kedidir, hiç haylazlık yapmışlığı da yoktur. Hem bir kedinin patisini ezmenin kime ne faydası olur? Anlamsız; yürekler acısı. Öte yandan dünyada bunun benzeri dağ kadar kötülük var. Bunu ne ben anlayabilirim ne de sen anlayabilirsin. Ama birilerinin içinde var bu tür kötülükler. Hatta etrafımız onlarla sarılı desek yeridir."

Fare bira bardağına göz attıktan sonra bir kez daha başını salladı. "Hiç ama hiç anlayamıyorum!"

"En iyisi. Anlamıyorum dersin iş biter."

J bunları dedikten sonra karanlıkta kalan müşteri taburelerine doğru sigara dumanını üfledi. Beyaz dumanın havada tamamen kaybolmasını seyretti.

Uzun bir süre ikisi de konuşmadı. Fare bardağa bakarak düşüncelere daldı. J, parmağıyla tezgâhın üzerini ovmaya devam etti. Müzik kutusundaki son plak çalmaya başladı. Falsetto sesle söylenmiş tatlı bir soul baladıydı.

"Baksana J" dedi Fare bardağa bakarken, "ben yirmi beş yaşındayım ve hiçbir şey öğrenmemişim gibi geliyor."

J bir süre hiçbir şey demedi, parmak uçlarına bakıyordu. Sonra omuz silkti.

"Ben de kırk beş yılda ancak tek bir şey anlayabildim. İnsan gayret gösterirse her şeyden mutlaka bir şey öğrenebilir. En sıradan, normal yerden bile mutlaka bir şey öğrenebilir. Sakal tıraş etmenin bile ayrı bir felsefesi vardır diye okumuştum bir yerde. Gerçekte bir şeyler öğrenmesek, yaşamayı sürdüremeyiz."

Fare başıyla onayladı, bardağın dibinde iki parmak kadar kalmış birasını içti. Plak bitti, müzik kutusundan tık diye bir ses geldi ve sonra bar sessizliğine geri döndü.

"Dediklerini anlıyor gibiyim ama..." dedi Fare, sonra sözlerini yuttu. Dile getirmenin anlamı yoktu. Gülümseyip ayağa kalktı, bira için teşekkürler, dedi ve ekledi. "Arabayla bırakayım seni."

"Hayır, gerek yok. Evim yakın, yürümeyi de severim."

"Peki o zaman, iyi geceler. Kediye selamlar."

"Teşekkürler."

Merdivenlerden yukarı, dışarıya çıkınca serin güz kokusu karşıladı onu. Yol üstündeki ağaçların her birine eliyle hafifçe dokunarak otoparka kadar yürüdü, parkmetreye boş boş baktıktan sonra arabasına bindi. Bir süre ne yapacağına karar veremedi, sonra deniz tarafına sürdü, kız arkadaşının dairesinin göründüğü sahil yolunda arabasını durdurdu. Apartman pencerelerinin yarıya yakınında hâlâ ışık yanıyordu. Birkaç perdenin arkasında insan gölgeleri seçiliyordu.

Kız arkadaşının pencereleri karanlıktı. Yatağın yanındaki lamba da yanmıyordu. Uyumuş olmalıydı. Kendini çok yalnız hissetti Fare.

Dalga sesleri giderek şiddetleniyordu. Dalgalar her an dalgakıranı aşıp Fare ve arabasını sürükleyip bir yerlere götürecek gibiydi. Fare radyoyu açtı, DJ'in anlamsız konuşmasını dinlerken koltuğu arkaya yatırdı, ellerini başının arkasında

bağlayıp gözlerini kapattı. Öyle bitap haldeydi ki o adlandıramadığı, türlü türlü hisler de tutunacak bir yer bulamayarak kaybolup bir yerlere gitmiş gibiydi. Fare rahatlamış, zihnindekileri boşaltmıştı, dalgın dalgın DJ'in dalgaların sesine karışan konuşmasını dinledi. Sonra uykusu geldi.

11

Perşembe sabahı ikizler uyandırdı beni. Her zamankinden on beş dakika daha erken kaldırmışlardı ama üzerinde durmadım; sıcak suyla sakal tıraşı oldum, kahve içtim, mürekkebi yeni kurumuş gazetenin sabah baskısının her bir satırını okudum.

"Bir isteğimiz var" dedi ikizlerden biri.

"Pazar günü ödünç bir araba bulabilir misin?" dedi diğeri.

"Olabilir" dedim. "Nereye gideceksiniz?"

"Baraja."

"Baraja mı?"

İkisi birden başıyla onayladı.

"Baraja ne yapmaya gideceksiniz?"

"Cenazeye."

"Kimin cenazesi?"

"Dağıtım panosunun."

"Anlıyorum" dedim. Sonra gazeteyi okumaya devam ettim.

Şanssızlığa bakın ki pazar günü sabahtan itibaren ince bir yağmur yağmaya başlamış hâlâ devam ediyordu. Bir dağıtım panosunun cenazesi için nasıl bir havanın uygun olacağını bilemiyordum. İkizler yağmurla ilgili bir şey demeyince ben de konuyu açmadım.

Cumartesi gecesi ortağımdan gök rengi Volkswagen'ini ödünç almıştım. Kız arkadaş mı yaptın, diye sordu. Hımm,

dedim. Aracın arka koltuğunda ortağımın oğlunun döktüğü çikolatalı sütün izi vardı, bir silahlı çatışmadan kalan kan lekesi gibi her yere yayılmıştı. Arabada doğru düzgün kaset olmadığından bir buçuk saatlik gidiş yolunda müzik dinlemeden sessizce yol aldık. Bu arada yağmur bir şiddetlendi bir azaldı, sonra yine şiddetlendi. İnsanın uykusunu getirecek türde bir yağmurdu. Asfalt yolda yanımızdan vın diye hızla geçen arabaların sesi aralıksız bir şekilde devam ediyordu.

İkizlerden biri ön koltuğa oturmuştu, diğeri ise alışveriş torbasına koyduğu dağıtım panosu ve termosu kucağında arka koltuktaydı. İkisi de cenaze merasimine uygun biçimde gayet ciddiydiler. Ben de onlara uydum. Yarı yolda mola verip közde mısır yerken bile ciddiydik. Sadece mısır tanelerinin gövdeden ayrılırken çıkardığı pıt pıt sesleri sessizliği bozuyordu. Mısırları son tanesine kadar kemirip koçanları attıktan sonra tekrar yola çıktık.

Etrafta o kadar çok köpek vardı ki! Barajdaki sarıkuyruk sürüleri gibi yağmur altında geziniyorlardı. Onların yüzünden sürekli korna çalmak zorunda kaldım. Ne yağmura ne de arabaya aldırış ediyor gibiydiler. Korna sesini duyunca sinirli bir şekilde bakıp yolumuzdan çekildiler. Ama yağmurdan kaçışları yoktu. Köpeklerin hepsi baştan aşağıya sırılsıklam ıslanmıştı, içlerinden bazıları Balzac'ın romanındaki susamurları gibi görünüyordu. Bir tanesi düşüncelere dalmış bir Budist keşişe benziyordu.

İkizlerden biri dudaklarımın arasına bir sigara koyup yaktı. Sonra küçük avucuyla pantolonumun üzerinden iç baldırımı yukarıdan aşağıya birkaç kez okşadı. Beni sevmesinden ziyade bir şeyi kontrol ediyor havası vermişti bu bana.

Yağmur hiç dinmeyecek gibiydi. Ekim yağmuru hep böyledir. Her şeyi ıslatana dek, durmadan yağmaya devam eder. Yer tamamıyla ıslanmıştı. Ağaçlar, otoyol, tarlalar, arabalar,

evler, köpekler, her şey sırılsıklam olmuş, dünya kurtulması zor bir soğuklukla dolmuştu.

Bir süre dağ yolundan yukarıya devam ettik, sık ağaçların arasındaki yolun sonunda baraja vardık. Yağmurdan dolayı etrafta hiç kimse yoktu. Gözün görebildiği noktaya kadar yağmur barajın yüzeyine aralıksız iniyordu. Baraja yağmur damlalarının inişi hayal ettiğimden çok daha trajik göründü gözüme. Gölün yanına arabayı park ettim, arabanın içinde kalıp termostaki kahveden içtik, ikizlerin satın aldığı kurabiyeleri yedik. Kahveli, kremalı ve akçaağaç şuruplu üç tür kurabiye vardı. Hepsini eşit olarak üçe bölüp yedik.

O sırada yağmur aralıksız olarak baraja yağmaya devam ediyordu. Çok sessiz yağıyordu. Kalın bir kilimin üzerine yırtılmış gazete kâğıtlarını atınca çıkan ses kadar bile değildi. Claude Lelouch filmlerinde sıkça yağan yağmur gibi.

Kurabiye yiyip ikişer fincan kahve içtikten sonra sözleşmiş gibi dizlerimize pat pat vurduk. Hiçbirimizin ağzını bıçak açmıyordu.

"Şey, artık şu işi bitirelim mi?" diye sordu ikizlerden biri.

Diğeri başıyla onayladı.

Sigaramı söndürdüm.

Şemsiyelerimizi almadan, planımızı gerçekleştirmek için yolun sonundaki köprüye dek yürüdük. Baraj haznesi, nehir suyunun önüne set çekilerek oluşturulmuştu. Haznenin kenarlarında doğal olmayan kavisler vardı ve su yamacın yarısına kadar ulaşıyordu. Renginden suyun ürkütücü derinliği tahmin edilebiliyordu. Yağmur, su yüzeyinde minik daireler oluşturacak şekilde yağmaya devam ediyordu.

İkizlerden biri kâğıt torbadan dağıtım panosunu çıkarıp bana uzattı. Pano yağmur altında her zamankinden çok daha hantal göründü gözüme.

"Dua için bir şeyler söylesene."

"Dua mı?" diye bağırdım şaşırarak.

"Ee, cenazedeyiz. Dua etmek gerekir."

"Fark etmemiştim" dedim. "Hiç hazırlığım yok ki."

"Herhangi bir şey söyle."

"Âdet yerini bulsun."

Başımdan ayak tırnağıma kadar yağmurda ıslanmış halde söyleyecek uygun bir şeyler bulmaya çalıştım. İkizler endişeyle bir bana bir dağıtım panosuna bakıyorlardı.

"Felsefenin ödevi" diye Kant'tan alıntı yaptım, "yanlış anlamalardan oluşan yanılsamaları gidermektir... Ey dağıtım panosu, barajın dibinde huzur içinde uyu."

"At şimdi."

"Ne?"

"Dağıtım panosunu at."

Sağ kolumu geri çekip güç alarak kırk beş derecelik açıyla tüm gücümle fırlattım dağıtım panosunu. Yağmurun içinde harika bir kavis çizerek havalandı, sonra su yüzeyine çarptı. Suda yarattığı daire yavaşça genişledi, ayakucumuza kadar geldi.

"Harika bir duaydı."

"Sen mi uydurdun?"

"Aynen öyle" dedim.

Üçümüz de sırılsıklam olmuştuk, birbirimize sokulup baraj gölünü seyrettik.

"Ne kadar derindir burası?" diye sordu biri.

"Tüyler ürpertecek kadar derindir" diye yanıtladım.

"Balık var mıdır içinde?" diye sordu diğeri.

"Her gölde balık vardır."

Uzaktan bakınca görüntümüz zarif bir heykeli andırıyor olmalıydı.

12

O hafta perşembe sabahı kazak giydim, bu güz ilk kez kazak giyiyordum. Gri şetlanttı, kolunun altı biraz sökülmüş olsa da iyi bir his veriyordu. Her zamanki gibi özenle sakal tıraşı oldum, kalın pantolonumu, rengi kararmış botlarımı giydim. Botlarım ayağımın ucunda duran, verilecek komutu bekleyen iki yavru köpek gibi göründü gözüme. İkizler odayı alt üst edip sigara, çakmak, cüzdan ve tren abonman kartımı bulup getirdiler.

Ofise ulaşınca sekreter kızın getirdiği kahveyi içerken altı kurşunkalemi açtım. Odanın içi kurşunkalem ve kazak koktu.

Öğle arasında dışarıda yemek yedim ve yine Habeş kedileriyle oynadım. Kafes parmaklığının bir santimlik aralığından serçeparmağımı sokunca iki kedi yerlerinden sıçrayıp parmağımı ısırmak için yarıştılar.

O gün pet-shop görevlisi kedileri kucaklamama da izin verdi. Tüyleri, kaliteli kaşmir hissi veriyordu. Soğuk burunlarının ucunu dudaklarıma değdirdiler.

"Çok cana yakınlardır" diye açıkladı dükkân sahibi.

Teşekkür edip kedileri kafeslerine geri koydum, bir kutu kedi maması satın aldım. Görevli onu güzelce paketledi. Kedi maması paketini alıp dükkândan çıkarken iki kedi rüya görüyormuş gibi benden gözlerini alamadılar.

Ofise dönünce sekreter kız kazağımdaki kedi tüylerini ayıkladı.

"Kediyle oynadım da" diye açıkladım.

"Kazağının kolunun alt tarafı sökülmüş."

"Biliyorum. Geçen seneden beri öyle. Para nakil aracını soyarken dikiz aynasına takılmıştı da."

"Çıkar kazağını" dedi ciddi bir ses tonuyla.

Kazağımı çıkardım, kız sandalyeye oturup uzun bacaklarını birleştirdi, siyah iplikle söküğü dikmeye başladı. O arada ben de masama döndüm, öğleden sonra kullanacağım kurşunkalemlerin uçlarını açıp tekrar işe giriştim. Kim ne derse desin işinden şikâyet eden biri değilimdir asla. Kararlaştırılmış işleri kararlaştırılan zaman içinde düzgünce ve mümkün olduğunca en iyi şekilde yapmak, işte benim tarzım buydu. Auschwitz'e düşmüş olsam kesinlikle çok kullanışlı biri olurdum. Sorun, bana uyan tüm mekânların geçmişte kalmış olmasıydı. Çare yoktu. Auschwitz ya da torpido bombardıman uçağına kadar geri gitmeye de gerek yoktu aslında. Artık kimse mini etek giymiyor, Jan & Dean şarkılarını dinlemiyordu. Jartiyer ve korseyi en son hangi kadın ne zaman giymişti acaba?

Saat üçü gösterirken sekreter kız her zamanki gibi sıcak yeşil çay ve üç kurabiye getirip masanın üzerine koydu. Kazağım da mükemmel şekilde tamir edilmişti.

"Şey, bir şey danışabilir miyim?"

"Tabii" deyip kurabiyeden bir ısırık aldım.

"Kasım ayındaki geziyi Hokkaydo'ya yapabilir miyiz?" dedi.

Kasım ayında üçümüz çalışanlar gezisi yapacaktık.

"Fena fikir değil" dedim.

"O halde karar verilmiştir. Karşımıza ayı çıkmaz değil mi?"

"Çıkmaz sanırım. O zamana kış uykusuna yatmış olurlar."

Rahatlamış halde başıyla onayladı. "Akşam yemeğini birlikte yiyelim mi? Yakınlarda harika bir karides restoranı var."

"Olur" dedim.

Restoran ofisten taksiyle on beş dakikalık mesafede, konutların olduğu sakin bir caddedeydi. Masamıza oturunca siyah kıyafetli garson palmiye ipliğinden dokunmuş kilimin üzerinde ses çıkarmadan gelip buzlu su ve yüzme tahtası büyüklüğünde iki menüyü bırakıp gitti. Yemekten önce iki bira ısmarladık.

"Buranın karidesleri çok güzel olur. Canlıyken haşlıyorlar."

Homurdanarak biramdan bir yudum aldım.

Bir süre ince parmaklarıyla boynundaki yıldız şeklindeki kolyesiyle oynadı.

"Söylemek istediğin bir şey varsa yemekten önce söyleyebilirsin" dedim. Sonra da keşke bunu demeseydim diye pişmanlık hissettim. Hep yaptığım gibi.

Hafifçe gülümsedi. Sonra o hafif gülümsemesini geri almak zahmetli gelmiş olmalı ki bir süre daha dudaklarında bıraktı. Restoranda müşteri yok denecek kadar azdı. Karideslerin bıyıklarını oynatırken çıkardıkları ses duyulacaktı neredeyse.

"Yaptığın işi seviyor musun?" diye sordu.

"Bilmem. İşimi sevip sevmediğimi düşünmedim hiç. Ama bir şikâyetim de yok."

"Benim de yok" deyip birasından bir yudum aldı. "Maaşı iyi, ikiniz de nazik insanlarsınız, izin hakkımı da kullanabiliyorum..."

Sessizce onu dinliyordum. En son birinin anlattıklarını böyle ciddiyetle dinlememin üzerinden çok zaman geçmişti.

"Ama daha yirmi yaşındayım" diye devam etti. "Hayatım hep bu şekilde geçsin istemiyorum."

Yemekler masaya dizilirken konuşmamıza ara verdik.

"Sen daha gençsin" dedim. "Daha âşık olacaksın, evleneceksin. Yaşamın da gittikçe değişecek."

"Değişeceği falan yok" dedi çatal ve bıçağı becerikli bir şekilde kullanıp karidesin kabuğunu çıkarırken. "Kimsenin bana âşık olacağı falan yok. Hamamböceği yakalama düzenekleri kurup kazakların sökük lerini dikerek sıkıcı bir şekilde geçecek tüm ömrüm."

İç çektim. Birden çok yaşlanmış hissettim kendimi.

"Şirinsin, çekicisin, bacakların uzun, akıllısın da. Karidesin kabuğunu da becerikli bir şekilde soyuyorsun. Eminim her şey iyi gidecektir."

Bir şey demeden yemeğini yemeye devam etti. Ben de karidesimi yedim. O sırada aklıma baraj gölündeki dağıtım panosu geldi.

"Sen yirmi yaşındayken neler yapıyordun?"

"Aklım fikrim kız arkadaşımdaydı." 1969 yılı, bizim yılımız.

"Kız arkadaşın ne yapıyor şimdi?"

"Bilmem, ayrıldık."

"Mutlu muydun?"

"Uzaktan bakınca" dedim lokmamı yutarken, "pek çok şey güzel görünür."

Yemeğimiz bitmek üzereyken restoran dolmaya başlamıştı, çatal bıçak sesleri, sandalye sürükleme sesleri duyuluyordu. Ben kahve ısmarladım, o kahve ve limonlu sufle istedi.

"Şimdi peki? Sevgilin var mı?" diye sordu.

Bir süre düşündüm, ikizleri karıştırmamaya karar verdim. "Yok" dedim.

"Yalnız hissetmiyor musun?"

"Alıştım. Alıştırma yaparak."

"Nasıl bir alıştırma bu?"

Sigaramı yaktım, dumanını onun başından iki karış yukarı doğru üfledim. "Tuhaf bir yıldızın altına doğmuş gibiyim. Diğer bir deyişle, ne istesem elde ettim. Ama bir şeyi elde edince de başka bir şeyin üzerine basıp geçtim. Anlıyor musun?"

"Eh işte."

"Kimse bana inanmıyor ama gerçek bu. Ben de üç yıl kadar önce farkına vardım bunun. Ondan sonra da artık hiçbir şey istememeye karar verdim."

Başını salladı. "Peki tüm ömrün boyunca böyle mi devam etme niyetindesin?"

"Muhtemelen. Kimseye de sorun çıkarmam bu şekilde."

"Gerçekten böyle düşünüyorsan bir ayakkabı kutusunun içinde yaşasana."

Bu harika bir fikirdi.

İstasyona kadar birlikte yürüdük. Kazak sayesinde gece rahat etmiştim.

"Peki o zaman, ben de bir yol bulmaya çalışacağım" dedi.

"Pek yardımım olmadı sana."

"Konuşmak bile rahatlattı beni."

Aynı platformdan zıt yöndeki trenlere bindik.

"Gerçekten yalnızlık hissetmiyor musun?" diye bir kez daha sordu. Ben iyi bir cevap bulmaya çalışırken tren gelmişti.

13

Bir gün gelir ve yüreğimizi bir şey ele geçirir. Bunu yapan herhangi bir şey olabilir; hatta küçük bir şey de olabilir. Bir gülün tomurcuğu, kaybettiğimiz şapka, çocukken sevdiğimiz bir kazak, eski bir Gene Pitney plağı... Artık gidecek bir yeri kalmamış mütevazı şeylerin listesi. O şeyi iki üç gün yüreğimizde hissederiz, sonra eski yerine döner... Karanlığa. Yüreklerimizde hep bir kuyu vardır. Ve o kuyunun üzerinde kuşlar uçar.

O güz bir pazar akşamüzeri benim yüreğimi ele geçiren şey pinball makinesi oldu. İkizlerle golf sahasının sekizinci deliğinin olduğu yerdeki yeşilliğe oturmuş, günbatımını seyrediyorduk. Sekizinci delik 5 vuruşluk deliklerdendi, topun ilerleyişini önleyen bir şey olmadığı gibi bir tümsek de yoktu. İlkokul koridoru gibiydi; serbest geçiş hiç bitmeyecekmişçesine devam ediyordu. Yedinci sahada golf sahası yakınında oturan öğrenciler flüt alıştırması yapıyorlardı. Arkadan yürek acıtacak türde, ikinci oktavda çalınan müzik gelirken güneş de tepenin ardında batmak üzereydi. Nedense tam o anda pinball makinesi benim yüreğimi ele geçirdi.

On andan sonra da pinball makinesinin görüntüsü zihnimde büyüdükçe büyüdü. Gözlerimi kapattığımda oyuncunun topu çekme sesi, skorda sayıların vurma sesi kulaklarımda çınlıyordu.

* * *

1970 yılıydı. Fare'yle J'nin Barı'nda bira içtiğimiz zamanlardı. Ben hiçbir zaman hevesli bir pinball oyuncusu olmamıştım. J'nin Barı'ndaki makine o zamanlar için az bulunan 3 fırlatıcılı Spaceship modeliydi. Üst kısım ve alt kısım olarak ikiye ayrılmış, üst kısımda bir alt kısımda iki fırlatıcı yer alıyordu. Yarı iletken teknolojisi, pinball makineleri dünyasına enflasyon getirmeden önceki sakin, güzel günlerin modeliydi. Fare'nin kendini pinball oynamaya kaptırdığı zamanlardı, en yüksek skoru 92.500'e ulaştığında, Fare'yle bu oyun makinesinin hatıra fotoğrafını çekmiştim. Fare, pinball makinesinin yanında durmuştu, skor panosunda 92.500 rakamı görünürken ağzı kulaklarında gülüyordu. Bu benim Kodak marka fotoğraf makinemle çektiğim, yüreğimi ısıtan tek fotoğrafıydı. Fare, İkinci Dünya Savaşı komutanları gibiydi, pinball makinesiyse savaş uçağıydı sanki. Teknisyenin pırpır pervaneyi eliyle çalıştırdığı, uçak kalkarken pilotun kapağı pat diye kapattığı savaş uçaklarından. 92.500 rakamı Fare ile pinball makinesini birbirine yakınlaştırmış, aralarında bir bağ oluşturmuştu.

Pinball makinesi şirketinin teknisyeni J'nin Barı'na kontrole gelirdi. Otuz yaşlarında, aşırı zayıf bir adamdı ve kimseyle konuşmazdı. Bara girer girmez J'yi hiç umursamadan direkt pinball makinesinin yanına gider, altındaki kapağın kilidini anahtarıyla açar, bozuk paraları alıp kanvas torbasına koyardı. Makineyi kontrol etmek için iki üç kez pistonun güç kaynağını yokladıktan sonra sıkıntılı bir şekilde topa vururdu. Ardından topu durdurucuya çarptırır, mıknatısın durumunu kontrol eder, tüm kulvardan geçirir, tüm hedefleri düşürürdü. Düşecek hedef, topun düştüğü delik ve takip eden borunun ardından en son bonus ışığını kontrol ettikten sonra, of der gibi bir yüz ifadesiyle topu dış kulvara düşürüp oyunu sona erdirirdi. Sonra J'ye dönüp, bir sorun yok der gibi bir yüz ifadesiyle bakar, başını hafifçe öne eğip onu selam-

lar, bardan çıkıp giderdi. Hepi topu bir sigarayı yarısına kadar içecek kadar bir süre geçmiş olurdu.

Ben o sırada içtiğim sigaranın külünü silkmeyi Fare de birasını içmeyi unutmuş olur, birlikte aval aval görevlinin göz kamaştırıcı gösterisini izlerdik.

"Rüya gibi" dedi Fare. "Bu teknikle 150.000 puan alması işten değil. 200.000 bile yapabilir."

"Ee adam profesyonel, bırak da o kadarını yapsın" diye Fare'yi teselli ettiysem de usta pilot gururu geri gelmedi.

"Onunkiyle kıyaslanınca benim yaptığım bir kızın serçeparmağını tutmayı başarmaktan falzası değil" dedikten sonra sessizliğe büründü Fare.

Skor panosunda altı haneli rakamlara ulaşma hayalini kurmaya hiç usanmadan devam ediyordu.

"Sonuçta işi bu" diyerek onu ikna etmeye çalıştım. "Başta keyif bile alıyordu belki, ama sabahtan akşama kadar yapınca kim olsa usanır."

"Hayır" dedi Fare, "ben usanmam."

14

J'nin Barı uzun zamandan beri ilk kez böyle doluydu. Yüzlerini daha önce hiç görmediği müşteriler de vardı, durum böyle olunca J'nin keyfi hiç de fena sayılmazdı. Buz kırıcının buzu kırma sesi, buz dolu bardakların tıkırtıları, kahkahalar, müzik kutusundan duyulan Jackson 5, çizgi romanlardaki gibi tavana doğru süzülen beyaz dumanla sanki yaz coşkusunun yeniden zirve yaptığı bir geceydi.

Yine de Fare'nin o eski halinden eser yoktu. Bar tezgâhının köşesindeki tabureye oturmuş, önünde açık kitabın aynı sayfasını tekrar tekrar okumaktan yorulup gözlerini kapatmıştı. Yapabilse, birasının kalan son yudumunu içip eve dönüp uyuyacaktı. Uyuyabilirse tabii...

O bir hafta boyunca şans Fare'yi terk etmiş gibiydi. Azıcık uyku, bira ve sigarayla yaşıyordu. Havalar da bozmaya başlamıştı. Dağın yüzeyini yıkayıp aşağı inen yağmur suları nehre akıyor, denizde kahverengi ve gri lekeler oluşturuyordu. Berbat bir görüntüydü. Kafasının içi buruşturulmuş gazete kâğıtlarıyla tıka basa doldurulmuş gibi hissediyordu Fare. Uykusu hep hafif ve bölük pörçüktü. Kaloriferin aşırı açıldığı diş hekimi bekleme odasındaki gibi bir uykuydu. Her kapı açıldığında uyanılan türden. Saatine baktı.

Haftanın ilk yarısında bolca viski içmiş ve tüm düşüncelerini askıya almaya karar vermişti. Zihnindeki her bir düşüncenin arasına, üzerinde bir boz ayı durabilecek kalınlıkta

buzlar koydu. Böylece haftanın ikinci yarısını geçirebilirim diye düşünüp uyudu. Ama gözünü açtığında her şey en baştaki halini almıştı. Tek fark biraz baş ağrısıydı.

Fare önünde dizili altı boş bira şişesine dalgın dalgın bakıyordu. Şişelerin arasından J'nin sırtı görünüyordu.

Belki de emeklilik için uygun zamandır, diye düşünüyordu Fare. Bu barda ilk birasını içtiğinde on sekiz yaşındaydı. Binlerce şişe bira, binlerce tabak kızarmış patates, müzik kutusunda binlerce plak. Dubaya çarpan bir dalga gibi her şey gelip sonra gitmişti. Ben yeterince içmedim mi? Otuz ya da kırk yaşında olsam daha çok bira içebilirdim. Ama, diye düşündü, burada içtiğim biraların yeri ayrı.

Yirmi beş yaş emekli olmak için hiç de fena bir yaş değildi. Zeki insanların üniversiteden mezun olup bankada gişe görevlisi olarak çalışmaya başladığı yaştı.

Fare boş şişe sırasının yanına bir tane daha ekledi, bardaktan köpük az daha taşacaktı ki bir solukta yarısını içti. Sonra refleksle elinin üstüyle ağzını sildi. Nemli elini de pantolonunun arkasına sürüp kuruladı.

Düşünelim bakalım, diye kendi kendine konuştu Fare. Kaytarmadan düşünelim; yirmi beş yaş... geleceği düşünmek için iyi bir yaş bu. On iki yaşındaki iki gencin toplam yaşı. Senin onlar kadar değerin var mı peki? Yok değil mi? Biri kadar bile değerin yok. Boş turşu kavanozu içine kurulmuş karınca yuvası kadar bile değerin yok... Bırak şimdi, saçma sapan metaforların yetti de arttı bile! Hiçbir işe yaramıyor. Düşün, nerede yanlış yaptın sen? Hatırla!.. Bakalım bulabilecek misin?

Fare düşünmekten vazgeçip kalan birasını içti. Sonra elini kaldırıp bir şişe daha ısmarladı.

"Bugün fazla içmedin mi?" dedi J. Önünde sekiz şişe vardı.

Başı ağrıyordu biraz. Dalgalara maruz kalmış gibi sallanıyordu bedeni. Kus, diye bağırıyordu başının içindeki ses.

Kus haydi, sonra sakince düşün. Şimdi ayağa kalk ve tuvalete git... Yapamıyordu. Bir adım bile atacak durumda değildi... Yine de bir gayretle tuvalete kadar gidip kapıyı açtı. Aynaya bakarak göz kalemi çeken genç bir kız gördü. Onu çıkarıp kendisi tuvalete girdi.

Kaç yıl oldu kusmayalı? Kusmayı bile unutmuşum. Pantolonu çıkarıyor muyduk? Ne gereksiz bir şaka şimdi bu. Sus da kus haydi! Mide suyunu çıkarana kadar kus.

Mide suyu çıkana kadar kustuktan sonra Fare klozete oturup bir sigara yaktı. Sonra sabunla elini, yüzünü yıkadı, aynaya bakıp titreyen elleriyle saçını düzeltti. Yüzü iç karartıcı bir haldeydi ama burnu ve çenesinin şekli hiç de fena görünmüyordu. Devlet ortaokulunda çalışan kadın öğretmenlerin hoşuna bile gidebilirdi bu görüntü.

Tuvaletten çıkınca göz kaleminin yarısını çekmiş kızın yanına gidip ondan özür diledi. Sonra bar tezgâhına döndü, bardağın yarısına kadar bira koydu, J'nin verdiği buzlu suyu bir solukta içti. İki üç kere başını sağa sola çevirdi, sigarasını yaktığı anda aklı normal şekilde çalışmaya başladı.

Artık tamam, dedi sesli bir şekilde Fare. Gece uzun, usulca düşüneyim.

15

Pinball makinesinin büyülü dünyasına kendimi kaptırdığımda 1970 kışıydı. Sonraki altı ay karanlık bir kuyuda yaşamışım gibi geçmişti. Bir çayırın ortasına sığabileceğim derinlikte bir çukur kazmış, kendimi oraya gömmüş, sonra da tüm seslere kulaklarımı kapatmıştım. İlgimi çeken tek bir şey bile yoktu. Akşamüzeri uyanıyor, üzerime montumu giyip oyun salonuna gidiyor, bir köşede vakit geçirmeye başlıyordum.

Nihayet bulabildiğim 3 fırlatıcılı "Spaceship" pinball makinesi, J'nin Barı'ndakiyle aynı modeldi. Bozuk parayı atıp *play* tuşuna basınca makineden titreme gibi ses çıkıyor, on hedefi açılıyor, bonus ışığı kapanıyor, skor panosundaki altı hane sıfırlanıyor, sahaya ilk top bırakılıyordu. Kış başında, makineye ardı arkası gelmeyecek şekilde bozuk para atmakla geçen bir ayın sonunda, yağmurun soğuk soğuk yağdığı bir akşamüstü, skorum balondan son kum torbasının atılışı gibi altı haneli rakama ulaştı.

Titreyen parmağımı fırlatıcı düğmesinden söküp alır gibi çektim, sırtımı duvara verip buz gibi soğuk bira içerek skor panosunda görünen altı haneli rakama, 105.200'e gözlerimi ayırmadan baktım.

Pinball makinesiyle kısa süren balayımız bu şekilde başladı. Üniversiteye neredeyse hiç gitmiyor, part time işimden kazandığımın yarısını pinball oynamaya harcıyordum. Pozis-

yon al, gönder, set çek, durdur ve vur! Genel tekniği kapmıştım. Ben oynarken arkamda devamlı birileri durup oyunumu izler olmuştu. Hatta kırmızı ruj sürmüş liseli bir kız yumuşak göğüslerini bana sürtmüştü.

Skor 150.000'e ulaştığında kış da gelmişti. Buz kesmiş halde, tenha oyun salonunda üstüme iki mont giyip, atkıyı kulaklarıma kadar çekip pinball makinesine abanmaya devam ettim. Tuvaletteki aynada arada bir gördüğüm yüzüm bir deri bir kemik kalmış, tenim kupkuru olmuştu. Her üç oyun sonunda sırtımı duvara yaslayıp dinleniyor, lıkır lıkır bira içiyordum. Biranın son yudumu her zaman kurşun tadı veriyordu. Sigara izmaritleri ayakucumda biriktikçe birikiyor, arada cebime koyduğum sosisli sandviçi çıkarıp yiyordum.

3 fırlatıcılı Spaceship harikaydı. Bu "kızı" bir tek ben anlıyordum, beni de yalnızca o anlıyordu. Play tuşuna her bastığımda hoş sesler çıkararak skor panosunu sıfıra çeviriyor, sonra bana gülümsüyordu. Ben yerimden bir milim bile hareket etmeden atıcıyı çekip pırıl pırıl parlayan gümüşi topu sahaya bırakırken yüreğim kaliteli ot çekmiş gibi sınırsız bir özgürlükle doluyordu.

Türlü türlü anılar zihnimde peş peşe bir görünüp bir yok oluyordu. Türlü türlü insanların görüntüsü makinenin üzerindeki cam panoya yansıyıp kayboluyordu. Cam pano sihirli ayna gibi yüreğimi yansıtıyor, sonra durdurucu ve bonus ışığıyla birlikte ışıldıyordu.

Senin yüzünden değil, dedi kız. Sonra birkaç kez başını salladı. *Senin hatan değil, sen elinden geleni yaptın.*

Hayır, dedim. Sol fırlatıcı, üst transfer, dokuzuncu hedef... *Hayır. Ben hiçbir şey yapamadım. Tek parmağımı bile kıpırdatmadım. Ama istesem yapabilirdim.*

İnsanların yapabileceklerinin de sınırı vardır, dedi kız.

Olabilir, dedim. *Ama hiçbir şey bitmedi, her şey sonsuza*

dek aynı kalacak... Döndür, tut, fırlat, çevir ve hedef 6! Bonus ışığı. 121.150. *Bitti, her şey bitti,* dedi.

* * *

Sonraki yıl şubat ayında "kız" ortadan kayboldu. Oyun salonu iflas etti, bir ay sonra da o yer bütün gece hizmet veren bir tatlı çörek dükkânına dönüştü. Perde deseni gibi desenleri olan üniformalarıyla kızların çıtır çıtır tatlı çörekleri aynı desenli tabaklara koyup servis ettikleri bir dükkân. Önüne motosikletlerini park eden liseliler, gece yarısı çalışan şoförler, zamanı geçmiş hippiler, barda çalışan kızlar, hepsi yorgun yüzleriyle orada kahve içiyorlardı. Çekinerek tatsız kahveden ve tarçınlı çörek sipariş ettim, oyun salonuyla ilgili bir şey bilip bilmediklerini sordum garson kıza.

Şüpheli bakışlarla süzdü beni. Yere düşmüş bir çöreğe bakıyordu sanki.

"Oyun salonu mu?"

"Kısa bir süre öncesine dek burası oyun salonuydu."

"Bilmiyorum" dedi uykulu bir halde. Bir ay öncesi hakkında kimsenin fikrinin olmadığı bir şehirdi burası.

Yüreğim bungun halde caddelerde dolaştım. 3 fırlatıcılı Spaceship'in nereye gittiğini kimse bilmiyordu.

O günden sonra bir daha pinball oynamadım. Zamanı gelince herkes bırakır pinball oynamayı. Hepsi bu işte.

16

Günlerdir süren yağmur cuma akşamüzeri aniden kesildi. Pencereden bakınca şehir, bütün yağmur suyunu emmiş ve şişmiş gibi sinir bozucu görünüyordu. Günbatımı aralıklı bulutları tuhaf bir renge büründürdü, onun yansımasıyla odanın içi de aynı rengi aldı.

Fare, tişörtünün üzerine rüzgârlık giyip dışarı çıktı. Asfalt yolun bazı yerlerinde birikmiş küçük, kara renkli su birikintileri görülüyordu. Şehri akşamüzeri kokusu sarmıştı. Nehir boyunca sıra sıra uzanan çam ağaçlarının gövdeleri tamamıyla ıslanmıştı, yeşil yaprak başlarından minik su damlaları düşüyordu. Kahverengiye çalan yağmur suyu nehir suyuna karışıyor, kanalın beton zemininden denize doğru kayıp gidiyordu.

Akşamüzeri hemencecik geçti. Nemli karanlık etrafı kaplamaya başladı. Ve nem bir anda sise dönüştü.

Fare, dirseğini arabanın camından dışarı çıkarmış halde, şehirde yavaş yavaş tur attı. Beyaz sis, dağın eteğindeki yamaçtan batıya doğru uzanıyor, nehir boyunca devam ederek sahile kadar iniyordu. Dalgakıranın yanında arabayı durdurdu, koltuğu yatırıp bir sigara yaktı. Kumsal, hendek, erozyon önleyici ormanlık, her şey karanlık bir ıslaklığa bürünmüştü. Kızın dairesindeki panjurlardan ılık, sarı bir ışık sızıyordu. Kol saatine baktı. Yediyi çeyrek geçiyordu. İnsanların akşam yemeklerini yemeyi bitirdikleri, ken-

dilerini sıcak evlerinin rehavetine bırakmaya başladıkları zamandı.

Fare ellerini başının arkasında birleştirdi, gözlerini kapatıp kızın dairesini hatırlamaya çalıştı. Oraya sadece iki kez gittiğinden aklında pek bir şey kalmamıştı. Kapıdan girer girmez altı *tatami* genişliğindeki yemek odası... Turuncu renkte masa örtüsü, yeşil yapraklı çiçekler, dört sandalye, portakal suyu, masanın üzerinde gazete, paslanmaz çelikten çay demliği... Hepsi düzgünce duruyordu, üzerlerinde tek bir toz zerresi bile yoktu... Dairenin iç kısmında, iki küçük oda arasındaki duvar kaldırılıp tek oda haline getirilmişti. Üzeri camlı, ince uzun masa, onun üzerindeyse... Üç porselen bira kupası. İçleri, türlü türlü kurşunkalem, cetvel ve özel çizim kalemleriyle tıka basa doluydu. Tepsinin içindeyse silgi, kâğıt ağırlığı, mürekkep silici, eski faturalar, yapışkanlı bant ve rengârenk ataşlar vardı; bir de kalemtıraş ve pullar.

Masanın yanında uzun bir süredir kullanıldığı belli olan çizim tahtası, masa lambası. Abajur yeşil renkteydi. Köşede duvara dayalı halde bir yatak vardı. İskandinav tarzı küçük ahşap yataklardandı. İki kişi üstüne çıkınca, parklardaki kiralık kayıklar gibi gıcırdıyordu.

Sis gittikçe koyulaştı. Süt beyazı loşluk usulca sahile doğru akıyordu. Arada bir arkadan gelen bir arabanın sarı sis lambalarının ışığı yaklaşıyor, Fare'nin arabasının yanından geçip gidiyordu. Camdan giren yağmur arabanın içindekileri ıslatıyordu: Koltuk, ön cam, rüzgârlık, cebindeki sigara, her şeyi. Kıyıya demirlemiş yük gemisinin sis düdüğü, sürüden ayrılmış kuzunun sesi gibi acı acı çalmaya başladı. Bazen uzun uzun bazen kısa kısa çalan düdüğün sesi, karanlığın içinden geçip dağlara doğru uçup gidiyordu.

Sol taraftaki duvarda, diye düşünmeye devam etti Fare, kitaplık, küçük bir müzik seti ve plaklar vardı. Bir de gar-

dırop. İki tane Ben Shahn resmi. Kitaplıkta pek kitap yoktu. Kitapların geneli mimarlık üzerineydi. Onların dışında kalanlar da gezi kitaplarıydı; gezi rehberleri, seyahatnameler, haritalar. Birkaç çok satan roman, Mozart'ın biyografisi, nota kâğıtları, birkaç da sözlük... Fransızca sözlüğün kapağına bir şey basılıydı. Plakların tamamına yakını Bach, Haydn ve Mozart'ındı. Onların dışında çocukluğundan kalma birkaç plak daha vardı: Pat Boone, Booby Darin, Platters...

Sonra birden tıkandı Fare. Bir şey eksik kalmıştı. Hem de önemli bir şey. O eksik kalınca tüm daire gerçekliğini kaybederek boşlukta salındı sanki. Neydi eksik kalan? Bekle biraz! Her an hatırlayabilirdi. Hayır, bir türlü hatırlayamadı.

Fare, arabadan çıkıp kızın dairesinin kapısını çalmak, aydınlatma lambası ve kilimin rengini teyit etmek için duyduğu güçlü istekle sarsıldı. Ne aptalcaydı! Fare bir kez daha koltuğa bıraktı kendini, bu kez denizi seyretti. Karanlık denizin üzerinde beyaz sisten başka hiçbir şey görülmüyordu. Uzaklarda deniz fenerinin turuncu ışığı kalp atışı gibi düzenli bir şekilde yanıp sönüyordu.

Kızın dairesi tavan ve zemini yok olmuş halde bir süre karanlığın içinde süzüldü. Sonra daire imgesi azar azar silinmeye başladı ve nihayetinde tümüyle yok oldu.

Fare başını tavana çevirdi, sonra gözlerini kapattı usulca. Bir düğmeyi kapatmış gibi başının içindeki tüm ışıklar söndü, yüreği bu yeni karanlığın içine gömüldü.

17

3 fırlatıcılı Spaceship bir yerlerden beni çağırıyordu. Bu sesleniş günlerce devam etti.

Dağ gibi yığılmış işlerin üstesinden müthiş bir hızla geldim. Öğle tatiline çıkmadım, Habeş kedilerini sevmeye bile gitmedim. Kimse bir şey demedi. Sekreter kız arada bir yanıma geldi ama sonra kızgın bir şekilde başını sallayarak dönüp gitti. Öğleden sonra ikiye kadar bir günlük işi bitiriyor, yazıları sekreter kızın masasına bırakıp ofisten koşar gibi çıkıyordum. Sonrasındaysa Tokyo merkezdeki oyun salonlarında 3 fırlatıcılı Spaceship'i arıyordum. Ama bulamıyordum. Sorduğum kişiler bir tane bile görmemişlerdi.

"4 fırlatıcılı Journey to the Center of the Earth olmaz mı? Daha yeni geldi" dedi bir oyun salonu işletmecisi.

"Olmaz, maalesef."

Hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

"3 fırlatıcılı Southpaw da var. Çemberi vurursan bonus top veriyor."

"Kusura bakmayın, illa ki Spaceship olmalı."

Sonra adam bana tanıdığı bir pinball manyağının adını ve telefon numarasını verdi.

"Bu kişi aradığın model hakkında mutlaka bir şey biliyordur. Her çeşit katalog vardır onda, modelleri de en iyi o bilir. Biraz tuhaf biridir gerçi."

"Teşekkürler" dedim.

"Rica ederim. Umarım aradığını bulursun."

Sakin bir kafeye girdim, verilen numaraya telefon ettim. Beşinci çalışın ardından bir adam yanıtladı. Sakindi sesi. Arkadan NHK'nin saat 7 haberlerinin sesiyle bir bebek ağlaması geliyordu.

"Bir pinball makinesi modeli üzerine konuşmak için aramıştım, eğer müsaitseniz" dedim adımı söyledikten sonra.

Bir süre karşı taraftan hiç ses gelmedi.

"Hangi modeli sormuştunuz?" dedi. Televizyonun sesi kısılmıştı.

"3 fırlatıcılı Spaceship modeli."

Adam düşüncelere dalmış gibi homurdandı.

"Gövdesinde gezegenler ve uzay gemisi resmi çizili..."

"Evet, iyi bilirim o modeli" diye kesti sözümü. Sonra öksürdü. Yüksek lisansını yeni bitirmiş bir okutman gibi konuşuyordu. "Chicago'daki Gilbert & Sands şirketinin 1968 yılı modeli. Talihsiz model diye bilinir."

"Talihsiz mi?"

"İsterseniz bir araya gelip konuşalım, ne dersiniz?"

Ertesi gün akşamüzeri buluşmak üzere sözleştik.

* * *

Birbirimize kartvizitlerimizi verdikten sonra kahve söyledik. Gerçekten de üniversitede okutmandı, çok şaşırdım. Otuz yaşlarını biraz geçmiş, saçları beyazlamaya başlamıştı; bronz tenliydi ve sağlıklı görünüyordu.

"Üniversitede İspanyolca öğretiyorum" dedi. "Çöle su serpmek gibi bir iş."

İlgili bir şekilde başımla onayladım bu dediğini.

"Sizin tercüme büronuzda İspanyolca çeviri de yapılıyor mu?"

"Hayır, ben İngilizceden çeviriyorum, diğer arkadaşım Fransızcadan yapıyor. Bu iki dil bile tüm vaktimizi alıyor."

"Ne yazık" dedi kollarını birleştirip. Ama söylediği kadar yazık olduğunu düşünmediği belliydi. Bir süre kravatıyla oynadı.

"Hiç İspanya'ya gittiniz mi?" diye sordu.

"Hayır, ne yazık ki" dedim.

Kahve gelince İspanyolca üzerine konuşmamız son buldu, başka bir şey demeden kahvelerimizi içtik.

"Gilbert & Sands adlı şirket piyasaya sonradan katılan bir pinball makinesi üreticisiydi" diye birden konuşmaya başladı. "Aslında İkinci Dünya Savaşı'ndan Kore Savaşı'na kadar geçen sürede bombardıman uçaklarının bomba bırakma mekanizmalarını üretmişlerdi, Kore Savaşı'ndaki ateşkesle birlikte yeni bir üretim alanına girdiler. Pinball makinesi, bingo makinesi, slot makinesi, müzik kutusu, patlamış mısır makinesi... Diğer bir deyişle barış zamanı endüstrisi. İlk pinball makinesi 1952 yılında yapıldı. Hiç fena değildi. Hem sağlamdı hem de ucuz. Ama ilginç bir yanı yoktu. *Pinball* dergisindeki eleştiri yazısında ondan 'Sovyet ordusundaki kadın askerlerin sutyenleri gibi bir pinball makinesi' diye söz ediliyordu. Çok satıldı gerçi. Meksika başta olmak üzere özellikle Orta ve Güney Amerika ülkelerinde çok rağbet gördü. O ülkelerde uzman teknikerler azdı. Bu yüzden de kompleks makinelerden ziyade az arıza çıkaran sağlam makineleri tercih ediyorlardı."

Su içerken konuşmasına ara verdi. Slayt gösterimi için ekran ve uzun bir sopa da olsaydı keşke.

"Bu arada bildiğiniz gibi Amerika'da, aslına bakarsanız dünyada, pinball makinesi endüstrisi dört şirketin elindeydi. Gottlieb, Bally, Chicago Coin ve Williams Cos.... Büyük dörtlü olarak bilinen şirketler. Sonra bir de Gilbert şirketi çıktı pat diye. Aralarındaki şiddetli rekabet beş yıl sür-

dü. 1957 yılında, Gilbert şirketi pinball makinesi üretiminden elini çekti."

"Elini mi çekti?"

Başını evet anlamında salladı, kahvesinin kalanını içti, tadı kötü gelmiş olmalı ki yüzünü buruşturdu, mendille ağzını birkaç kez sildi. "Evet, yenilmişlerdi. Şirket çok kâr elde etmişti gerçi. Orta ve Güney Amerika'ya yaptığı satışlardan... Neticede Pinball makinesi üretim tekniği oldukça karmaşıktır. Yetenekli uzmanlara ihtiyaç olduğu gibi süreci yönetecek planlamacılar da lazımdır. Dahası tüm ülkeyi kapsayacak bir bilgi ağına ihtiyaç vardır. Yedek parçaları stoklayacak bir aracıya gereksinim olduğu gibi herhangi bir yerdeki makinenin arızalanması durumunda oraya uçarcasına gidip beş saat içinde yetişecek teknik elemana da ihtiyaç duyulur. Ne yazık ki yeni Gilbert şirketi bunları sağlayacak güçte değildi. Böyle olunca da çaresiz çekildiler, sonraki yedi yıl boyunca da yiyecek içecek otomatları, Chrysler için silecek üretmeye devam ettiler. Ama pinball makinesinden de tamamen vazgeçmiş değillerdi."

Sonra sessizliğe büründü. Gömleğinin cebinden sigara çıkardı, masanın üzerine tık tık vurduktan sonra çakmakla yaktı.

"Vazgeçmediler. Gurur meselesi haline getirmişlerdi. Makineyi gizli bir fabrikada geliştirmeye devam ettiler. Dört büyük şirketten emekli olan uzmanlardan kurulan gizli bir proje takımı çalışmaya devam etti. Büyük bir araştırma ödeneğiyle birlikte onlardan şu istendi: 'Dört büyük şirketin bütün makinelerine galip gelecek bir makineyi beş yıl içinde üretin.' 1959 yılıydı. O beş yıl boyunca şirket bu durumu iyi kullandı. Diğer ürünlerini kullanarak Vancouver'dan Waikiki'ye kadar mükemmel bir iletişim ağı kurdular. Böylece bütün hazırlıklar tamamlanmıştı. Bir numaralı makine planlandığı üzere 1964 yılında tamamlandı. Adını Big Wave koydular."

Deri çantasının içinden siyah bir kupür albümü çıkarıp bir sayfasını açtı, bana uzattı. İçinde gazeteden kestiği Big Wave kupürleri, oyun alanının çizimleri, gövde dizaynı ve açıklama kartı vardı.

"Gerçekten de özgün bir makineydi bu. O güne dek görülmemiş türde çeşitli donanımları vardı. Mesela sıklık örüntüsü vardı. Big Wave'de kendi tekniğine uygun parkuru seçiyordun. Bu gövde çok ilgi gördü.

Gilbert şirketinin o zaman ortaya koyduğu çeşitli fikirler bugün için çok sıradan; ama o zaman için çok yenilikçiydiler. Ve bu model çok itinalı bir şekilde üretilmişti. Her şeyden önce çok sağlamdı. Big Wave'in servis süresi üç yıldı ama beş yıl dayanıyordu. İkinci olarak, tekniği merkeze alıyordu, şans faktörünün pek etkisi yoktu... Sonraki yıllarda Gilbert şirketi aynı çizgide birkaç yüksek performanslı makine daha yaptı. Oriental Express, Sky Pirate, Trance America... Her biri de meraklıları tarafından övgüyle karşılanan makinelerdi. Spaceship, son modelleri oldu.

Spaceship'in tarzı önceki dört makineden tamamıyla farklıydı. Öncekiler bir dolu yeni ve tuhaf donanım içerirken Spaceship oldukça geleneksel ve sade bir modeldi. Dört büyük şirketin halihazırda kullandığı özelliklerden başka bir şey kullanılmamıştı. Yine de bu makineyi çıkarmak gerçekten de bir meydan okumaydı. Kendilerine güveniyorlardı."

Tane tane konuşuyordu. Ben de kafamı sallayıp durarak kahvemi içtim, kahvem bitince suya geçtim, o da bitince sigara içtim.

"Spaceship tuhaf bir makineydi. İlk bakışta hiçbir marifeti yokmuş gibi görünüyordu. Ama oynayınca bir şeylerin farklı olduğunu anlıyordun. Fırlatma kolları aynı gibiydi ama diğer makinelerden farklı olan bir şey vardı. O *bir şey* de uyuşturucu gibi insanı ele geçiriyordu. Neden öyle olduğunu bilmiyorum.

Spaceship'i talihsiz bir makine olarak nitelememin iki nedeni var. Birincisi, onun harikalığını herkesin anlamasını isterdim ama tam anlayacakları zaman artık çok geç olmuştu. İkincisi ise şirketin iflas etmiş olması. Aşırı özenlilerdi çünkü. Gilbert şirketi, bir holding tarafından yutuldu. Pinball makinesine gerek yok dediler. Artık bitmişti. Spaceship toplamda bin beş yüz adet üretildi, bu yüzden de artık günümüzde hayalet makine olarak biliniyor. Amerika'da Spaceship'in piyasadaki değeri iki bin dolar ama hiçbir hayranı satmıyor."

"Neden peki?"

"Kimse bırakmıyor. Vazgeçemiyor. Tuhaf bir makine o."

Konuşması bitince alışkanlıkla kol saatine baktı, bir sigara yaktı. İkinci kupa kahvesini ısmarladı.

"Japonya'ya kaç tane ithal edilmiş?"

"Araştırdım. Üç tane."

"Ne kadar azmış."

Başıyla onayladı. "Gilbert şirketinin ürünlerinin satışının yapıldığı rotada Japonya yer almıyordu çünkü. 1969 yılında bir ithalat firması denemek için almış o üç taneyi. Sayıyı artırmayı düşündüğü sıradaysa Gilbert & Sands şirketi artık yoktu."

"O üç taneye sonra ne olduğunu biliyor musunuz?"

Kahve kupasına şeker ekleyip karıştırdı, sonra kulak memesini ovuşturdu.

"Bir tanesi Şincuku'daki küçük bir oyun salonuna gitti. Oyun salonu geçen kış iflas etti. Makinelerin nereye gönderildiği bilinmiyor."

"Bundan haberim var."

"Bir diğeri Şibuya'daki bir oyun salonuna gönderildi. Orada da geçen yaz yangın çıktı. Yangın sigortası sayesinde kimse maddi zarara uğramadı. Ama Spaceship yok oldu. Nasıl düşünürsem düşüneyim ona talihsiz makineden başka bir şey diyemiyorum."

"Malta kartalları gibi demek" dedim.

Başıyla onayladı. "En sonuncusunun nerede olduğunu bilmiyorum."

Ona J'nin Barı'nın adresini ve telefon numarasını söyledim. "Gerçi artık orada da değil. Geçen yaz kaldırdı."

Adres ve telefon numarasını çok özenli bir şekilde not defterine kaydetti.

"Benim merak ettiğim Şincuku'daki makine" dedim. "Onun nereye götürüldüğünü biliyor musunuz?"

"Birkaç olasılık var. Büyük ihtimalle hurdaya ayrılmıştır. Makineler çok hızlı gelişiyor. Genelde üç yılda değeri düşüyor, tamir ücreti ödemek yerine yenisini almak daha kârlı. İşin bir de moda olma durumu var tabii. İkinci olasılıksa, ikinci el olarak satılmış olması. Eski model olsa da hâlâ çalışır durumdaki makinelerin bazıları *snack-bar*'larda kullanılır. Orada sarhoşların, amatörlerin elinde ömrünü tamamlar. Üçüncü olarak, bu son derece ender görülen bir durumdur, hayranları o makineyi satın alabilir. Ama yüzde sekseni hurdaya ayrılır."

Henüz yakmadığım sigara parmaklarımın arasında, melankolik bir ruh haliyle düşüncelere daldım.

"Son olasılık üzerine bir araştırma yapamaz mısınız?"

"Yapabilirim ama çok zor olur. Hayranlar arasında bir iletişim ağı yok çünkü. Ne ad listesi var ne de bir bülten... Ama araştırayım. Benim de Spaceship'e özel bir ilgim var ne de olsa."

"Minnettar olurum."

Kendini sandalyesine bırakıp sırtını dinlendirdi, sigarasından bir nefes çekip dumanını üfledi.

"Peki Spaceship'teki en iyi skorun nedir?"

"165.000" dedim.

"Süper" dedi yüzünde hiçbir ifade olmadan. "Gerçekten harika" deyip yine kulak memesini ovuşturdu.

18

Sonraki bir haftayı tuhaf bir sakinlik ve dinginlik içinde geçirdim. Pinball makinesinin sesi hâlâ kulaklarımdaydı ama bu ses epey zayıflamıştı; kış güneşi altında havuzda ölmek üzere olan arının delice kanat vızıltısı gibi değildi artık. Güz, her gün kendini biraz daha hissettiriyor, golf sahasını çevreleyen ağaçlardan dökülen kurumuş yapraklar etrafta birikiyordu. Kenar mahallelerdeki hafif eğimli tepeciklerde bu tür yaprakların yakılmasıyla oluşan dumanlar, büyülü ip gibi dosdoğru göğe uzanırken dairemizin penceresinden de görünüyordu.

İkizler gitgide daha sessiz ve içine kapanık olmuşlardı. Birlikte gezintiye çıkıyor, kahve içiyor, plak dinliyor, battaniyenin altında sarılıp uyuyorduk. Pazar günü bir saat parkta gezindik, meşe ağacı altında mantarlı ve ıspanaklı sandviç yedik. Meşe ağacının tepesinde kara kuyruklu kuşlar tiz sesleriyle ötüyorlardı.

Hava giderek soğumaya başladığında ikisi için yeni svetşörtler almış, eski kazaklarımla birlikte onlara vermiştim. Böylece 208 ve 209 olmaktan çıkmışlar, tişörtlerin yerini zeytin yeşili bisiklet yaka kazak ve bej hırka almıştı; ikisi de hallerinden hoşnut görünüyordu. Bu kıyafetlerin dışında çorap ve spor ayakkabı da satın almıştım onlara. Kendimi yetimleri giydiren hayırsever biri gibi hissediyordum.

Ekim ayında yağmurlar harikaydı. İğne gibi ince, ipek gi-

bi yumuşak yağmur, golf sahasındaki ölmeye yüz tutmuş çimlerin üzerine yağıyor, su birikintisi oluşturmadan yavaşça toprak tarafından emiliyordu. Dökülmüş yaprakların yağmur sonrası nemli kokusu etrafa yayılıyor, akşamüzeri güneşi üzerlerine işleyerek yerde lekeler oluşturuyordu. Ağaçlıklı alanı geçince küçük patikanın üzerinde birkaç kuş koşar gibi geçti önümüzden.

Ofisteki her günüm bir diğeriyle aynıydı. Dağ gibi iş vardı; kasetçalarda Bix Beiderbecke, Bunny Berigan gibi eski caz kasetlerini dinlerken sigara içip usulca işimi yapmaya devam ediyor, saatte bir de bir kadeh viski içip kurabiye yiyordum.

İçimizdeki tek telaşlı kişi, sekreter kızdı. Uçuş saatlerini inceleyip uçak bileti ve otel için rezervasyonları yapmış, dahası kazağımdaki iki söküğü ve blazer ceketimin düğmesini dikmişti. Saç şeklini değiştirmiş, soluk pembe bir ruj sürmeye, göğüslerini öne çıkaran türde kazaklar giymeye başlamıştı. Güz havasına o da uyum göstermişti.

Her şeyin sonsuza dek aynı kalacağını sandığımız harika bir haftaydı.

19

J'ye şehirden ayrılacağını bir türlü söyleyemedi. Nedenini bilmiyordu ama zor gelmişti. Üç gün art arda bara gitmiş, hiçbirinde de söylemeyi başaramamıştı. Ne zaman konuşmaya çalışsa boğazı kupkuru oluyor, öyle olunca da bira içiyordu. Bu şekilde de içmeye devam etti, katlanılamayacak kadar yoğun bir güçsüzlük hissi tarafından ele geçirilmişti. Ne kadar kalkıp gitmeye çalışsa da kalkıp gidemiyordu.

Saat on ikiyi gösterdiğinde Fare artık vazgeçti ve rahatlamış bir halde yerinden kalktı, her zamanki gibi J'ye iyi geceler dileyip bardan ayrıldı. Gece rüzgâr çok soğuk esiyordu. Dairesine döndü, yatağa oturdu ve dalgın dalgın televizyon izledi. Kutu bira açtı, sigarasını yaktı. Eski bir yabancı film, Robert Taylor, reklamlar, hava durumu, reklamlar, sonra parazit sesi... Fare televizyonu kapattı, duşa girdi. Bir kutu bira daha açtı, bir sigara daha yaktı.

O şehirden ayrıldıktan sonra nereye gitse iyi olur, bilmiyordu. Gidecek bir yer yoktu sanki.

Hayatında ilk kez yüreği ağzına geldi. Yer altından siyah noktalar gibi parlayan böcekler çıkmaya başlamışçasına bir korkuydu bu. Gözleri yoktu, acıları da. Fare'yi çekip geldikleri yere götürmeye çalışıyorlardı sanki. Onların yapış yapış hallerini bedeninde hissetti. Bir kutu bira daha açtı.

O zor geçen üç gün boyunca Fare'nin odası bira kutuları ve sigara izmaritleriyle doldu. Canı müthiş şekilde kadın çek-

ti. Bir kadının teninin sıcaklığını tüm bedeninde hissetmek, onun içine girip sonsuza dek orada kalmak istedi. Ama o kadının yanına dönemezdi. Köprüleri yakan sen değil miydin, diye düşündü Fare. Duvar ören de sendin, ördüğü duvarlar arasına kendini kapatan da...

Deniz fenerine baktı. Gökyüzü aydınlanırken, denizin rengi griye dönmeye başlamıştı. Sonra berrak sabah güneşinin ışıkları, masa örtüsü çekiliyormuş gibi karanlığı silip geçtiğinde Fare yatağa geçti, gidecek bir yeri olmamasının verdiği hüzünle uykuya daldı.

* * *

Fare'nin şehirden ayrılma kararı hiçbir tereddüde yer bırakmayan bir kesinlikteydi. Uzun uzun düşünerek, farklı açılardan ele alarak varmıştı bu karara. Hiçbir boşluk kalmadığından emindi. Kibriti çakıp köprüyü yakmıştı. Böylece yüreğindeki her şey silinecek, geriye hiçbir şey kalmayacaktı. Şehrin birkaç yerinde gölgesi kalırdı belki. Ama endişe etmeye gerek yoktu. Şehir değişmeye devam edecek ve sonunda o gölge de yitip gidecekti. Her şey olması gerektiği gibi ilerliyordu.

Ve J...

Onun varlığı neden Fare'nin hislerini böylesine karmaşıklaştırıyordu, bilmiyordu. Ben bu şehirden gidiyorum, hoşça kal; bunları söyleyince her şey bitecekti. Birbirleri hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı. Birbirini tanımayan iki kişinin karşılaşması ve birbirlerinin yanından geçip gitmesi, hepsi buydu. Fare'nin yüreği sızladı. Yatakta sırtüstü döndü, sımsıkı yumruk yaptığı elini havada döndürüp seyretti.

* * *

Fare, J'nin Barı'nın kepenklerini kaldırıp içeri girdiğinde

günlerden pazartesiydi ve vakit gece yarısını geçmişti. J, her zamanki gibi ışıkların yarısını kapattığı barın tezgâhında oturmuş, bir şey yapmadan sigara içiyordu. Fare'nin içeri girdiğini görünce hafifçe gülümsedi, başıyla selam verdi. J, loş ışıkta feci halde yaşlanmış görünüyordu. Siyah sakalları yanaklarına ve çenesine gölge gibi yayılmış, gözleri çökmüş, ince dudakları kuruyup çatlamıştı. Boynundaki damarlar ortaya çıkmış, parmak uçları sigaradan sararmıştı.

"Yoruldun mu?" diye sordu Fare.

"Eh işte" dedi J. Sonra bir süre sustu. "Bazı günler böyledir işte. Herkes gibi yorulursun."

Fare başıyla onaylayıp bir sandalye çekti, J'ye doğru bakacak şekilde oturdu.

"Yağmurlu günlerde ve pazartesileri herkesin yüreği daralır, diye geçiyordu bir şarkıda."

"Tam da onun gibi" dedi J parmakları arasına kıstırdığı sigarasına bakıp.

"Bir an önce eve dönüp uyusan mı?"

"Yoo, iyi böyle" dedi J başını sallayarak. Böcek kovalıyormuş gibi hafifçe sallamıştı başını. "Eve dönsem de uyuyamayacağım nasılsa."

Fare refleksle kol saatine baktı. On ikiyi yirmi geçiyordu. Çıt çıkmayan loş bodrum katında zaman ölmüştü sanki. Kepenkleri kapalı J'nin Barı'nın içinde onun yıllardır bulmayı sevdiği parıltının zerresi bile yoktu. Tüm renkler solmuş ve her şey tükenmiş görünüyordu.

"Bana bir kola verir misin?" dedi J. "Sen de bir bira al istersen."

Fare yerinden kalktı, buzdolabından kola çıkardı, bardakla birlikte masanın üzerine koydu.

"Müzik?" diye sordu J.

"Hayır, bugün sessiz olsun" dedi Fare.

"Cenaze gibi!"

Fare güldü. Sonra ikisi bir şey demeden kola ve biralarını içtiler. Fare'nin masanın üzerine koyduğu kol saati sanki anormal yüksek ses çıkarıyordu. On ikiyi otuz beş geçiyordu ama sanki uzun bir zaman geçmişti. J neredeyse hiç kımıldamıyordu. Fare, J'nin sigarasının cam kül tablasının içinde izmaritine kadar yanıp kül oluşunu izledi.

"Nasıl bu kadar çok yoruldun?" diye sordu Fare.

"Bilmem ki" dedi J, birden aklına gelmiş gibi bacak bacak üstüne attı. "Bir nedeni yok."

Fare bardağındaki biranın yarısını içti, bir iç çekti ve bardağı masaya bıraktı.

"Baksana J, insanlar da çürürler, değil mi?"

"Öyle."

"Çürümenin de türlü çeşidi vardır" dedi Fare farkında olmadan elinin tersiyle ağzını silerek. "Ama her insan seçeneklerin kısıtlı olduğunu düşünür. En fazla iki ya da üç olduğunu sanırlar."

"Olabilir."

Biranın taşan köpüğü bardağın altında kalmıştı. Fare cebinden hafiflemiş sigara paketini çıkardı, sonuncu sigaralarından birini dudaklarının arasına koydu. "Ama bunun pek önemli bir şey olmadığını düşünmeye başladım. Her halükârda çürüyorsun çünkü. Öyle değil mi?"

J kola dolu bardağı eğik bir şekilde tutmuş, sessizce Fare'nin söylediklerini dinliyordu.

"Yine de insan değişmeye devam ediyor. Değişimin ne anlamı olduğunu ben hiç anlayamadım" dedi Fare dudağını ısırıp. Sonra masaya bakarak düşüncelere daldı. "Düşündüm de, ne kadar ilerleme ve değişim olsa da neticede bunlar da çürüme sürecinden başka bir şey değil. Yanlış mı düşünüyorum sence?"

"Yanlış değil."

"İşte bu yüzden de ben, böyle hiçliğe yüzlerinde mutluluk-

la yürüyebilen insanlara karşı zerre kadar sevgi ve şefkat besleyemedim... Bu şehirdekilere de."

J bir şey demedi. Fare de sustu. Masanın üzerinde duran kibriti aldı, usulca kutunun yan tarafına sürtüp çaktı ve sigarasını yaktı.

"Mesele bir değişiklik yapmak üzere olman. Öyle değil mi?" diye sordu J.

"Aynen öyle."

Son derece sessiz birkaç saniye akıp gitti. On saniye kadar. Sonra J konuştu.

"İnsan dediğin şaşırtıcı derecede beceriksizce yapılmış bir canlı. Düşündüğünden çok daha beceriksiz bir şekilde."

Fare kutuda kalan birayı bardağa boşaltıp bir solukta tümünü içti. "Kafam çok karışık!"

J birkaç defa başını öne sallayarak onu onayladı.

"Karar veremiyorum."

"Bana da öyle gelmişti" diyen J konuşmaktan yorulmuş gibi gülümsedi.

Fare usulca ayağa kalktı, sigarasını ve çakmağını cebine koydu. Saat bir olmuştu.

"İyi geceler" dedi Fare.

"İyi geceler" dedi J. "Birisi demişti. Yavaş yürü, bol su iç, diye."

Fare J'ye gülümsedi, kapıyı açtı, merdivenden yukarı çıktı. Sokak lambaları ıssız caddeyi aydınlatıyordu. Fare trafik bariyeri üzerine oturup gökyüzüne baktı. Sonra da, acaba ne kadar su içersem koşabilirim, diye düşündü.

20

İspanyolca okutmanından telefon geldiğinde Kasım ayındaki uzun tatilin bitiminden sonraki Çarşamba'ydı. Öğle yemeği öncesinde ortağımla bankaya gitmiş, o sırada da ofis mutfağında sekreter kızın hazırladığı spagettiyi yiyordum. Spagettiyi gereğinden iki dakika daha fazla pişirmiş, üzerine fesleğen yerine ince kıyılmış *şiso*[3] serpmişti; tadı hiç de fena değildi. Spagetti yapımı üzerine konuşurken telefon çaldı. Kız telefonu açtı, kısacık bir konuşmanın ardından omuz silkip ahizeyi bana uzattı.

"Spaceship için arıyorum" dedi telefondaki ses. "Nerede olduğunu buldum."

"Neredeymiş?"

"Telefonda söyleyemem" dedi. Sonra bir süre sustu.

"Nasıl yani?" diye sordum.

"Telefonda anlatması zor demek istiyorum."

"Duymaktansa kendi gözlerinle gör demek istiyorsunuz yani?"

"Hayır" diye homurdandı. "Gözlerinizle görseniz bile açıklaması zor, diyorum."

Aklıma söyleyebilecek bir şey gelmediği için onun konuşmasının devamını bekledim.

"Hava atıyor değilim, dalga da geçmiyorum. Görüşelim."

3. Nane familyasından bir bitki. (ç.n.)

"Tamam."

"Bugün saat beşte, olur mu?"

"Olur" dedim. "Peki makinede oyun oynamak mümkün mü?"

"Evet" dedi. Teşekkür edip telefonu kapattım. Sonra spagetti yemeye devam ettim.

"Nereye gidiyorsun?"

"Pinball oynamaya. Nerede olduğunu bilmiyorum."

"Pinball mu?"

"Evet, fırlatıcıyla topa vuruyorsun ve..."

"Biliyorum. Neden pinball anlamında sormuştum."

"Bilmem. Bu dünya felsefenin kavrayamayacağı şeylerle dolu."

Masaya dirseklerini dayayıp düşüncelere daldı.

"İyi misindir pinball oynamakta?"

"Eskiden iyiydim. Kendimle gururlandığım tek şeydi."

"Benim övündüğüm hiçbir şeyim yok."

"O halde kaybedecek bir şeyin de yok."

O bir kez daha düşüncelere daldığında ben de tabağımdaki spagettinin kalanını bitirdim.

Sonra buzdolabından Ginger Ale çıkarıp içtim.

"Bir gün yitireceğin şeylerin büyük bir anlamı yoktur. Yitirmenin kaçınılmaz olduğu şeylerin şanı, aslında şan değildir, derler."

"Kim demiş?"

"Kim demiş bilmiyorum. Ama tam da dediği gibi."

"Bu dünyada yitirilmeyecek bir şey var mıdır?"

"Olduğuna inanıyorum. Sen de inanmalısın bence."

"Gayret ederim."

"Belki de ben fazla iyimserimdir. Ama sandığın kadar aptal da değilim."

"Biliyorum."

"Övünmüyorum ama tersi olmasından iyidir."

Başıyla onayladı. "Ve bu akşam pinball oynamaya gidiyorsun."

"Hı hı."

"Kollarını kaldır."

Tavana doğru iki kolumu kaldırdım. Kazağımın koltuk altlarını dikkatle inceledi.

"Tamam. Haydi keyfini çıkar."

* * *

İspanyolca okutmanıyla ilk görüştüğümüz kafede buluştuk, hemen bir taksiye bindik. Meici Caddesi'nden doğruca ilerleyelim, dedi. Taksi hareket ettikten sonra bir sigara çıkarıp yaktı, bir tane de bana ikram etti. Gri takım elbise giymiş, yana doğru üç çizgili, mavi bir kravat takmıştı. Gömleği de maviydi, kravatından daha açık mavi. Benim üzerimde gri kazak ve mavi kot pantolon vardı; ayaklarımda da kalın bot. Sanki öğretmen odasına çağrılmış tembel bir öğrenci gibiydim.

Taksi Vaseda Caddesi'nin önünden geçti, taksi şoförü, daha mı ilerde diye sordu. Meciro Caddesi'ne dedi okutman. Taksi az ilerideki Meciro Caddesi'ne girdi.

"Çok mu uzakta?" diye sordum.

"Çok uzakta" dedi ve ikinci sigarasını çıkardı. Pencereden dışarıdaki dükkânların ışıklarını seyrettim bir süre.

"Bulması zor oldu" dedi.

"İlk iş, pinball delilerinin listesini baştan sonra taradım. Sadece Tokyo'dakileri değil tüm ülkedekileri taradım, yirmi kişi. Ama elime bir şey geçmedi. Kimse bizden daha fazlasını bilmiyordu. Sonra ikinci el oyun makineleri satın alan işletmecileri taradım. Sayıları pek fazla değildi. Ama ticaretini yaptıkları ürünlerin listesini inceletmek çok zor oldu; çok ürün vardı."

Başımla onayladım, sigarasını yakışını izledim.

"Neyse ki tam tarihini bilmek beni kurtardı. Şubat 1971. Araştırttım. Gilbert & Sands, Spaceship, seri numarası 165209 olarak kayıtlıydı. 3 Şubat 1971'de elden çıkarmaya ayrılmıştı."

"Elden çıkarma?"

"Hurdaya ayrılma. *Goldfinger*'da olduğu gibi. Dört köşesinden bastırılıp ezildikten sonra limandan denize atılır."

"İyi de sen..."

"Dur da bir dinle. İşletmeciye teşekkür edip eve gittim. Ama aklıma bir şey takılmıştı. Önsezi gibi bir şey. Tam öyle bir şey de değil aslında. Ertesi gün bir kez daha o işletmeciye gittim. Oradan da hurdalığa. Hurdaya çıkarma işlemini yarım saat kadar seyrettikten sonra ofislerine girip oradaki adama kartvizitimi verdim. Üniversite okutmanı kartviziti, işimizin iç yüzünü bilmeyenlerde olumlu bir etki yaratıyor."

Önceki görüşmemize göre daha hızlı konuşuyordu. Neden bilmiyorum ama bu durum beni rahatsız etti.

"Ona bir kitap yazdığımı söyledim. Ve hurda işi hakkında bilgi topladığımı. O zaman yardımcı olmak istediğini söyledi. Ama 1971 Şubat'ta getirilmiş bir pinball makinesi hakkında bir şey bilmiyordu. Doğal olarak. İki buçuk yıl öncesiydi sonuçta, tek tek araştıracak hali yoktu ya. Hurdalar toplanıyor, sonra presle sıkıştırılıyordu! Ve son. Bir şey daha sordum ona. Oradaki bir şeyi, mesela çamaşır makinesini, motosikleti istersem ve ücretini ödersem bana verir misin, diye. Olur tabii, diye yanıtladı. Bu şekilde başka alanlar da oldu mu diye sordum."

Akşam olmuş, caddelere karanlık inmeye başlamıştı. Kenar mahallelere varmak üzereydik.

"Eğer detayları öğrenmek isterseniz ikinci kattaki yöneticiye sorun, dedi. Ben de ikinci kata çıkıp söylediği kişiye sordum. 1971 yılında kimse buradan bir pinball makinesi aldı

mı, diye. Evet, dedi. Nasıl biriydi diye sorduğumdaysa bana telefon numarasını verdi. Her pinball makinesi geldiğinde ara diye vermiş. Kaç tane olursa olsun. Ben de ona tekrar sordum; kaç tane pinball makinesi aldı peki, diye. Şey, dedi. Gelenlere baktı ve içlerinden aldıkları olduğu gibi almadıkları da oldu. Tam sayısını bilmiyorum, dedi. Yaklaşık olarak kaçtır, diye sordum. En az elli tane, dedi."

"Elli mi?" diye haykırmışım.

"İşte şimdi oraya gidiyoruz" dedi.

21

Etraf tamamıyla kararmıştı. Ama tek renkli bir karanlık değildi bu, çeşit çeşit siyah boya, tereyağı gibi kalın kalın sürülmüşçesine bir karanlıktı.

Taksinin penceresine yüzümü yaslamış o karanlığa bakıyordum. Tuhaf bir yapaylığı vardı karanlığın. Cismi olmayan bir varlık sivri bir bıçakla dilimlere ayrılmış gibi görünüyordu. Garip bir uzaklık hissi hükmediyordu karanlığa. İri gece kuşları kanatlarını açmış önümde uçuyordu sanki.

Yolda ilerledikçe evler seyrekleşti, sadece çimenlik ve ormanlık alan kaldı, on binlerce böceğin sesi uğultu gibi çıkıyordu. Bulutlar kaya gibi alçakta asılıydı; sanki yeryüzündeki her şey başını eğmiş, karanlığın içinde çıt çıkarmıyordu. Sadece böcekler yer yüzeyini kaplamıştı.

İspanyolca okutmanıyla tek kelime konuşmadık; art arta sigara yaktık. Taksi şoförü de farın yola vuran ışığını takip ederek sigarasını içiyordu. Farkında olmadan parmak ucumla dizime pıt pıt vuruyordum. Arada bir de taksinin kapısını açıp aşağı atlayarak kaçmak için güçlü bir istek duyuyordum.

Dağıtım panosu, kum havuzu, baraj, golf alanı, kazak sökükleri ve şimdi de pinball... Nereye kadar sürecekti bunlar? Hiçbir mantıklı bağlantısı olmayan dağınık kartlar elimdeydi, kaybolmuştum. Daha fazla katlanamayacak gibiydim, evime dönmek istiyordum. Hemen banyo yapmak, üzerine

bir bira içmek; sonra da sigara ve Kant kitabımla sıcak yatağıma gömülmek.

Neden karanlığın içinde ilerlemeye devam ediyordum ki? Elli tane pinball makinesi; bu çok aptalcaydı. Bir rüyaydı. Hem de aslı astarı olmayan bir rüya.

Ne var ki 3 fırlatıcılı Spaceship hâlâ çağırıyordu beni.

* * *

İspanyolca okutmanı taksiyi yoldan beş yüz metre kadar içerideki arazinin ortasında durdurttu. Boş arazi dümdüzdü, bileğime kadar gelen yumuşak çim sığ nehir gibi ayaklarımın etrafını sarıyordu. Arabadan indim, sırtımı esnetip derin derin nefes aldım. Kümes kokusu geldi burnuma. Görünürde ışık yoktu. Yolun ışıkları etraftaki manzarayı belli belirsiz aydınlatıyordu. Etrafımızı sayısız böceğin sesi sarmıştı. Sanki ayağımızın altından tutup bir yerlere çekeceklerdi bizi.

Bir süre sessizce durup gözlerimizin karanlığa alışmasını bekledik.

"Hâlâ Tokyo'da mıyız?" diye sordum.

"Elbette. Farklı mı görünüyor?"

"Dünyanın sonu gibi."

İspanyolca okutmanı ciddi bir yüz ifadesiyle başını sallayarak onayladı, hiçbir şey demedi. Çim ve tavuk dışkısı kokuları arasında sigara içtik. Duman, yabani köpek gibi yere sindi.

"Orada tel örgü var" dedi kolunu atış talimi yapar gibi öne uzatıp karanlığın içini işaret ederken. Gözlerimi kısıp tel örgü olduğunu düşündüğüm şeye doğru baktım.

"Tel örgüye paralel olarak üç yüz metre kadar yürü lütfen. Yolun sonunda bir depo var."

"Depo mu?"

Bana bakmadan başıyla onayladı. "Evet, geniş bir depo,

hemen anlarsın. Eskiden kümesin soğutma deposuymuş. Ama artık kullanılmıyor. Kümesi yıkmışlar."

"Ama hâlâ tavuk kokusu var" dedim.

"Koku mu? Şey, toprağa sinmiş. Yağmurlu günlerde çok daha fena oluyor. Hatta kanat çırpma sesi bile duyuyor gibi oluyorsun."

Tel örgünün arkasında hiçbir şey görünmüyordu. Ürpertici derecede karanlıktı. Böcek sesleri bile boğuluyordu sanki orada.

"Deponun kapısı açık. Sahibi açık bırakırım demişti. Aradığın makine o depoda."

"Siz hiç içeri girdiniz mi?"

"Bir kez sadece... Sahibi içeri almıştı" dedi, dudaklarında sigara, başıyla onayladı. Turuncu ateş karanlığın içinde titredi. "Kapıyı açınca hemen sağ tarafta elektrik düğmesi var. Merdivene dikkat et lütfen."

"Siz gelmiyor musunuz?"

"Tek başınıza gidin. Öyle söz verdim."

"Söz mü?"

Sigarasını yere atıp dikkatlice ezerek söndürdü. "Öyle. İstediğiniz kadar kalabilirmişsiniz içeride. Çıkarken ışığı kapatın lütfen."

Hava giderek soğuyordu. Topraktaki soğukluk etrafımızı kaplıyordu.

"Sahibiyle görüştünüz mü?"

"Görüştüm" dedi kısa bir süre bekleyip.

"Nasıl biriydi?"

Okutman omuz silkti, cebinden mendil çıkarıp burnunu sildi. "Ayırt edici özelliği olmayan biri. En azından hemen göze çarpar cinsten değil."

"Neden elli tane pinball makinesi toplamış peki?"

"Çünkü dünyada türlü türlü insan vardır. Hepsi bu."

Hepsi bu gibi gelmemişti bana. Yine de okutmana teşek-

kür edip yanında ayrıldım, tel örgüye doğru yürüdüm. Hepsi bu kadar değildir diye düşündüm. Elli tane pinball makinesi toplamakla elli şarap etiketi toplamak arasında fark vardır.

Depo çömelmiş bir hayvan gibi göründü gözüme. Etrafındaki çimler büyüyüp iyice uzamıştı, kül rengi duvarda tek bir pencere bile yoktu. İç karartıcı bir yapıydı. İki tarafa açılır demir kapının üzerindeki kümesin adı beyaz boyayla kalın şekilde boyanıp okunmaz hale getirilmişti.

On adım kadar uzaktan bir süre binayı seyrettim. Ne kadar düşünürsem düşüneyim aklıma iyi bir fikir gelmedi. Nihayet kapıya doğru yürüdüm ve buz gibi soğuk demir kapıyı ittim. Kapı sessiz bir şekilde açıldı, gözümün önünde tümüyle farklı bir türde karanlık yayıldı.

22

Karanlığın içinde duvardaki düğmeyi bulup bastım, birkaç saniye sonra tavandaki floresan lambaları göz kırpar gibi pıt pıt ederek yandı; beyaz ışık deponun içine yayıldı. Yüze yakın floresan olmalıydı. Depo dışarıdan göründüğünden çok daha genişti. Yine de içerideki ışık insanın gözüne batacak kadar güçlüydü. Kamaşan gözlerimi bir süre kapattım. Tekrar açınca karanlık yoktu artık, geriye sadece sessizlik ve soğuk kalmıştı. Depo devasa bir buzdolabının içi gibi görünüyordu; binanın asıl işlevini düşününce de bu çok normaldi. Tek bir penceresi bile yoktu, tavanı parlak beyaz boyayla boyanmıştı. Kimi yerde sarı kimi yerde siyah kimi yerde de rengini ayırt edemeyeceğim lekeler tüm yüzeye yayılmıştı. Duvarların ürpertici derecede kalın yapılmış olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Kalem kutusuna sıkıştırılmak gibi bir histi. Sonsuza dek oradan çıkamayacakmışım gibi korkuyla yüreğim sıkıştı; birkaç kez başımı çevirip arkamdaki kapıya baktım. İnsanı bu denli rahatsız eden bir başka yapı yoktur sanırım.

Daha olumlu bakmaya çalışınca burası bir fil mezarlığı gibi göründü gözüme. Ayakları kıvrılıp bükülmüş beyaz fil iskeletleri yerine göz alabildiğine pinball makineleri vardı, beton zemin üzerinde düzgünce sıralanmışlardı.

Zemine inen merdivenlerde durup o tuhaf manzaraya yukarıdan baktım. Farkında olmadan elimle ağzımı kapatmıştım, sonra yine cebime koydum elimi.

İnanılmaz sayıda pinball makinesi vardı. Tam olarak yetmiş sekiz tane. Acele etmeden birkaç defa saydım. Yetmiş sekiz tane olduklarına kuşku yoktu. Aynı yöne bakacak şekilde sekiz sıra halinde deponun sonundaki duvara kadar uzanıyorlardı. Tebeşirle zemine çizgi çizip de dizmiş gibi sırada bir santim bile kayma yoktu. Akrilik reçine içinde katılaşmış sinekler gibiydiler, etraf tamamen sessizdi. Tek bir kıpırtı bile yoktu. Yetmiş sekiz ölüm ve yetmiş sekiz sessizlik. İçgüdüsel olarak olduğum yerde kımıldadım. Bunu yapmasaydım etrafım çirkin yaratık sürüsü tarafından sarılmış gibi hissedecektim.

Soğuk. Ve ölü tavuk kokusu!

Yavaşça beş basamaklık merdivenden aşağıya indim. Zemin çok daha soğuktu. Buna rağmen terliyordum. Kötü kokan bir terdi. Cebimden mendilimi çıkarıp terimi sildim. Koltuk altımdaki ter için yapabileceğim bir şey yoktu. Merdivenin son basamağına oturup, titreyen ellerimle bir sigara içtim... 3 fırlatıcılı Spaceship; bu kızla bu şekilde karşılaşmak istemezdim. O da benimle bu şekilde görüşmek istemezdi... Muhtemelen.

Kapıyı kapatınca tek bir böcek sesi bile işitilmez olmuştu. Kusursuz bir sessizlik yoğun bir sis gibi yüzeyi kapladı. Yetmiş sekiz pinball makinesi, üç yüz on iki ayakla sağlam bir şekilde yere basıyordu; gidecek yerleri yoktu, kendi ağırlıklarına dayanıyorlardı. Hüzün verici bir manzaraydı.

Oturduğum yerde "Jumping with Symphony Sid" parçasının ilk dörtlüğünü ıslıkla çalıyordum. Stan Getz ve onun baş sallayıp ayak vurarak ritim tuttuğu kısmı. Başka hiçbir sesin olmadığı ıssız soğutma deposunda ıslığım harika ve güzel bir şekilde yankılanıyordu. Kendimi biraz daha iyi hissedince sonraki dörtlüğü de çaldım. Sonra diğer dörtlüğü. Her şey bana kulak kesilmiş gibi geldi. Elbette dönüp bakacak kimse olmadığı gibi yaklaşan da olmadı. Islığım deponun her bir köşesine sinerek kayboldu.

"Çok soğuk" dedim ıslık çalmayı bitirince. Yankılanan sesim sanki başkasına aitti. Tavana çarptı, sonra yerin altına sis gibi karıştı. Ağzımda sigaramla derin bir iç çektim. Sonsuza dek burada oturup bu *tek kişilik şovumu* yapmayı sürdüremezdim. Kımıldamadan böylece durursam soğuk hava ve tavuk kokusu bedenimin her zerresine kadar işleyecekmiş gibi geliyordu. Yerimden kalktım ve pantolonuma bulaşmış soğuk tozu toprağı elimle silktim. Sigaramı ayakkabımla ezerek söndürdüm, sonra yakınımdaki teneke kutuya attım.

Pinball... Pinball! Onun için buraya kadar gelmemiş miydim ben? Soğuk, aklımın çalışmasını da durdurmak üzereydi. Düşün! Pinball! Yetmiş sekiz tane pinball makinesi. Tamam. Düğme! Burada bir yerde yetmiş sekiz pinball'u çalıştıracak bir elektrik açma düğmesi olmalıydı... Açma düğmesini bulayım.

Ellerimi kot pantolonumun ceplerine sokup duvarın yanından yavaşça yürüdüm. Pürüzsüz beton duvarda, sağda solda, soğutma deposu olarak kullanıldığı zamandan kalan kablo bağlantıları ve giriş borularının söküldüğü yerlerin izleri görülüyordu. Eskiden çeşitli aletlerin, sayaçların, elektrik bağlantı kutusu ve elektrik düğmelerinin olduğu yerlerde, büyük bir güçle zorlanarak yerinden çekilip alınmış gibi boşluklar vardı. Duvar uzaktan göründüğünden daha kaygandı. Devasa, kabuksuz bir sümüklüböcek üzerinden geçmiş gibi. Yürüdükçe deponun gerçekten de çok geniş olduğunu anladım. Bir kümesin soğutma deposu olmak için fazla genişti.

Aşağıya indiğim merdivenin tam karşısında aynı merdivenden bir tane daha vardı. Merdiveni çıkınca da aynı demir kapı. Tam bir tur atıp aynı yere gelmişim sanrısına kapılmak işten değildi, her şey aynıydı. Açılıp açılmadığını görmek için elimle kapıyı ittim ama yerinden hiç kımıldamadı. Ne sürgüsü ne de kilidi vardı oysaki. Sanki arkasına beton sıvanmış

gibi en ufak hareket yoktu. Kapıdan elimi çektim, avuç içimle terimi sildim. Tavuk kokuyordu.

Elektrik şalteri kapının yanındaydı. Döner kollu iri bir şalterdi. Şalteri çevirince zeminden fışkırır gibi alçak bir ses duyuldu. Tüyler ürpertici bir ses. Dahası, on bin kuş sürüsü kanatlarını açmış gibi pat pat pat diye devam etti ses. Başımı çevirip soğutma deposuna baktım. Yetmiş sekiz pinball makinesi elektriği aldıkça skor panolarında binlerce sıfırın çevrilme sesi çıkıyordu. Ses kesilince geriye arı sürüsü vızıltısı gibi vızzz diye elektrik sesi kaldı sadece. Depodaki yetmiş sekiz pinball makinesi hayata geri dönmüştü. Her birinde çeşitli renkte ışıklar yanıp sönerken panoların her biri de var gücüyle kendi rüyalarını canlandırmaya başladı.

Merdivenden indim, yetmiş sekiz pinball makinesinin arasından geçit töreni yapar gibi yavaşça yürüdüm. Birkaçı sadece fotoğrafını gördüğüm *vintage* modellerdi; birkaçı da oyun salonlarında gördüğüm ve özlediğim modellerdi. İçlerinden bazılarıysa kimsenin hafızasında yer etmemiş, zamanla ortadan kaybolmuş olanlardı. Williams'ın Friendship 7'si; board'a resmedilmiş astronotun adı neydi ki? Gleen? Altmışlı yılların başıydı. Bally'nin Grand Tour'u, Mavi Gökyüzü, Eyfel Kulesi, mutlu Amerikalı turistler... Gottlieb'in Kings and Queen'i, rota döndürmeli sekiz model. Gösterişli bıyıkları, hiçbir şeyi umursamaz gibi görünen surat ifadesiyle Seybu'nun kumarbazı, pantolon askısına sakladığı maça ası...

Süper kahramanlar, canavarlar, kolejli kızlar, futbolcular, roketler, kadınlar... Her biri de loş oyun salonlarında rengi solmak üzere terk edilmiş rüyalardı. Türlü türlü kahramanlar, kadınlar, makine panosu üzerinden bana gülümsüyorlardı. Sarışın, platin sarısı, kumral, kızıl kadınlar, kara saçlı Meksikalılar, atkuyruklu, saçları beline kadar gelen Hawaii'li kızlar dışında Ann-Margret, Audrey Hepburn, Marilyn Monroe... Hepsi de muhteşem göğüslerini gururla öne

doğru çıkarmışlardı. Birisi düğmeleri beline kadar açılmış siyah bluzun altından, diğeri tek parça mayosunun altından, bir diğeri uçları sivri sutyeninin altından... Bu kadınların göğüslerinin şekli sonsuza dek bozulmayacak ama kaçınılmaz şekilde renkleri solacaktı.

Lambalar kalp atışı ritmine ayarlanmışçasına yanıp sönüyordu. Yetmiş sekiz tane pinball makinesi; eski, hatırlanamayacak denli eski rüyaların mezarlığıydı burası. Bu kızların yanlarından yavaşça yürüyerek geçtim.

3 fırlatıcılı Spaceship sıranın çok arkasında beni bekliyordu. Süslü püslü arkadaşlarının arasına sıkışmış kalmış, hiç ses çıkarmıyor gibi görünüyordu. Ormanın derinliklerinde bir taşın üzerine oturmuş beni bekliyormuş gibi. Tam önünde durdum ve uzun zamandır görmediğim gövdesine baktım. Koyu mavi renkte uzay; mürekkebi dağılmış gibi bir maviydi bu. Küçük, beyaz gezegenler. Satürn, Mars, Venüs... Önde bembeyaz bir uzay gemisi salınıyor. Uzay gemisinin penceresinden içeride yanan ışıklar görünüyor, geminin içinde bir grup çember oluşturmuş durumda oturuyor. Karanlığın içinde birkaç yıldız arkalarında çizgi bırakarak kayıyor.

Oyun alanı eskisi gibiydi. Aynı koyu mavi hedef noktası bir gülümsemenin altından görünen diş gibi bembeyazdı. Limon sarısı on bonus ışığı yanıp sönerken bir yıldız şekli oluşuyordu. Üç tane fırlatma deliği, Satürn, Mars ve döner hedef olarak Venüs. İnsana huzur veren bir görüntüydü.

Vay, dedim. Ya da dememiş de olabilirim. En azından oyun alanının üzerindeki cama elimi koydum. Cam buz gibi soğuktu, elimin sıcaklığından on beyaz parmak izi kaldı geriye. Nihayet uyanmış gibi bana gülümsüyordu. Özlediğim bir gülümsemeydi bu. Ben de ona gülümsedim.

Çok uzun zamandır görüşememişiz gibi hissediyorum, dedi. Bense düşünüyormuş gibi yaparken parmaklarımı çıtlattım. Üç yıl olmuştu. Göz açıp kapayana dek geçmişti.

Birbirimize başımızı sallayıp sessizce durduk. Burası bir kafe olsa karşılıklı kahve höpürdetip dantelli perdeyle oynuyor olurduk.

Seni sık sık düşündüm, dedim. Sonra müthiş acınası hissettim kendimi.

Uyuyamadığın gecelerde mi?

Evet, uyuyamadığım gecelerde, diye tekrarladım. Yüzündeki gülümsemesi hiç kaybolmadı.

Soğuk değil mi, diye sordu.

Soğuk, hem de çok soğuk.

Burada uzun süre kalmasan iyi olur. Senin için aşırı soğuk burası.

Öyle sanırım, dedim. Sonra titreyen ellerimle bir sigara çıkardım, yakıp içtim.

Oynamayacak mısın, diye sordu.

Oynamayacağım, dedim.

Neden?

165.000 en iyi skorumdu, hatırlıyor musun?

Hatırlıyorum. *Benim de* en iyi skorum aynı zamanda.

O hatıramı bozmak istemiyorum, dedim.

Sustu. Sadece on bonus ışığı yavaşça yanıp sönmeye devam etti. Bense ayakucuma bakarak sigara içtim.

Neden geldin?

Beni çağırdın ya.

Çağırdım mı? Biraz aklı karışmış gibi göründü, sonra utanıp gülümsedi. Öyle de olabilir. Çağırmışımdır belki.

Seni çok aradım.

Teşekkürler, dedi. Neler yaptın, biraz anlatsana.

Pek çok şey değişti, dedim. Senin bulunduğun oyun salonu tüm gece açık bir çörek dükkânı oldu. Kahveleri berbat.

O kadar mı kötü?

Eskiden, Disney'in hayvanlı filmlerinde ölmek üzere olan zebranın içtiği çamurlu suyun rengi gibi.

Kıkır kıkır güldü. Harika bir gülümsemesi vardı. Zaten berbat bir şehirdi orası, dedi gülümserken.

Dönem, öylesi bir dönem.

Birkaç kez başını sallayarak onayladı. Şimdi ne iş yapıyorsun?

Tercüme işleri.

Roman mı?

Hayır, dedim. Günlerin köpüğü gibi şeyler hep. Bir çukurdan kepçeyle alıp bir diğerine koyuyorum.

Eğlenceli değil mi?

Bilmem, hiç düşünmedim.

Kızlar peki?

İnanmayacaksın ama ikizlerle birlikte yaşıyorum. Çok güzel kahve demliyorlar.

Güzel bir şekilde gülümserken bir süre boşluğa çevirdi gözlerini. Ne tuhaf, sanki yaşananlar hiç yaşanmamış gibi.

Hayır, gerçekten yaşandı. Ama ortadan kayboldular.

Üzgün müsün?

Hayır, deyip başımı salladım. Hiçten doğan her şey eski yerine döndü; tüm olan bu.

Bir kez daha sessizlik oldu aramızda. Çok önceden ölmüş olan bir şeylerin parçalarını paylaşıyorduk. Buna karşın bu sıcak anıların bazıları, eski zamanların ışıkları gibi yüreğimde gezinmeye devam ediyordu. Ve ölüm beni yakalayıp bir kez daha hiçlik kabına sokana dek geçecek o kısa zamanda, ben de o ışıkla birlikte yürüyebilirdim.

Artık geri dönmelisin, dedi.

Soğuk gerçekten de katlanılmayacak kadar sertti. Titriyordum; izmariti yere attım, üzerine basıp söndürdüm.

Beni görmeye geldiğin için teşekkürler, dedi. Bir daha görüşemeyebiliriz, kendine çok iyi bak.

Teşekkürler, dedim. Hoşça kal.

Sıra sıra pinball makinelerinin önünden geçip merdiven-

lerden çıktım, şalterin kolunu indirip kapattım. Havası sönmüş gibi pinball makinelerinin elektrikleri kesildi, etrafı tam bir sessizlik ve uyku hali kapladı. Bir kez daha karşı merdivenden çıktım, floresan lambasının düğmesini kapattım, kapı ardımdan kapandıktan sonra arkama dönüp bakmadım. Bir kere bile arkama dönmedim.

Taksiye atlayıp daireme döndüğümde gece yarısı olmak üzereydi. İkizler yatakta haftalık derginin bulmacasını çözüyorlardı. Yüzüm son derece solgundu; bedenim donmuş tavuk gibi kokuyordu. Tüm kıyafetlerimi çıkarıp çamaşır makinesine attım, sıcak suyla dolu küvete girdim. Kendime gelmek için yarım saat kadar sıcak suda durdum ama bedenime işleyen soğuk bir türlü geçmedi.

İkizler yüklükten gaz sobasını çıkarıp yaktılar. On beş dakika kadar sonra titremem geçti, biraz soluklanıp konserve soğan çorbası ısıtıp içtim.

"Artık iyiyim" dedim.

"Gerçekten mi?"

"Hâlâ üşüyorsun" dedi ikizlerden biri endişeyle, bileğimi tutarak.

"Şimdi hemen ısınırsın."

Sonra yatağa girdik, bulmacanın son iki sorusunu yanıtladık. Biri *alabalık*, diğeri ise *gezinti* idi. Bedenim hemen ısındı, birlikte derin bir uykuya daldık. Rüyamda Troçki'yi ve dört rengeyiğini gördüm. Rengeyiklerinin hepsi de ayaklarına örgü yün çorap giymişlerdi. Çok soğuk bir rüyaydı.

23

Fare kız arkadaşıyla bir daha görüşmedi. Kızın evinin ışıklarını izlemeyi de, oraların yakınına gitmeyi de bıraktı. Bir mumum üflenip söndürülmesinden sonra çıkan beyaz duman gibi Fare'nin yüreğindeki bir şey de karanlıkta bir süre salındıktan sonra yok oldu. Ardından karanlık bir sessizlik geldi. Sessizlik. Dış kabuklarını birer birer soyduktan sonra geriye ne kalacağını Fare'nin kendisi de bilmiyordu. Gurur?.. Yatakta uzanırken ellerini kaldırıp baktı defalarca. Gurur olmadan bir yaşam sürdürülemezdi. Yine de bu kadarı bile çok karanlıktı. Aşırı karanlık.

Kız arkadaşıyla ayrılması kolay olmuştu. Bir cuma gecesi telefon etmemişti, hepsi bu kadardı. Kız, Fare'den gece yarısına kadar telefon beklemiş olabilirdi. Bunu düşünmek acı vericiydi. Eli telefona gitse de kendini tutmuştu Fare. Kulaklık takıp sesini açarak plak dinledi sürekli. Kızın onu aramayacağını biliyordu ama bir ihtimal ararsa diye telefonun sesini duymak istememişti.

Saat on ikiye dek bekleyip vazgeçmiş olmalıydı kız. Sonra yüzünü yıkayıp dişlerini fırçalayıp yatmıştı. Yarın sabah arayacaktır diye düşünmüştü. Sonra ışığı kapatıp uyumuştu. Cumartesi sabahı da telefon gelmedi. Pencereyi açtı, kahvaltı hazırladı, evdeki çiçeklerini suladı. Öğleden sonraya dek beklemeye devam etti, sonra gerçekten vazgeçti beklemek-

ten. Aynaya bakarak saçlarını tararken alıştırma yaparcasına gülümsedi kendi yansımasına. Sonunda olacağı buydu zaten diye düşündü.

O süreyi Fare kepenkleri tamamıyla kapalı olan dairesinde duvara asılı elektronik saate bakarak geçirdi. Havada tek bir kıpırtı bile olmadı. Hafif bir uyku hali birkaç kez gelip geçti. Saat, artık hiçbir anlam taşımıyordu. Karanlığın yoğunluğu artıp azalıyordu sadece. Bedeni sanki ağırlığını, hislerini kaybediyor gibiydi, yine de dayandı Fare. Kaç saattir, ne kadardır bu haldeyim acaba, diye düşündü. Önündeki beyaz duvar, Fare'nin nefes alıp verişine göre hafifçe kımıldıyordu. Havadaki yoğunluk bedenine işlemeye başladı. Artık daha fazlasına dayanamam dediği noktayı hesaplayan Fare ayağa kalktı, duşa girdi ve zihni bulanık halde sakal tıraşı oldu. Sonra kurulanıp buzdolabından portakal suyu çıkarıp içti. Yeni pijamalarını giyip yatağa girdi, böylece bitti, diye düşündü. Derin bir uykuya daldı. Tüyler ürpertecek kadar derin bir uyku.

24

"Şehirden ayrılacağım" dedi Fare, J'ye.

Akşamüzeri saat altıydı, bar yeni açılmıştı. Tezgâh cilalanmış, içerideki tüm kül tablaları temizlenmişti. İçki şişeleri güzelce parlatılmış, markaları öne gelecek şekilde dizilmiş; uçları kıvrılmış yeni peçeteler ve tabasco sosu ve tuzluklar küçük bir tabak üzerine düzenli bir şekilde konmuştu. J, üç tür sosun her birini ayrı küçük bir kâsede karıştırıp yapardı. Sarmısak kokusu ince bir sis gibi etrafa yayılırdı. Yine aynı koku vardı.

Fare, J'den ödünç aldığı tırnak makasıyla el tırnaklarını kesip kül tablasına koyarken söylemişti bunu.

"Ayrılmak... Nereye gidiyorsun?"

"Yeri belli değil. Bilmediğim bir şehre gideceğim. Pek büyük bir yer olmaması daha iyi olur."

J, huni kullanarak sosları ayrı ayrı şişelere aktardı. Sonra o üç şişeyi buzdolabına koydu, havluyla ellerini sildi.

"Peki ne yapacaksın?"

"Çalışacağım." Fare sol el tırnaklarını bitirdikten sonra birkaç defa parmaklarına baktı.

"Bu şehirde olmuyor mu?"

"Olmaz" dedi Fare. "Bira istedi canım."

"Ben ısmarlıyorum."

"Memnuniyetle kabul ediyorum."

Fare buz gibi soğutulmuş bardağa birasını yavaşça boşalt-

tı, tek yudumda yarısını içti. "Neden burada olmazmış diye sormuyorsun?"

"Anladığımı sanıyorum."

Fare güldükten sonra diliyle cık cık yaptı. "Yani J, olmaz ama. Herkes senin gibi bir şey konuşmadan birbirini anlarsa, kimse bir yere varamaz ki. Bunu söylemek istemezdim ama ben böylesi bir dünyada gereğinden fazla kaldığımı hissediyorum."

"Öyledir belki de" dedi J bir süre düşündükten sonra.

Fare birasından bir yudum daha içip sağ el tırnaklarını kesmeye başladı. "Çok düşündüm. Nereye gidersem gideyim neticede aynı şey olacak. Yine de gideceğim. Aynı şey olsa da."

"Bir daha buraya dönmeyecek misin?"

"Bir gün döneceğim elbette. Bir gün. Kaçıp gidiyor değilim ya."

Fare küçük tabaktaki yerfıstıklarından bir tane aldı, kabuğunun kırılma sesi çıktı, kabuk parçalarını kül tablasına attı. Silinip parlatılmış tezgâhın tahta kaplamasındaki biranın soğuk buğusunu kâğıt peçeteyle sildi.

"Ne zaman gidiyorsun?"

"Yarın, sonraki gün; bilmiyorum ki. Sanırım bu üç gün içinde. Hazırlığım tamam."

"Çok ani bir karar olmuş."

"Hımm, sana da bir sürü zahmet verdim."

"Köprünün altından çok sular aktı gerçekten" dedi J rafta dizilmiş bardakları kuru bezle silerken başıyla onaylayıp. "Ama geçip bittikten sonra her şey rüya gibi gelir."

"Öyle olabilir. Ama benim öyle düşünebilmem için bir hayli zaman gerekecek sanırım."

J biraz durduktan sonra güldü.

"Öyle ya. Bazen aramızda yirmi yaş fark olduğunu unutuveriyorum."

Fare biranın kalanını bardağına boşalttı ve yavaşça içti. İlk kez bu kadar yavaş içiyordu.

"Bir tane daha içmeye ne dersin?"

Fare başını hayır anlamında salladı. "Yoo, bu kadar yeter. Bu son biramdı. Buradaki son biram."

"Artık buraya gelmeyecek misin yani?"

"Gelmeme niyetindeyim. Acı veriyor çünkü."

J güldü. "Bir ara yine görüşelim."

"Sonraki karşılaşmamızda birbirimizi tanımayabiliriz."

"Kokundan tanırım."

Fare tırnaklarını kestiği iki elinin parmaklarına bir kez daha baktı, kalan yerfıstıklarını cebine koydu, kâğıt mendille ağzını sildikten sonra yerinden kalktı.

* * *

Rüzgâr, karanlığın saydam katmanları arasından sessizce süzülüp geçerken ağaç dalları sallandı, yapraklar doğruca yere döküldü. Arabanın tavanına düşen yapraklar bir süre orada hafif, kuru sesler çıkardıktan sonra ön camdan kayarak kaputun ön tarafında birikti.

Mezarlıktaki ağaçlar arasında Fare arabada tek başınaydı, tüm cümlelerini yitirmişti. Sessizce camdan ötelere bakmayı sürdürdü. Birkaç metre ötede eğim başlıyor, onun ötesinde karanlık gök, deniz ve şehrin gece manzarası uzanıyordu. Fare öne eğilmiş, hiç kıpırdamadan bakışını gökteki bir noktaya sabitlemişti. Parmaklarının arasına aldığı sigarasının ucuyla göğe doğru karmaşık ve anlamsız desenler çizmeye devam ediyordu.

J'yle konuştuktan sonra yoğun bir melankoliye kapılmıştı. Bedenini zor da olsa bir arada tutan bilinç akışları, birdenbire farklı yönlere hareket etmeye başlamıştı sanki. Nereye kadar giderse bu akışlar yeniden bir noktada birleşirdi, Fare

bunu bilmiyordu. Her halükârda engin denize dökülecek karanlık dereciklerdi bu akışlar. Bir daha karşılaşmayacaklardı belki. Yirmi beş yıllık hayatının anlamı sadece buydu belki. Peki neden, diye sordu kendi kendine Fare. Bilmiyorum. Bu iyi bir soru ama cevabını veremiyorum. İyi soruların hiçbir zaman cevabı olmaz.

Rüzgâr biraz daha şiddetlendi. Bu rüzgâr insanların yaşamlarında var olan azıcık sıcaklığı da sürükleyip dünyanın bir yerlerine götürdü, soğuk karanlığın derinliklerinde sayısız yıldız parladı. Fare ellerini direksiyondan çekti, bir süre dudaklarının arasındaki sigarayla oynadı, sonra birden aklına gelmiş gibi çakmakla sigarasını yaktı.

Başı ağrıyordu biraz. Ağrımaktan ziyade şakaklarına soğuk parmak uçlarıyla bastırılıyormuş gibi tuhaf bir histi bu. Fare başını salladı, düşünceleri zihninden uzaklaştırmaya çalıştı. Neyse ne, bitti işte!

Torpido gözünden ülke haritasını çıkardı, sayfaları yavaş yavaş çevirdi. Birkaç şehir adını sesli olarak söyledi. Çoğu hiç duymadığı küçük şehirlerdi. Yol boyunca sıralanıyordu bu şehirler. Bir iki sayfa okumanın ardından son birkaç günün yorgunluğu devasa bir dalga gibi aniden üzerinde kırıldı. Ve kanındaki ılık akış hafifçe geri geldi.

Uyumak istedi.

Uyku her şeyi tamamen silip atacaktı sanki. Ah, bir uyuyabilseydi...

Gözlerini kapattığında kulaklarında dalga sesi duydu. Dalgakırana çarpan, sonra beton blokların arasını diker gibi geri çekilen kış dalgaları.

Kimseye açıklama yapman da gerekmiyor böylece, diye düşündü Fare. Denizin dibi her şehirden daha ılık, huzurlu ve sessiz. Hayır, artık hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Hiçbir şey...

25

Pinball'un sesi yaşamımdan tamamıyla çıktı. Bir yere varmayacak düşüncelerim de yok olup gitti. Böyle olunca "Kral Arthur ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri"ndeki gibi bir finale ulaştık da diyemem elbette. Bunun için daha çok zaman vardı. At bitap düşecek, kılıç kırılacak, zırh paslanacak, ben büyümüş çimlerin arasına yatıp uzanacak ve sessizce rüzgârın sesini dinleyecektim. Sonra burası ister bir barajın dibi ister kümesin soğutma deposu, neresi olursa olsun, devam etmem gereken yola devam edecektim.

Yaşamımdaki bu kısa bölüm, benim için, yağmur altında kalan çamaşırlık gibi küçük bir ayrıntıydı.

Böyle işte.

Bir gün ikizler süpermarketten bir kutu kulak çubuğu satın aldılar. O kutuya üç yüz tane çubuk sıkıştırılmıştı. Banyodan çıktıktan sonra iki yanıma oturup aynı anda iki kulağımı temizlediler. İkisi de kulak temizlemede başarılıydı. Gözlerimi kapatmış bira içerken iki kulağıma temizleme çubuğu giriyordu. Böylesi akşamlardan birinde kulağım temizlenirken hapşırdım. O anda iki kulağım da işitemez hale geldi.

"Beni duyuyor musun?" diye sordu sağımdaki.

"Çok az" dedim. Kendi sesimi burnumun arkasında işiterek.

"Ya beni?" diye sordu solumdaki.

"Aynı."

"Hapşırırsan böyle olur."

"Seni aptal."

Bir iç çektim. Sanki bowlingde koridorun iki ucunda kalan 7 ve 10 numaralı lobutları devirmeyi başaramamıştım ve şimdi de bu ikisi bana söyleniyorlardı.

"Su içsen geçer mi?" diye sordu biri.

"Hiç olur mu?" diye bağırdım sinirle.

Yine de ikizler bana neredeyse bir kova su içirdiler. Tek etkisi karnıma ağrı girmesi oldu. Kulağımda daha önce ağrı olmadığına göre hapşırdığımda ikizlerin elindeki kulak temizleyicilerin kulaklarıma girdiğine şüphe yoktu. Başka türlü düşünemiyordum. Yüklükten iki el feneri çıkardım, ikizlerden kulaklarıma bakmalarını istedim. Mağara deliğine bakar gibi kulağımın içine ışık tutup dakikalarca baktılar.

"Hiçbir şey yok."

"Tek bir kir zerresi dahi yok."

"O zaman niye düzgün işitemiyorum?" diye bir kez daha bağırdım.

"Vaden dolmuştur."

"Sağır olmuşsundur."

Söylediklerine kulak asmayıp telefon rehberinde en yakın kulak burun boğaz kliniğinin numarasını bulup telefon ettim. Telefondaki sesi çok zor işitmiştim, bu yüzden hemşire benimle empati yapmıştı. Hâlâ açık olduklarını, derhal oraya gitmemi söyledi. Hızlıca giyindik, apartmandan çıkıp cadde boyunca yürüdük.

Doktor elli yaşına yeni girmiş bir kadındı. Bekleme salonunun kapısını açıp ellerini pat pat çırparak ikizleri susturduktan sonra beni koltuğa oturttu, pek de merak etmiyormuş gibi ne olduğunu sordu.

Açıklamamı bitirince, anladım, daha fazla bağırmana gerek yok, dedi. Sonra ucunda iğne olmayan iri bir şırıngayı çı-

kardı, içine kehribar rengi bir sıvı çekti, tenekeden megafon gibi bir şeyi kulağımın altına yerleştirdi. Sonra şırıngayı kulağıma soktu. Kehribar rengi sıvı kulağımın içine zebra sürüsü gibi akın ettikten sonra megafonun içine döküldü. Bunu üç kere tekrarladıktan sonra ince bir kulak temizleyiciyi kulağımın dibine kadar soktu. İki kulağıma da aynısını yaptıktan sonra kulaklarım tamamen eski haline dönmüştü.

"İşitebiliyorum" dedim.

"Kulak kiri" dedi sakince. Sözcük oyunu yapıyordu sanki.

"Görülmüyordu."

"Kıvrımlı olduğundan."

"?"

"Kulak kanalların diğer insanlarınkine göre daha kıvrımlı."

Bir kibrit kutusunun arkasına kulağımın resmini çizdi. Sandalye köşesine çakılmış dirsek aparatı gibi görünüyordu.

"Kulak kiri bu açıyı döndükten sonra onu kim çağırırsa çağırsın, artık geri gelmez."

"Ne yapmalıyım?" diye bağırdım.

"Ne mi yapmalısın? Kulaklarını temizlerken dikkat etmelisin. Dikkat!"

"Kulağımın diğer insanlarınkinden daha kıvrımlı olmasının başka etkileri var mıdır?"

"Başka etkileri mi?"

"Mesela, ruhsal açıdan?"

"Yok" dedi.

On beş dakika kadar gezindikten sonra golf sahasından geçip daireme döndük. On birinci delikteki dönemeç bana kulak kanalımı çağrıştırdı, bayraksa kulak temizleyicisini. Dahası da var. Ay'a asılı gibi duran bulutlar B52'lerin şeklini çağrıştırdı, batı tarafındaki sık ormanlık alan balık şeklinde kâğıt

ağırlığını, gökteki yıldızlarsa küflenmiş maydanozu... Daha neler neler ama burada son vereyim. Kulaklarım yine harika ve net bir şekilde dünyanın seslerini ayırt edecek biçimde işitiyordu. Sanki dünyanın üzerindeki peçe kaldırılmıştı. Kilometrelerce uzakta gece kuşları ötüyor, birileri evlerinin pencerelerini kapatıyor, birileri aşklarını ilan ediyordu.

"İyileştin, ne iyi oldu" dedi ikizlerden biri.

"Gerçekten ne iyi oldu" dedi diğeri.

* * *

Tennessee Williams şöyle yazmış: Geçmiş ile şimdi, gördüğümüz gibidir. Gelecekse, "olası"dır.

İçinden çıktığım karanlığa dönüp baktığımda oradakilerin de belirsiz bir "olası"dan başka bir şekilde tanımlanamayacağını düşündüm. Bizim açıkça algıladığımız şey şimdi adını verdiğimiz şu andır, o bile bedenimizden kayıp geçer sadece.

İkizleri uğurlamaya giderken düşünmüştüm bunları. Golf sahasını geçip ikinci otobüs durağına yürürken hiç konuşmadım. Pazar sabahı saat yediydi, gökyüzü saydam bir mavilikteydi. Ayağımızın altındaki çimenler bahara dek hüküm sürecek ölümün işaretleriyle doluydu. Çiy düşecek, üzerlerinde kar birikecekti. Sabah güneş ışığı süzülüp gelerek bembeyaz ışıldatacaktı onları. Solmuş çimenler biz yürüdükçe ayağımızın altında hışır hışır sesler çıkarmaya devam etti.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu ikizlerden biri.

"Hiçbir şey" dedim.

Onlara verdiğim kazakları giymişler, kâğıt torbaların içine spor tişörtlerini ve az sayıdaki kıyafetlerini koymuşlardı.

"Nereye gidiyorsunuz?" diye sordum.

"Geldiğimiz yere."

"Dönüyoruz."

Golf sahasındaki engel çukurunu geçtik, sekizinci delikten

dosdoğru ilerleyen serbest geçişi aştık, yürüyen merdivenle aşağıya indik. Yerde ve tel örgü üzerinde çok sayıda minik kuş bizi izliyordu.

"Bunu pek iyi ifade edemesem de" dedim, "sizler gidince kendimi çok yalnız hissedeceğim."

"Biz de."

"Seni özleyeceğiz."

"Ama yine de gideceksiniz. değil mi?"

İkisi de başıyla onayladı.

"Gerçekten dönecek bir yeriniz var mı?"

"Var tabii" dedi biri.

"Olmasa geri dönmezdik, öyle değil mi?" dedi diğeri.

Golf sahasındaki tel örgüleri aşıp ormanlık alandan geçtik, otobüs durağındaki banka oturup otobüs bekledik. Pazar sabahı durak neşe veren güneş ışığı altında, dingin bir sessizlikteydi. O ışık altında sözcük oyunu oynadık. Beş dakika sonra otobüs geldi, ikisine bilet parasını verdim.

"Yine bir yerlerde görüşmek üzere" dedim.

"Yine bir yerlerde görüşmek üzere" dedi biri.

"Yine bir yerlerde" dedi diğeri.

Dedikleri eko yapmış gibi bir süre daha yankılandı yüreğimde.

Otobüsün kapısı çat diye kapandı. İkizler pencereden bana el salladılar. Her şey tekrar ediyordu.

Tek başına daireme giden yolu yürüdüm, sonra kahve demledim, güneş ışığıyla dolu odada ikizlerin bıraktığı *Rubber Soul* albümünü dinledim. Günün geri kalanında pencereden dışarı bakıp Kasım ayının o Pazar gününün geçip gidişini izledim. Öylesine dingin bir gündü ki sanki her şey birazdan kristal kadar şeffaf bir hale dönüşecekti.

İyi oyunlar!

Bir pinball makinesinden hiçbir şey kazanamayız. Sayıya dönüştürülmüş gurur dışında. Öte yandan kaybedeceklerimiz gerçekten de çok fazladır.

Siz pinball makinesinin başında tükenmeye devam ederken bir başkası Proust okuyor olabilir. Bir diğeri açık hava sinemasında kız arkadaşıyla *İz Peşinde* filmini izlerken arabasında onunla oynaşıyor olabilir. İşte bu adamlar belki de dönemlerinin dikkat çeken yazarları ya da mutlu kocaları olacak kişilerdir.

Pinball makinesi sizi bir yere götürmez. Olsa olsa en fazla *replay* ışığı yanar. *Replay, replay, replay...* Kim bilir, belki de pinball makinesinin asıl amacı sonsuzluğu göstermektir.

Haruki Murakami'nin yazdığı ikinci roman olan *Pinball 1973* yazarın kült romanlarında karşımıza çıkan temaların tohumlarını atan hikâyelere götürüyor bizi. Kız arkadaşı genç yaşta ölen kahramanımız, gençliğinde saatler, günler boyunca oynadığı pinball makinesinin peşine düşüyor. Murakami'nin sonraki romanlarında yeniden karşımıza çıkacak olan Fare, anlamsızlıkla savaşıyor, aşkın sınırlarını keşfediyor.

Murakami ise daha otuzlu yaşlarının başında yazdığı bu romanla uzun yıllar boyunca bizi büyüleyecek edebiyatının temellerini sağlamlaştırmaya başlıyor.

tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı

₺ 32

THG 0729475 SHF

Sertifika no: 11940

ISBN 978-605-09-7879-7

9 786050 978797

Doğan Kitap